

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

309569

VOL. 6. చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆగస్టు నెల 21 వ తేది గురువారము NO. 117
సంపుటము. ౬ సి ధా ర్థి నా మ స ం వ త్స ర శ్రా వణ మా స బ మా శ ద శ మి గం. సంచిక ౧౧౭

మేలైన రకపు

వినుగమార్గుగల

బూబ్లొక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇకాకార్పొరేటు చేయబడిన

ఈస్తుయిండియా డిస్ట్రీబీన్ అందు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)

కంపెనీవారి దాసాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలో చేరిన

రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెని, మానేజింగు ఏజెంట్లు

(1901) పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

జాతక మార్తాండము

గోపాలపురం కాపురంబు (బహుశా) ఆకల్ల వేంకట

కాశ్రిగారిచే రచియింపబడి క్రియమనకు సిద్ధముగానున్నది.

కొద్ది పురుషులమరిమే కలవు. ఈపుస్తకము శ్రీధర్మో ఒకటి

రెండు సార్లు పరిశీలించినయెడల తమ జననచక్రములను బట్టి

భూతభవిష్యత్తర్కయన ఫలములను జ్యోతిష్కల సహాయ

ము లేకయే తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష్

కాశ్రిగారిని మర్మములను అతి సూక్ష్మముగ గ్రహించి

గణనగడరనుట కావలయును నందేమామలేదు. ఇందు సుమారు

మాటయై జాతకములు చక్రములతో సహా ఉదాహరణము

గా వివరించి పొందుపరచబడినవి. వెల రు. 2-8-0 లు.

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహంగారి వరలంక, నాటకము

లున, పానుగంటివారి నాటకములును మా వద్ద దొరుకును.

వర్తకులకు సరసమైన ధరల కీలుబడును. (1669)

గోదావరి బుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

గోదావరి లంక పొగాకుచుట్టలు

గోదావరి లంక పొగాకుచుట్టలు మా కంపె

నీలో వెలకు బహుసరముగా దొరుకును. మంచి

వనివారివల్లను అనేకరకములు తయారుచేయబడు

చున్నది. వలయువారు యీ క్రింది అడ్డస్సునకు

(వాసిన వి.పి.గా కంపెనును. చుట్టల సాంపిల్స్, వాటిధరలు

జోరనవివరము పంపించడ మవును. చిరు నామా:- ప్రొత్తైటరు,

గోదావరి లంక సిగర్ వక్కు, మారుపేరు, కృష్ణాజిల్లా (1725)

National Psycho Physical Culture

University Collge.

WANTED - STUDENTS

Fees Moderate, Apply for Particulars

to:- Prof. B. RAMAJOGA RAO,

255, Thambu Chetty St, (Upstair) Madras.

Mr. G. W. M. Reynod's Novel

Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Parricide 3 vols.	2 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4 0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loves of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

536 Post Box 167 (A) Madras. E.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the

common error and take to spectacles as the only remedy for

eye-trouble-they will correct your sight, but what you

want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina

Treatment. Actina has succeeded where specialists had

failed, simply because it assists, and not opposes, Nature

It is essentially a natural treatment and the hundreds of

testimonials are proof that it is a successful treatment.

To use it is simplicity itself remove the two screw

caps from the Actina Instrument releasing the

powerful vapour which applied to the eyes and inhaled

through the mouth and nostrils, sets up and maintains a

good circulation in all parts of the eye, removes conges

tion and restores the organ to perfect health. It is an

unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cata

tracts. Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc.

Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees.

Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's' Treatise on

Disease" containing particulars of Conditional Trial

Offer and convincing testimonials post free from Actina

H. P. Sole Agency, Batala (India). (669)

Actina Way.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion

and Impotency, take the first step to health by sending

for the Free Descriptive Booklet which describes Dr.

Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its pra

tical application known as the Erectruss. The Erectruss

treatment has cured where other methods had failed

and a perusal of the Booklet will make it clear to you

why Erectruss has superseded all other remedies. Erec

truss has been aptly described "as an aid to Nature"-the

actual cure being effected by an "excessive accumulation

of the blood in the diseased part," the Erectruss being the

means by which the desired accumulation is obtained.

This method is essential "Natural-" that is why it has

performed such miraculous cures. Write for Booklet by

next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala

(India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS

దేశభక్తులగు భారతీయుల విధి

ఏ విధముగా దేశసేవయందు జీవితమునం దెవరు నిమగ్నులైనయ్యెను ఆ ప్రత్యేకవిషయము

నందు సర్వభక్తులను వారు వినియోగించి దాని సభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు వారికి

ఉత్సాహము, చురుకుదనము, ధీశక్తి

యుండవలెను. జాగరూకత యత్యవసరము. అనగా శరీరమానసికారోగ్యములు సమగ్రముగ

నుండవలెను. అందులకు మీరు చేయవలసినది

అశ్వను సేవనము

అశ్వను సేవనమున షీఠించిన సరములకై సమగ్రముగను.

అధిక శ్రమలవలన సంభరించిన ఉత్సాహమునకు పునర్వికాశము కలుగును. సర్వ

భక్తులును సమగ్రముగను. వెల సరములభము. ఒక సిసా 1-9-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.,

908 Manicktall Main Road, Calcutta.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.

Indian Industrial Co., Madras Swadeshi Stores,

మదరాసు అందు సదరక్షమరాట రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్కా కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు (1724)

ఎం. అండు ఎస్. ఎమ్. రైల్వేమినిగా పోవునట్టి బండ్లయొక్క రాకపోకల కాలపరిమితి ఈ క్రింద చూపబడిన ప్రకారము 1919-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల మొదటితేది సోమవారము నుండి మార్చిబడు నని అందరికిని తెలియజేయుచున్నాము.

(బ్రాడ్ గేజ్)

సోల్ వెస్టులైన-మద్రాసునుండి బెంగళూరుకు

1. నెం 7 రు, డౌన్ బెంగళూరు మెయిలు ఇకముందు మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషను నుండి సాయంత్రము 6 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరుటకుబడులు రాత్రి 8 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరు ఉదయం 6 గం 35 నిమిషములకు చేరుటకు బడులు 6 గం 30 నిమిషములకు చేరును. శోలింగ్, విరింజిపురము, కచ్చారము, కృష్ణరాజపురము, బెంగళూరు ఈస్ట్ స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగదు.

2. నెం 8 రు, ఆప్ బెంగళూరు మెయిలు బెంగళూరు సిటీనుండి రాత్రి 8 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బడులు 8 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషను ఇప్పటి ప్రకారమే ఉదయం 7 గం 30 నిమిషములకు చేరును. బెంగళూరు ఈస్ట్, కృష్ణరాజపురము, విరింజిపురము స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగదు. అయితే తిరువాలంగూడు, కడంబత్తూరు, విల్లివాళము స్టేషనులవద్ద ఆగదు.

3. నెం 15 రు, డౌన్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను మద్రాసు నుండి ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరుటకు బడులు 7 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరుసిటీ రాత్రి 8 గం-35 నిమిషములకు చేరుటకు బడులు 7 గం-40 నిమిషములకు చేరును. మనూరు, మోసూరు బై పాసల్ ము స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగదు.

4. నెం 16 రు, ఆప్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను బెంగళూరుసిటీ నుండి ఉదయం 6 గం-50 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బడులు 7 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి సెంట్రల్ స్టేషను రాత్రి 8 గం-15 నిమిషములకు చేరుటకు బడులు 7 గంటలకు చేరును. విన్నమంగలం, మిన్నల్ స్టేషనుల వద్ద ఈ బండి ఆగదు.

5. నెం 19 రు, ప్యాసంజరు ట్రెయినుకొత్తగా మద్రాసునుండి రాత్రి 9 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బొరింగుపేట ఉదయం 8 గం-10 నిమిషములకును బెంగళూరుసిటీ కగలు 10 గం-40 నిమిషములకును చేరును. ఈ బండి కొరటూరు స్టేషనువద్ద తప్ప తిమిమిష్టను లన్నిటివద్దను ఆగదు. ఇప్పుడు బొరింగుపేటనుండి బెంగళూరు సిటీకి పోవుచున్న నెం 10 రు, ప్యాసంజరు ట్రెయినుకు బడులు ఇకముందు ఈ ప్యాసంజరు ట్రెయిను పోవును.

6. ఇప్పుడు బెంగళూరు సిటీ నుండి సాయంత్రము 4 గంటలకు బయలుదేరి బొరంగిపేటవరకు మాత్రమే పోవుచున్న నెం 20 రు, ఆప్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను ఇకముందు సాయంత్రం 4 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషను ఉదయం 5 గం-30 నిమిషములకు చేరును. సెన్యాపేట, అంబత్తూరు, విల్లివాళము, కొరటూరు స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగదు.

7. కె. జి. ఎఫ్. రైల్వేకు చేసిన రాణిపేట శాఖకును చెన్నపురి పేటలకును చేరినట్టి రైలు బండ్లయొక్క రాకపోకల కాలపరిమితి స్వల్పముగా మార్చబడియున్నది. సదరు మార్పుల వివరములు యే యే స్టేషనులకు సంబంధించినో ఆ యా స్టేషనులవద్ద ప్రకటింపబడును.

8. ఇప్పుడు మద్రాసునుండి రాత్రి 8 గం-40 నిమిషములకు బయలుదేరి విల్లివాళము పోవుచున్న నెం. సి. 83 రు. లోకల్ ప్యాసంజరును విల్లివాళమునుండి రాత్రి 9 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసుకు వచ్చుచున్న నెం 84 రు లోకల్ ప్యాసంజరును రద్దుచేయబడినవి.

నార్తు వెస్టులైన

9. నెం 1 రు డౌన్ కలకత్తా మెయిలు మద్రాసునుండి ఇప్పటిమాదిరి సాయంకాలము 5 గంటలకు బయలుదేరుటకు బడులు ఇకముందు సాయంకాలము 5-గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరును. నెం 10 రు, ఆప్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను యొక్క కాలపరిమితి (Timings) కూడూరు మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య స్వల్పముగా మార్చబడినది. మద్రాసు ఇప్పటి మాదిరియే రాత్రి 7 గం- 20 నిమిషములకు చేరుటకు బడులు 7 గం-30 నిమిషములకు చేరును

1-9-1919-వ 1-వ తేదీ మొదలు మద్రాసు నుండి బ్రెగుంటకు రాకపోకలు సలుపు రైలు బండ్లయందు ఫలహారములబండి కూడ నేర్పరుపబడును. ఆ బండ్లలో నెం 1 రు, డౌన్ కలకత్తా మెయిలు బండి మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనునుండి సాయంకాలము 5 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి బ్రెగుంటకు రాత్రి 10 గంటలకు చేరును.

నెం 2 ఆప్ కలకత్తా మెయిలు బ్రెగుంటనుండి బ్రదయము 6 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనుకు కగలు 11 గం-15 నిమిషములకు వచ్చును.

నార్తు వెస్టులైన.

10. నెం 13 రు, డౌన్ ప్యాసంజరు లర్నోణమునుండి కగలు 3 గం 15 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బడులు 3 గం 5 నిమిషములకు బయలుదేరి రేణిగుంట ఇప్పటి ప్రకారమే సాయంత్రము 4 గం 45 నిమిషములకు చేరును. ఈబండి పోన్ కడి, వేవగుంట, తడుకు స్టేషనులవద్ద ఆగదు. మీటర్ గేజ్.

11. నెం 232 రు, మిక్సెడ్ ట్రెయిను కాట్నూడి నుండి రాత్రి 11 గం 10 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బడులు 11 గం 40 నిమిషములకు బయలుదేరి చిత్తూరు రాత్రి 12-32 నిమిషములకు చేరుటకు బడులు 1 గం 2 నిమిషములకు చేరును.

12. నెం 1 రు, ఆప్ మెయిలు ట్రెయిను నెం 2 రు, డౌన్ మెయిలు ట్రెయిను, మైసూరు రైల్వే నారోగేజ్ కు పోవునట్టి ప్రయాణీకుల కొరకును, పార్సులు కొరకును యస్వంతప్రూరు స్టేషనువద్ద 2 నిమిషముల వరకు ఆగదు.

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సన్మార్గమును బట్టి దీనివూత్రి చేయటకు కలయువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహమును

1708

వైద్య విద్య

ఆను గ్రంథమును చదువును. కృతం, టిపాఖ్యులేడు.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

27, చీవాటబాదు, మదరాసు.

దొరతనమువారి ఉత్తరువులు.

విరాళములు

స్థానిక సంఘములవారు నిర్మింపవలసిన రోడ్లరంతెనులు మున్నగు వానికొరకు 1919-20 సంవత్సరమునకు ఏర్పడుచో బడిన మొత్తము 8 లక్షలలో 2, 40, 755 ల ప్రస్తుతము కొన్ని స్థానిక సంఘముల కిచ్చబడెను. తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో ఆరురాకలి నదిమీద భారతగట్టుకు కనువ్యమునకు సగము మార్చియిపుడియ్యబడినది. మొత్తము వ్యయమున సగము సామ్యు నధర్మి చేయబడినది. ముందు ఆలోచింపబడును. దొరతనమువారివలన బడుల్ల నుకోత జిల్లాలోపలవారు అల్లో బరు నెలలోపున దరఖాస్తులకు సంపదలెను. అట్లుచేసినచో ఆ దాయవ్యయ పట్టికలో దొరతనమువారు వానిని చేరుటకు వీలబడినది.

రైల్వే బీడుభూముల సాగుబడి.

రైల్వేదొరంజోకు భూముల సాగుబడికి దొరతనమువారు రునుతించిరి. ఆరుమంది 1-1-19 వ తేదీ మొదలు మూడేడ్ల వరకు మార్చిమే చెలాడజేయరును. ఆభూముల నిమ్మటకు రైల్వేవారునూడ సంగీరింపవలెను. ఈ భూములమీద లాండు రివిన్యూ కనూచేయబడదు గాని నీటిపట్న మార్చియియ్యవలెను. రైలుకు భూమిసామగ్రిలేదు ఎల్లకాలమును లాండు రివిన్యూ కనూచేయబడదు. అచరపదార్థములను మార్తమే పండించవలెను. తక్కినపంటలకు చేసినచో అక్రమముగా నెంచబడును. నీరపెట్టుకొనుటకు ముందు రివిన్యూ ఉద్యోగుల అనుమతిని బడయవలెను. ఈ భూములకు సాగుచేయగోరువారు రైల్వేడిప్రీప్రు ఇంజనీరు ద్వారా జిల్లా రివిన్యూ డివిజనుకు అఫీసరుకు దరఖాస్తు పంపవలెను. రైల్వే జనివాండకు ప్రాముఖ్యము చూపబడును.

గ్రామేవనరీ డిప్టీ తాసిల్దార్లు.

డికేంబరు నెలలో క్రొత్తగా యిదివరకు వుద్యోగములలో లేనివారిని ఆయుకదవులకు మించకుండా దొరతనమువారు నియమించెదరని ప్రకటించబడినది. 1-10-19 వ తేదీ నాటికి దరఖాస్తు దారుని నయము 21 సంవత్సరములకు క్రిందకు. 25 సంవత్సరములకు మించకూడదు. యూరోపులో మూడు సంవత్సరములకు తక్కువ గాకుండా నున్నవారు ఒక సంవత్సరమును వారివయసునుండి తగ్గించుకొనవచ్చును. నేరలోను యిండియాదేశమున నేరలోను పనిచేసినవారు పనిచేసిన కాలమునంతను తగ్గించుకొనవచ్చును. వారధ్య సింపిన కాలమును యితర సైనిక సేన చేసిన కాలములను కూడ తగ్గించు కొనవచ్చును. వారు ఇండియాలో బ్రిటిషు దేశమునందుగాని బి. ఏ. కరిక్షలో లేనివారు కావలెను. బాల్కన్లైన కావలెను. గర్భ మొట్టు రివిన్యూడిపార్టుమెంటు క్రికటరికి వ్రాసిన సరిదు అచ్చుఫారమును పంపును. దానిమీద దరఖాస్తును వ్రాయవలెను. పూర్తిగా చిరునామాను, మతము, పుట్టిన తేదీ (పుట్టిన తేదీకి నిదర్శన పోయిన పుపవలెను. తండ్రిపేరు, చిరునామా పూర్తిగా తండ్రిపేర్తి (జీవితీకరలకు మార్చిమే) చదువు కొనిన స్థానములు తేలిపినచో (కడపట ఒక సంవత్సరమునకు ఎక్కువగాకుండా చదివిన కళాశాల ప్రిన్సిపలు యొద్దనుండి గాని ప్రముఖులకు ప్రభువ్యవస్థాగి యొద్దనుండి గాని సర్వకర్త నను గూర్చిన పత్రముతో కూడ పంపవలెను) విశ్వవిద్యాలయముచేత, పట్టమునువిరతము, బి. ఏలో గాని యితరపట్టమునందుగాని బ్రొంజిని క్లాసు పరీక్షరీరవ్యాయామాదులందు పడసిన విరుదములుకుటుంబమువారు చేసినయ్యవ్యయములు, వచ్చిన దేశభాషలు వానియందుగల పాండిత్యవిశేషము, ఆరోగ్యస్థితి (రిజిస్టరు మెడికలు పోర్ట్ ఫోల్యో వారు యొద్దనుండి వసతియను పంపవలెను. వీనిని దరఖాస్తుదారులు వివరింపవలెను. దరఖాస్తులును 4 (డి) (ఎస్) (కే) సర్టిఫికేటును 15-10-19 వ తేదీలోపుగా చేయవలెగా క్రిటిరి, మదరాసు గర్భ మొట్టు, రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు, స్టాంపుచూసువీలు, నీలగిరి, ఆను విలాసమునకు పంపవలెను. ఆ తేదీకి తరువాత వచ్చిన దరఖాస్తులు నిరసయోగము. ఏమట్టు నిర్ణయింపబడిన తేదీలలో క్రత్యేక సంఘమువారిచే పరీక్షింపబడుటకు దరఖాస్తు దారులు దారిఖ్యులను పెట్టుకొని చెన్నపురికి రావలెను. ఆసంఘమువారు 12 గురిని నిరూపించి దొరతనము వారికి తెలిపెదరు. దొరతనమువారు మరల వారిలో నుండి కడపారి నిర్ధారణచేసెదరు. అట్లు నిర్ధారణ చేయబడినవారు రైల్వేవారికు

విశాఖపట్టణము జిల్లా.

పాలకొండ, నర్ససిద్ది, గోల్కొండ తాలూకాల
రీ సెటిల్మెంటు.

ప్రభుత్వశిక్షణామం.

ఈ విషయమున నేర్పరచబడిన సెటిల్మెంటుద్యోగి నిజే
దిక నూచనమున చూచి, రివెన్యూబోర్డువారు ప్రభుత్వమువారి
యొత్తవునకై వాని సంపేయవచ్చును. ఈ నిజేదికను 1918,
డిసెంబరు, 11 తేదీన విశాఖపట్టణము జిల్లా గవర్నరులో ప్రక
టితమైనది. 1919 ఏప్రిల్ 5 తేదీన గౌ. బి. వెంకటేశ్వరరాజు
గారు కానవసరమున దీని తీర్మానమును సమీక్షించుచు,

(1) ఇంకను యొక ఆర్థిక పరిశోధనమున చేయవలయు
ననియు, (2) వృద్ధిచేయబడిన వస్తువుల తగ్గింపులయినవియు
(3) ఇరిగేషన్లను ఆధారములు అయిదురకలుగా వున్నవి
కరణము గావించవలెననియు (4) రెండవవంటి వస్తువుల తగ్గింపు
వలెననియు సూచించిరి.

ఈ తీర్మాన విషయము లన్నిటికిని తగినవిధమున
యోచించిన మనీ బోర్డువారు వాగ్దాన మొసంగుటచే
తీర్మానమును సమీక్షించుచు వచ్చినది. అప్పటినుండియు సెటిల్మెం
టుద్యోగియొక్కయు రివెన్యూ బోర్డువారియొక్కయు సూచన
లను, కానన సభాచర్చలను ప్రభుత్వమువారు మిగుల జాగ
రూతతో గుర్తించుచు, ఇప్పుడు దాని విషయమున ఈ తీర్పును సో
చుచున్నాడు.

2. అజ్ఞాతములైన ఆర్థిక స్థితినిగూర్చి స్పష్టము సెటి
ల్మెంటు ఆఫీసురు రిపోర్టు 81-41 ప్యాఠాలలో వెలువడినది.
ఇది బోర్డువారు వెలిపిన 4-వ ప్యాఠాలలో సంగ్రహించబడినది.
ప్రస్తుతపు పన్నులను వృద్ధిచేయుటకు వీలగు విధమున జిల్లా
ఆర్థికస్థితి పెంపొందియున్న దని తెల్పబడినట్టి తెలియగల
దు. రైతులు అప్పుల బానిబడి యున్నారని విషయమై సెటి
ల్మెంటు ఆఫీసురు చేసినవరీక్ష తృప్తికరముగా నున్నదని ప్రభు
త్వమువారు తెలిపిరి. అందుములమున వై తీర్మానమును మార్పు
రాదని అభిప్రాయపడిరి.

3. సామాన్యముగా భూముల పునర్వర్గీకరణము జరుప
రాదనియు, ప్రస్తుతపు పన్నులపట్టి 100 కి కొంతవంతున పన్ను
ను వృద్ధిచేయు వలయుననియు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.
కాని, కొంత జాగరణ కాలమున అయితట్టును పునర్వర్గీకర
ణము చేయుటకు సరమని వారి అభిప్రాయము. రివెన్యూబోర్డు
వారు వెలిపిన 5-వ ప్యాఠాలలోని సూచనలను ప్రభుత్వమువారు
రంగీకరించిరి.

4. ప్రస్తుతమున్న వర్గీకరణమును మార్పు టుచితమై
నను, ఇప్పుడు దీని అవసరమును కాదని బోర్డువారియొక్కయు,
సెటిల్మెంటు ఆఫీసురుయొక్కయు సూచనలను ప్రభుత్వమువారు
రంగీకరించిరి.

5. మొదటి సెటిల్మెంటు కాలమున ఇరిగేషన్లను ఆధార
ములు వానివానికప్పుడు నడుచుచున్నది నాలుగురకలుగా విభ
వంపబడుదురు. వారి కీరిర దార్జ్యమును వైటలిగి వనచేయు
కైని వైద్యసంఘమువారు పరిశీలించెదరు. వీమ్ముట వారికి
వని నేర్పబడును. వని నేర్పబడు కాలమున వారుద్యోగమును చే
యబట్టెదరు గాని తొలినవోదొరతనమువారు వారికుద్యోగ
మును నీయరు. అట్లు పంపిణీయబడినవో వారు పుచ్చుకొన
వలెననుటలో సగము దొరతనమువారికి మాజరామియ్యటకు
దస్తావేజువ్రాసి యియ్యవలెను. ఒక్కొక్కరికి ఒకరుగాని
యిద్దరుగాని జామీనుదారులు ఉండవలెను. జామీనుదారులను
దరఖాస్తుదారులను గూడ సామూహిక బాధ్యులగుదురు. వారికి
దిక్కితానీల్లారు పుచ్చుకొని యియ్యబడును. వారాయు
ద్యోగమును చేయి సంగీకరింపబోయినను చేరి మూడేండ్లలో
పుగా రాజీనామా నిచ్చిననుగూడ మాజరామియ్యటలని
యందును. ఉద్యోగ మియ్యబడిరి. వీమ్ముట కొకజిల్లా కలెక్ట
రుకు తాజేదారుగా నుండి రివెన్యూ మేజిస్ట్రేటుపనులను వారు
నేర్చుకొనవలెను. ఇట్లు మూడుసంవత్సరములు వారు వని
నేర్చుకొనవలెను. ఈలోగా అవసరమగు స్పష్టములపై పరి
క్షలందు గూడ నెగ్గవలెను. ఈమూడేండ్లను సెలవు రు 100
ల వంతున జీరిమియ్యబడును. వీమ్ముట దరఖాస్తు దారుని
ఖాతావరచనమును తొలినవో రు 125 లు జీరిమియ్య
రివెన్యూబోర్డువారు నియమించెదరు. స్పష్టములపై పరిక్షలో
నెగ్గినను గూడ దరఖాస్తు దారును సమర్థుడుగాదని తొలినవో
దొరతనమువారు రక్షికి జామరుగైదు యుద్యోగమును మాత్ర
మే యిచ్చెదరు.

జంతుబడినవి. విశాఖపట్టణము నందలి 1 మొదలు 4 రకగతి
వరకు ఇది వున్నది, దక్షిణార్కాటులోని 2 మొదలు 5 రక
గతి వరకు పోలిక గలిగియున్నది. ఇతరజిల్లాలలో సమముగా
నుండుటకై ఈరకగతులను 2 మొదలు 5 రకరక
లెక్కించినట్లుండవలెనని ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నాడు.
ఈ వర్గీకరణము మూలమున తరము తగ్గదని గ్రహించవలెను.
ఇందుములమున వర్గీకరణ మిరర మండలములలోకలెనే విశాఖ
పట్టణమున గూడ యుండును. కాని యిం దెట్టి ఇరిగేషన్లను
ఆధారములును 1-వ రకగతి యందు జేర్చబడవు. బోర్డువారు
1-వ ప్యాఠాలలో వెలిపిన సూచనను ప్రభుత్వము వారంగీకరిం
చిరి. కాని యిందు తెలుపబడిన రకగతిని సూచన వర్గీకరణ
మునకు తగియించుట మార్పు నొందింపవలెను. పన్నులను
ఎక్కువగా కనూలుచేయుచున్నట్లు తెలిసినయెడల ఇరిగేషన్లను
ఆధారము యొక్కగాని భూమియొక్కగాని రకగతిని
మార్పుటకు సెటిల్మెంటు ఆఫీసురు కచ్చితర మొసంగ బడినది.

6. మొదటి సెటిల్మెంటులో 60కి గరిసి 15105 రూ
పాయలవంతునను, రాగులకు 126 రూపాయల వంతునను, 10
బులకు 114 రూపాయలవంతునను రేటు నిర్ణయించబడినది
రైతులమ్ము కాలపుధరలనుబట్టి వీనిధరలు వరికి 214 రూపా
యలవంతునను, రాగులకు రూ 288 రూపాయల వంతునను, 10
బులకు 221 రూపాయల వంతునను నిర్ణయించబడినవి. దీనినుం
డి బండిఖర్చును, లాభమును తీసికేతగా వీనిరేటు వరికి 182
రూపాయలవంతునను, రాగులకు 202 రూపాయల వంతునను
కంబులకు 188 రూపాయల వంతునను చేరినది. వీనిపై 100 కి
18కి వంతున రేటును హెచ్చింపు వలసినదని స్పష్టము ఆఫీ
సురు సూచించెను. కలెక్టరు 100 కి 25 వంతున హెచ్చింపు
వలెనని సలహానిచ్చెను. బోర్డువారు సెటిల్మెంటు ఆఫీసురు
సూచనతో సేకరించిరి. కాని యాయుండలమునుండి తీసి
కొనవలసిన మొత్తముకంటెక్కువగా గ్రహించబడుచున్నాయని
ప్రభుత్వమువారు యోచించి కలెక్టరు. ఆచారపదార్థ
ములధర లిటీవల వృద్ధిచుండుటచే వీనిబోర్డువారు సూచన సంగీక
రించిరి. స్పష్టము సెటిల్మెంటు ఆఫీసురు నిజేదికములోని 4-వ
ప్యాఠాలలోని సూచననుగూడ ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి.
ఇందుచే యీ క్రిందివిధముగా రేటు నిర్ణయించబడినవి:—

వల్లపు భూములు.

రకము.	ఎకరమునకు ఇప్పటిరేటు.	సూచించబడిన రేటు.
మొదటి	రూ. 8-0-0	రూ 9-8-0
రెండవ	7-0-0	9-5-0
మూడవ	5-8-0	6-9-0
నాల్గవ	4-8-0	5-8-0
అయిదవ	3-8-0	4-8-0
ఆరవ	2-8-0	3-0-0
ఏడవ	2-0-0	2-6-0
ఎనిమిదవ	...	2-0-0

మొరక భూములు

రకము	ఎకరమునకు ఇప్పటిరేటు	సూచించబడినరేటు
మొదటి	రూ 8-0-0	రూ 8-9-0
రెండవ	2-8-0	3-0-0
మూడవ	2-0-0	2-6-0

నాల్గవ	1-8-0	1-18-0
అయిదవ	1-4-0	1-8-0
ఆరవ	1-0-0	1-8-0
ఏడవ	0-12-0	0-14-0
ఎనిమిదవ	0-8-0	0-10-0
తొమ్మిదవ	0-6-0	0-7-0

7. విశాఖపట్టణములో వల్లపుభూముల కిస్తునిర్ణయము
ఈ భూములలో పండు పంటల సంఖ్యలకు సంబంధము లేక
యే చేయబడినది ఏక పంటభూముల కిస్తునిర్ణయము మొదటి
రకగతికి 1/8 వంతునక, రెండవ రకగతికి 1/4 వంతునను,
మూడవ రకగతికి 1/5 వంతునను, నాల్గవ రకగతికి 1/6 వం
తునను, చేయబడినది. ఇవి 1/2, 1/3, 1/4, 1/5 మూలములు
రేటుకంటెక్కువగా నున్నవి. కావున రెండవ పంట పండు
సపుడు రిమిమను యివ్వబడెను. ఈ విధముగా పంటల సంఖ్య
నుబట్టి గాక ఒకేరకరాయము చేయబడు కిస్తు నిర్ణయ వర్గిని
మానవలసినదని సెటిల్మెంటు ఆఫీసురును, రివెన్యూబోర్డువారు
ను, కూడ చేసిన సూచనను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచు
న్నారు. ఈ సెటిల్మెంటు ఆఫీసురు తీసినవేదికముందలి 26-వ
ప్యాఠాలలో చేసిన సూచనను గూడ ప్రభుత్వమువారు రంగీ
కరించిరి.

8. బోర్డువారిసూచనలయందు 12,14-16-వ ప్యాఠాలలో
ఈ క్రిందివిషయమును చూచి చేయబడిన సలహాలను ప్రభు
త్వమువారు రంగీకరించిరి:— (1) కిస్తుపంది (2) చేపలు (3)
మనవారీభూములు (4) వృద్ధిచేయబడిన కిస్తుల రిమిమను (5)
తెయిలెండు రిమిమను (6) గొంగులు చేయబడిన భూములు
(7) నూతుల మూలమున జరుగు ఇరిగేషన్లు
9. ఈ సెటిల్మెంటు ముప్పుది వర్గీకరణలవరకు అను
బంధము.

10. కిస్తును గా రివిషయమున చేసిన ప్రయత్నమునకు
ను, కయూచేసిన నిజేదికమునకు ప్రశంసాపాత్రము.

ఎ. ఎఫ్. జి. మోసాస్కర్.

ప్రభుత్వమువారి టెంపరరీ ఆర్డింకు కలెక్టరు.

లేఖకులకు సూచన
కాగితముయొక్క రెండుప్రక్కలను, గొలుసు
కట్టుతోడను, కనబడని శిరాతోడను, పెన్సిలు
తోడను వ్రాయబడు వ్రాతలు ప్రకటింపబడవు.
పోస్టుకార్డులమీది జలుగు వ్రాతలు అంగీకరింప
బడవు. [ఆం. క. సం.]

మ. రా. రా. శ్రీ,
వెనుగొండ డి|| ము|| కోర్టులో
Addl. o. s. 82/13 E. P. 138-19
వాది. — శ్రీరాంగిరయప్ప సా అనురాపురం తొలుకా
మదేశికా.
ప్రతివాది. — లింగగౌడుగౌర.
పై సెంటరులో వాది దిక్కి అయిల్ జరుపను 620-0-0
అను అర్జిదాఖలు చేసుకొన్నాడు. సదరు సెంటరు 5 ప్రతి
వాదికి నోటీసు జారీగాను 27-8-19 తేదీ వాయిదా వున్నది.
ఆదిం 5 ప్రతివాది పుట్టి మల్లపుఅనవరదు కోర్టుకు వాజరు
కామెడల అరెస్టునై యక్కసార్ల పుత్తవపు కాబడును.
H. Vencoba Rao,
Pleader for Petitioner.

భాగ్యవంతు లేవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతములకలెలము	జంబీరసాయనము	పంచాననలేపము
6 కొమ్ములు 8-4-0	6 కొమ్ములు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణముల బోగొట్టును	తామర సజ్జమును
8 కొమ్ములు 1-12-0	8 కొమ్ములు గల సీసా 0-8-0	సీసా రు. 0-10-0	దక్షిణ రు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు - పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

కంటి నిలాసము: } మనోజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.
వండిట్, మదరాసు. } 85, ఆచారప్పకో వీధి, మదరాసు.

మదరాసు జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీల బిల్లు, ౧౯౧౯.

ఉద్దేశములు.

జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీలను గూర్చి అధికార విభజనసంఘము వారు చేసిన సూచనలను, వానిపై భారత రాజ్యాంగ మంత్రియే, భారత ప్రభుత్వమును ఒకరినొకటి అభిప్రాయములను సాధ్యమైనంతవరకు కార్యమాతము చాల్చుకొను నుద్దేశముతో ఈ బిల్లు నిర్మితమైనది. పూర్వక సవరణలను గూర్చి 1918-19 సంవత్సరమున భారత ప్రభుత్వమువారు చేసిన తీర్మానము గూడ ఈ బిల్లు నియమములను ఏర్పరచునపుడు గుర్తింపబడినది. ఈ బిల్లు యొక్క మొదటివిభాగము యీ రాజధానియందు మ్యునిసిపలీటీలను సవరణలతో వారికిని యితర అధికార సభ్యులు గల యితర సంఘము నియమములను, వారిని సవరణలతో మారుచు కొనిపెట్టబడినది.

మ్యునిసిపలీటీల సభానిర్మాణవిషయమున, ప్రస్తుత కాన సమానము ప్రధానవిషయములందు ఈ బిల్లు భిన్నముగా లేదు. ఈ బిల్లులో చేయబడిన కొన్ని మార్పులను కొంచెముగా వెలుపుటవలెను. ప్రస్తుత కానమున బిల్లు (9-వ సెక్షన్) రెవెన్యూ విభజనను ఆఫీసును అధికారికత్యయ్యని సమయమున గుర్తించును. ఈ క్రొత్త బిల్లు సంక్షిప్త నియమమునవలెనని తోచుటచే వదిలివేయబడినది. మ్యునిసిపలీటీల సంఘములందు సలహానిచ్చుటకును, పాలనా కార్యనిర్వహణమునకును ప్రత్యేక సంఘముల నేర్పరచుటకు నియమము లేర్పరచబడినది. (క్లాజులు 20, 21). ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి కానమునది 86 కేక్షను ప్రకారము రెవెన్యూ విభజన ఆఫీసును కొంతగా బడిన అవసరార్థకారము అవసరమని తోచింపబడినది. ఈ బిల్లులో (క్లాజు 82) కలెక్టరు కొంతగా బడిన అధికారము ప్రకాశమునకు వలెనని తలపబడినది.

మ్యునిసిపలీటీల సంఘముల ఆదాయమును వృద్ధి చేయువలయునని యుద్దేశముతో ప్రస్తుత కానమునందు పన్నులకు సంబంధించిన యేర్పాట్లను మార్చబడినవి. ప్రస్తుతము ఆస్తి పన్ను 100-కి 8 1/2 వంతున మాత్రము ఖచ్చితముగా నిడినట్లు (డ్రాయినేజీ) ఖచ్చితముగా 100-కి 8 వంతున విధింపబడుచున్నది. పన్నులకు గరిష్ఠపరిమాణము నిర్ణయింపరాదని సంఘమువారుచేసిన సూచనను ప్రభుత్వమువారు గ్రహించినది. ఇంతేగాక:-

(1) మ్యునిసిపాలిటీలలో దీక్షకులకు వ్యయమునకు కొంతపన్నును;

(2) రైలుమార్గమును నిర్మించుటకును, ఉన్న వానిని బాగుచేయుటకును కొంతపన్నును విధించుట లేర్పాట్లు చేయబడినవి.

ఆస్తిపన్నునుండి మినహాయింపుల కవకాలములు తగ్గింపబడినవి.

ఎక్కువ ఆదాయము లభించుచున్న వృత్తిపన్నును, పూజీపన్నును, కళాపన్నును, బండ్లు మున్నగువానిపై పన్నును మారుచేయబడినవి.

పన్నును విధించుటకు ఈసభలకు గల అధికారమును ఈ బిల్లు వృద్ధిచేయుచున్నది. కాని, ఇవి యీ బిల్లులో వెలుపబడిన గరిష్ఠ మొత్తము ననుసరించి పన్నును విధింపవలెను. మరియు, అప్పులకు పురపాలక సంఘములు ప్రస్తుతమున్న పన్నును గాని, పూజీపన్నును గాని సభాయుక్తుడగు గవర్నరు అనుమతి లేకయే కొట్టివేయరాదు, తగ్గింపరాదు.

ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన ప్రకారము ఈ సభ వారు తమయుద్దేశములను నియమించుట కధికారము కలదు. కార్యదర్శిని, ఆరోగ్యోద్యోగిని, ఇంజనీయరును మార్కెటు నియమించుటకుగాని, తీయించుటకుగాని సభాయుక్తుడగు గవర్నరున కధికారముండును.

పురపాలకసంఘముల తీర్మానములను తొలగించి ఆయత్నమునర్థమున స్వాతంత్ర్య మియ్యబడినది:- (1) ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు నియమము వారు చూపవలయును. (2) అప్పులకు మ్యునిసిపాలిటీలకు తమ అప్పులను తీర్చుటకు తగిన యేర్పాట్లను చేయుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు సంకృప్తపెట్టవలెను.

ఆయత్నము పట్టికను మార్చుట కీ సభల యాతీతములను కైకొనవలయును.

వోటులయొక్కయు, ప్రతిభులయొక్కయు అర్హతా నిర్ణయములను యీ బిల్లునందొక కేక్షను వెలుపుచున్నది. ఎన్ని

సోమనెంటు జూరిగ జేటు

19-8-19

జిల్లాజడ్జి.

ఆర్. గోపాలరావుగారు నెల్లూరుకు అడివనము నెమలను జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

కలక్టరులు.

జి. టి. హెచ్. (బ్రాకెట్ వ. సి. ఎస్. గారు గోదావరి. పి. ఆర్. నెడుగుండిగారు నెల్లూరు. జి. ఆర్. కృష్ణమృ. వి. సి. ఎస్. గారు నెల్లూరుజిల్లా గూడూరు దివిజను.

స్పెషలు మేజిస్ట్రేటులు.

గుత్తి

రివరెండు. జేమ్స్, జి. మెక్ కాయగారు. ఎస్. పెంకటాచయ్యగారు. సి. భీమారావుగారు, కొత్త వేంకటరామయ్య (శ్రీష్టి) గారు, ఓరుగంటి శాగప్పగారు, జనాబుహాజీ సయ్యదు హుస్సేను పీరానా హాయి బహదరుగారు.

క్రైస్తవులమేజిస్ట్రేటు పోలీస్ థాన్ థము.

గుంటూరు జిల్లాలోని అమెరికా బాప్టిస్టు మిషనులోని రివరెండు గడ్డాల బసవయ్యగారికి పోలీస్ థాన్ థము తీసివేయబడినది. గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా చామర్లకోటలోని ఎ. జి. ఎల్. మిషనులోనున్న రివరెండు గడ్డటి మోతీగారికి పోలీస్ థాన్ థాన్ (రై నెస్సుల నియమ) మిష్యుబడును.

డిప్టీ కలక్టరులు

పి. డి. గుండురావుగారు, జనరలుడ్యూటీ గుంటూరు, డి. కృష్ణమూర్తి అయ్యగారు, జనరలుడ్యూటీ, చిత్తూరు.

మ్యునిసిపాలిటీ

మహమ్మదు యాన్వా అలీసాహెబు బహదరుగారు, అభ్యుదయ, నెల్లూరు. డి. హమ్మప్పశ్రీష్టిగారు, సభ్యుడు, అనంతపురం.

తాలూకాబోర్డు

కే. వారాణసురావుగారు (రొడ్డు), నియోజితసభ్యుడు, వెనకొండ. జరుగుమిల్లి వేంకట రమణయ్యగారు, నియోజిత సభ్యుడు, పెద్దాపురం. నడిమింటు వేంకటారాయణస్వామిపంతులుగారు, నియోజిత సభ్యుడు, పార్వతీపురం. వాజరతు సయ్యదు అప్పలసాహెబు బహదరుగారు, నియమిత సభ్యుడు, రాయచోటి. మహమ్మదు అజిజుఖాన్ సాహెబు బహదరుగారు, ఫరీపురం.

జిల్లాబోర్డు

జి. వెదనుబ్బారెడ్డిగారు, నియోజితసభ్యుడు, అనంతపురం. కే. రామచార్యులుగారు, తానెల్లూరు, నియమితసభ్యుడు, కడప. మర్దు వేంకట సత్యనారాయణారాయణ మూర్తిపంతులుగారు, నియోజిత సభ్యుడు, వికాఖపట్టణము.

సమరీజప్ట్రాయలు

పి. ఎస్. వైద్యసాధయ్యగారు. ఉదయగిరి. గోదావరి, సత్యనారాయణగారు, బ్రాహ్మూరు. జి. కే. అర్కారాధనాధవిశ్వగారు, తలవ నేరు.

కలయందు కృత్రిమ కార్యములను మాన్పుటకు "ఎన్నిక నేరము"ను చేతు కింద 50-57 క్లాజులు ఏర్పరచబడినవి.

ప్రస్తుత కానమునందలి నాల్గవ ప్రకరణము నీటిపై అసాధ్యకృత్య గృహములు, జనాక్షిర్యక, కర్మాగారములు దోమలకడములు, సగరాభివృద్ధి మున్నగు సమస్యలను తరిమగించుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఈ బిల్లులో 4 మొదలు 6 భాగములకు మదరాసునీటి మ్యునిసిపలీటీ అక్టులోని తీర్మానమును మదరాసునీటి మ్యునిసిపలీటీ అక్టును, మదరాసు డిస్ట్రిక్టు మ్యునిసిపాలిటీ అక్టును 1884 సంవత్సరమున చేసిన కాలమున నే నిర్మితమైనవి. నీటి అక్టు 1904 సంవత్సరములో సంపూర్ణముగా మార్పుజెందియుండగా డిస్ట్రిక్టు మ్యునిసిపాలిటీల అక్టు కొంచెముకొంచెముగా మారుచున్నది. కావున ఈ అక్టుకు 1904, 1914 నీటి అక్టుల కనుగుణ్యముగా వృద్ధిచేయవలెనని నిశ్చయింపబడినది.

మ్యునిసిపలీటీలను ఖర్చుపెట్టుట కి అక్టునందు సంఘముల కొంతగా బడిన అధికారము సగరాభివృద్ధి, మ్యునిసిపలీటీల కర్తవ్యము మున్నగు విషయములలో ఇచ్చుడు మొహందింపబడినది.

అడిటర్లను ఇంగ్లీషు వద్దలి ప్రకారము బాకీలను రైపింతి వానిని రాబట్టుకొనుట కనుకనున్న మార్పులను చేయవలెనని ప్రత్యేక సంఘ సూచనల కనుగుణముగా నియమముల బిల్లులో చేర్చబడినవి.

గన్నవరం తాలూకా

(స్వకీయ లేఖకుని యొద్దనుండి)

గన్నవరం, ఆగస్టు 16:- ప్రభుత్వ పరిశోధనా బహుదర్శనముగ నున్నది. ప్రజలలో పెక్కుమంది కట్టగొట్టెమును తియ్యవలెనని అల్లారుచు తివ్రకాటక దావానలంబున కావలె యగుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు కంట్రోలు వద్దలిచిన వియ్యమునకు పెట్టి ప్రభుత్వదలయునకు తోడ్పడవలయునని యుద్దేశించినను సకాలమున గ్రామములలో కావలసిన వియ్యమునకు ప్యాన్ పోర్టులు చిక్కక ఆయా గ్రామములలోని డిపో కీర్తన ప్యాన్ పోర్టు వెలుపర్చు ఉద్దేశ్యములవలన యిక్కట్లపాలగుచుండిరి. కంట్రోలు వద్దలిచిన మంచియుద్దేశ్యముతో ప్రభుత్వమువారు యాచరించినను లంచగొండి నాకరులకు చాల పిలగుచున్నది.

యోగ్యులగు దొరతనపు ముఖ్యోద్యోగులు ఆ లంచగొండితనమును రూపుమాక ప్రతిబిమ్బించు అవసరము. గతవత్సరము బొత్తుగావంటలు నష్టమైయున్నతరీ ప్రభుత్వమువారు కంసుబాటగునట్లు ఎక్కువవియ్యమును దిగుమతి చేయుటకు ఆగ్రామములలో నీడిపో కీర్తన ప్యాన్ పోర్టు నిచ్చి నష్ట చేయించినయెడల అమితమైన అలజడికి కారణమై దౌర్జన్య కార్యముల కాస్తునగునని భయమొందుచున్నారము. ఈసంవత్సరమైనను వర్షములేమిలే మెట్టుగాని మెట్టు అమితమైన నష్టము సంభవించుటయే గాక మునుముం దెమితికరువురానున్నదేమోయని జలుమును చున్నది. ఇప్పటికి గ్రామములలో కలరా, విషజ్వరము ప్రవేశించి తలపును మృత్యువువారి బడవేయుచున్నది. ప్రభుత్వమువారును గుడ్డలధరలను తగ్గించుటకు పూనుకొనుట అవసరము.

తాలూకా ఉద్యోగులు.

మా తహశీలుదారు కే. శ్రీనివాసరావు పంతులుగారికి చెంగల్పట్టుజిల్లా నీరస్తాదా రైసంతున 14-8-19 తేదీన మా సబ్ మేజిస్ట్రేటుకు చార్జీ వహించి 16 వ తేదీన పయనమైరి. శ్రీ శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు ఈ మండలములో 11 సంవత్సరములు సేవజీసి ప్రభుత్వమునకు పాత్రులై యుండిరి. శ్రీపంతులువారి గౌరవార్థమై శ్రీగన్నవరం తాలూకా ప్రజల తరపున గన్నవరం పూర్వకవద్ద భరణమునందు ఒక స్వల్పాహారపు విందో సంకబడి గూర్ఖపాటో తీసికొనబడినది. ఇట్టి మహాభావునికి ఉన్నతపదవి నిచ్చి గౌరవించిన టాం పోదరగా రెంతయు వందనీయులు.

మా సబ్ మేజిస్ట్రేటు కే. వి. రామకృష్ణులు గారు వైత్యులై గత 80 సంవత్సరములనుండి ప్రభుత్వ సేవజేయుచు గత 8 సంవత్సరములనుండి డిప్టీ పదవినివహించి ప్రస్తుతం తహశీలుదారు యిక్కడ గా నుండిరి.

మా గన్నవరం పోలీసు స్టేషన్ లో హెడ్ క్వార్టర్స్ డివిజన్ గా 1 1/2 సంవత్సరములనుండియు పనిచేయుచున్న బసవయ్య పంతులు గారిని ఉయ్యూరు పోలీసు స్టేషన్ కు బదిలీయించిరి.

విద్యాభ్యాస.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో యుక్తమగు అనుభవము కలిగిన బోధకులను నియమింపక పోవుటయే గాక బోధకుల కీర్తి శిష్యావ్యవహార నే యాధారపడియుండుటయు, కొన్ని యెలిమెంటరీ పాఠశాలలో టీచరు బండ్లయందు చట్టము జడియ మొదలగు దురభ్యాసములకులై పిల్లలు పాడగుటకు కారణమగుచున్నది గాన తాలూకాబోర్డువారు, విద్యాభ్యాసకారములకు కచ్చిత విహింపవలసియున్నది.

ఒకవివర:- (గుంటూరు) మాపురమందలి కళాశాలకు విద్యాసంఘము పత్రమున గా. కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారికి ఈ నెల 17-8-19 తేదీన శ్రీస్వామి హనుమంతరావు వరకులుగారి గృహమునందు ఒక అల్పాహార విందో సంకబడినది. అట్టి తదితర సంఘసభ్యులు శ్రీ. గా. వేంకటప్పయ్యగారి కొక విజ్ఞానసావిత్రమును సమర్పించిరి. శ్రీ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు, శ్రీస్వామి హనుమంతరావు పంతులుగారు, శ్రీరాయసం వేంకటేశ్వరులు పంతులుగారు కళాశాలకు సంఘాధ్యక్షులై ప్రధమమునుండి వారి కీర్తికోలని సాయ మొసంగు చుండిరి. అందులకు సంఘసభ్యులు తమ కృతజ్ఞతను వెల్లెబ్బుచు కీ సభను సమావేశముగావించిరి. ఈసభకై కృషిచేసిన యిక్కంటి కొటయ్యగారు ప్రశంసార్హులు. స్వకీయలేఖరి.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు కమిషన్ యేజెంట్లు. 1548

వియ్యము, గో నెలు, నూలు, ఆముదము, సెనకాయలు, ధాన్యములు కానుధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వతఃస్థుల తరపున, పరాయిజేతస్థులతరపునను కొనబడి విక్రయించబడును. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. Pareek & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

స్థానికాది వార్తలు

వేపా రామేశ్వరము కంఠులు గారు:— వీరు వద్రాసు గారైన మేట ప్రిడెక్షన్ నియమించబడిరి.

కార్యోద్యమము సభ:— గత మంగళవారము నాడు చర్చించబడిన విషయమును చర్చించుటకు మే 26-న తేదీ మంగళవారమునాడు ప్రత్యేకసభ జరిగెను.

మద్రాసు హైకోర్టు:— జి. వెంకటప్పయ్య, కే. కళ్యాణరావు లుగా వై. కల్వెలవగు డిప్యూటీ సెక్షనరీ గి.వి.ట.లు తేబడిన కేసులో, హైకోర్టువారు, వానిని డ్లోపు లని నిర్ణయించిరి.

కడ్యరాగం:— ఈ కడ్య బర్మాలో మాతాకునందు దొరకిన కడ్యరాగము కి కొకరు 7 లక్షల నిచ్చెదమనెను గూడ విక్రయించ లేదని రంగూను ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాసినది.

వర్షలక్షణములు:— అరేబియా సముద్రమున కర్ష లక్షణములు కర్షమును వని ఈ నెల 18 న తేదీని బొంబాయి కి వచ్చిన మెయిలు ప్రియరు ఉద్యోగులు తెలిపిరి.

సర్వాధికారం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము:— ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరుగుచున్నది. ఏప్రిల్ 1919, ఉత్తర ప్రదేశ్ లో రిజిస్టరు నెంబర్లు కరుణగా 16, 9, 12, 15, 7, 8, 4, 14—అని కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

తంలివార్తల యాలవ్యము:— బొంబాయి నుండి లండనుకు—పూర్తిరేటు - అర్జిసరి - 2 రోజులు. సగము రేటు - డిఫర్ - 8 వారాలు. లండను నుండి బొంబాయికి—పూర్తిరేటు - అర్జిసరి - ఒక రోజు. సగము రేటు - డిఫర్ - 2 రోజులు.

చింతాద్రిపేట సత్కాలక్షేత్ర సభ-లక్ష్యము:— ఈ నెల 28 న తేదీ కవివారమునాడు సాయంత్రం 4-30 గంటలకు చింతాద్రిపేట ఆయ్యమొదటివీధి, 98 న గృహ మన ప్రభుత్వ కార్యాలయము (గిరింకం) గారు లక్ష్యము కల్పించుచు కాలక్షేత్రము గావించెదరు.

వి. వేణుగోపాల శ్రేష్ఠి. వి. సి. ఎస్. గారు.— నెల్లూరు జిల్లా జడ్జిగారిని రావులపాదకు. డబ్బూ. ఎల్. వేం కట రామయ్యగారు ఈ నెల 31-న తేదీనో పనిచారించు కొందురగాన ప్రస్తుతము నెల్లూరును చెంగల్పట్టజిల్లా జడ్జి కేసుగోపాల శ్రేష్ఠిగారు నెల్లూరు జిల్లా జడ్జిగా నియమించ బడిరి.

రావుసాహెబు. ఏ. పి. పాత్రోగారు:— గంగానదు మండలమున బరంపురమునందు వ్యాపకాదిగానున్న హైకోర్టు వకీలు పాత్రోగారు లండనులోని అర్థిక సంఘ మున (రాయలు ఎకనమిక్ సొసైటీ) సభ్యులుగా నియోజం పబడిరి.

దుర్గితి:— ఎరుకేను అను నదిను అతని భార్య యను కలసి భార్యసోదరియగు 14 ఏండ్ల యువతిని కృత్రిమార్ కృత్రిమయి దింపుటకు మరయుక శ్రీకి విక్రయించిరి. ఆయన తిని రక్షక సేనవారు కృత్రిమార్కగృహమునండి కాపాడి తమ మందిరమునకు గొనిపోయి కేసుచేసిరి. భార్యార్థర్రలను కాపాడుమిద కదిలబడు కలకత్తా రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగా రు త్రువు చేసిరి.

రంగూనులో భూకంపము:— ఈ నెల 20 న తేదీని ఉదయము గం 10-20 నిమిష భూకంపము కలిగినది. ఇట్లు కదలబారినవి. సామానులు దొరలినవి. కొన్ని కలిసిపోయి నవి. పెద్దయిండ్లలో నివసించువారి కెరికిని అపాయనముకలగ లేదు. కిమిండినలోని మిషుపాతకాలకు చాలవస్త్రము కలిగినది. గోడలు చీలబడిపోయినవి, ఒక స్తంభము కూలినది.

బర్మావాణిజ్య సంఘము:— బర్మావాణిజ్య సంఘము నేర్పరుచుటకు గత ఆదివారమునాడు రంగూనులో సభజరిగినది. 100 మంది వర్తకులు వచ్చిరి.

అమెరికాటపా:— పసిఫిక్ సముద్రము మీదుగా అమెరికా కనడానున్న గు కేసులకు కలకత్తానుండి వంక బడు టపా చెప్పి పురి జనరలు పోస్టాఫీసులో ఈ నెల 28 న తేదీని మామూలుగా కలకత్తా టపా కట్టివేయబడువేళకే కట్టివేయబడును. "వియా పసిఫిక్ మెయిలు" అని గుప్తముగా పుత్తరములపై వ్రాసినగాని యీటపాలో వంకబడదని రాజధాని పోస్టుమాస్టరు గారు ప్రకటించిరి.

అష్టావధానము:— ఈ నెల 14 తేదీ మొదలు మా కోటగ్రామం కాపురము లంబిరెడ్డివారాయణరెడ్డిగారి యింటిలో వారి కుమారుని కొమార్తె వివాహసందర్భమున మైసంపాటి హనుమంతరావుగారిచే అష్టావధాన సభయొకటి జయప్రదముగా జరుపబడినది. అవధానగానికి ఒక బంగారు కళకము నిచ్చునటుల వారు వాగ్దానముచేసిరి.—పాశ్చాత్య శేషురెడ్డి.

ముత్యాలపేట హైస్కూలు వాఙ్మయ సంఘము:— ఈ నెల 22-న తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంత్రం 5-15 నిమిష హైస్కూలు భవనమున ప్రారంభ సమావేశము జరుగెను. క్రీష్టియను రాజేశ్వరి సుపాధ్యాయులు లగు ప్రొఫెసరు కెప్టరు ఎఫ్. డబ్ల్యూ. హెండర్సను ఎం. ఏ. గారధ్యక్షత వహించెదరు. ము. ఎస్. దొంస్వామయ్యుల ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గారు మానసికశిక్ష అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

శ్రీకృష్ణమందిరసభ:— చెన్నపురి వెద్దువాయుని పేట వరదానా త్రిశుక్తుక వీధి 96-న నెంబరుగల గృహము నందు ఆగస్టు నెల 21-న తేదీ గురువారము సాయంత్రం 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ, వైదాపేట మూర్తిరావు భాగవతులవారి వలన కర్నూలకల్యాణము జరుపబడును. శ్రీపు (22-8-19) శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీమతి త్రిపురసుంద రీబాయివలన సీతాకల్యాణము జరుపబడును.

హిందూదేశ సంస్కరణములు.

బాయంటు కమిటీ విచారణ.

లండను, ఆగస్టు 18:—బాయంటు కమిటీవారు పూర్వము మదరాసు మెయిన్ పత్రికకు సంపాదకులగు నుండి ప్రస్తుతము యూకోపిస్ ఎస్సోసియేషను కార్యదర్శిగారున్న డి. ఇ. వెర్మిగారిని నేకు పరీక్షించిరి అతడిట్లు చెప్పెను: హిందూదేశమునందలి జనసామాన్యము స్థానిక విషయముల తప్ప తక్కిన విషయములనేమియు నెలుగరు. రాజకీయములకు పనిచేయుచున్న భారతీయుల సంఖ్య విశేషముగ పెరుగుచు న్నది. ముఖ్యముగ విశ్వభూవలయంలో వని చేయు వారల సంఖ్య పెరుగుచు న్నది. కాని జనసామాన్యము రాజకీయముల దెవ్వన ఆభిమానము వహించినట్లు వాకు లోచనము. జనసామాన్యము బాధ్యులయ్యుత ప్రభుత్వము గాని అట్టి మార్పు మరేదనిగని కోరలేదు. హిందూదేశములో చాలముఖ్యముగ పరిగణించదగినది కాది భేదముని యెరిగియుండియు (ప్రాతినిధ్యసమయముందు దానిని మరచుటమంచిది కాదు. ప్రస్తుతపు చట్టపరిష్కర్తి కనే విషయములలో నాటంకమును గలిగింతులకు. హిందూదేశ వని పాలన మిదివర కెవరూ ప్రయం దుండనో వారిస్వార్థము నుండి మెల్లగా కప్పించివేయబడుచున్న దనియు పాలనా సామర్థ్య మేమియు లేనివారికి క్రమముగ నర్పించబడు చున్న దనియును, యూర పి య ను లు చింతగ నున్నది. "పార్లమెంటు పరిపాలన పట్టి బూటకమనియు, పార్లమెంటు సభ్యులలో సాధారణముగ వెళ్ళుచుండి హిందూదేశవిషయములు బాగుగ తెలియనందునను, తక్కిన వనులు విశేషముగ నుండుటవలనను హిందూదేశ విషయము లందు తగినంత శ్రద్ధవహించరనియు, హిందూదేశము దధిమా నముగలవారు అట్లు శ్రద్ధవహించకుండ నీచట్టము చేయుచున్న దనియుగూడ నతిచుచెప్పెను.

సింహా కృత్రిమగారికి కృత్రిమ త్రు మిచ్చుచు తన సంఘము పోలేళ్ళ పోలింధ్యమును పోల్కనీయించుచున్న దని కెల్మిగారు చెప్పిరి. ఇన్స్టిట్యూషన్ ప్రభుత్వము త్రు మిచ్చుచు నతి డిట్లు చెప్పెను. వాణిజ్య తరగతులసంగతి అంతయు ఇండియా ప్రభుత్వమువానికి బాగుగ తెలియదని నేననకొనను. శ్రీ నియోజకాధికారమున కెక్కువమంది ఆంగ్లము చెప్పెదరని నేను తలంపను.

అష్టావధానము:— ఈ నెల 14 తేదీ మొదలు మా కోటగ్రామం కాపురము లంబిరెడ్డివారాయణరెడ్డిగారి యింటిలో వారి కుమారుని కొమార్తె వివాహసందర్భమున మైసంపాటి హనుమంతరావుగారిచే అష్టావధాన సభయొకటి జయప్రదముగా జరుపబడినది. అవధానగానికి ఒక బంగారు కళకము నిచ్చునటుల వారు వాగ్దానముచేసిరి.—పాశ్చాత్య శేషురెడ్డి.

Invaluable in all Cases of Exhaustion, whether of Physical or Mental Origin

Vitafer

A TONIC FOOD

Manufactured in England by Southall Bros & Barclay, BIRMINGHAM, LTD.

Obtainable from all High Class Stores, Chemists, etc.

SPENCER & CO. LTD.,
Agents, MADRAS

వాతావరణ స్థితి

1919 సం॥ ఆగస్టు నెల 21-న తేదీ గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య పగరములు	తే 24 గంటలలో అధ్యక్షాగ్రామము	తే 24 గంటలలో అధ్యక్షాగ్రామము	తే 24 గంటలలో అధ్యక్షాగ్రామము	తే 24 గంటలలో అధ్యక్షాగ్రామము	తే 24 గంటలలో అధ్యక్షాగ్రామము
గోపాలపూరు	89.3	80.5	...	25.84	21.28
దికాపురము	90.4	88.0	...	11.15	15.78
కాకినాడ	98.4	76.7	0.02	10.17	15.86
అందరు	96.8	78.2	1.80	20.47	17.45
చింతూరు	92.0	75.4	...	16.81	15.51
నెల్లూరు	96.0	76.1	0.81	8.29	7.22
దువ్వూరు	96.0	76.1	0.06	10.41	10.44
హైదరాబాదు	82.8	78.2	...	17.02	17.58
అనంతపురము	97.8	75.1	...	11.76	8.66
కర్నూలు	89.8	74.6	...	4.66	8.19
కడప	87.8	75.0	0.08	8.52	18.38
కడప	101.0	79.8	0.02	14.58	12.77
తెంగునూరు	85.1	66.9	0.86	19.78	16.10
నెల్లూరు	95.0	74.0	0.82	16.76	15.16
నెలము	92.9	78.4	1.49	17.99	17.93
కోయంబత్తూరు	87.8	71.5	...	6.19	7.78

వాయుభార మొక మోస్తరుగ కన్గెను. సర్పాదులలో నా కన్గదల అధికముగనున్నది. మలబాదులో వాయువు మందముగను క్రమము తప్పియు వీచుచున్నది. కడివాడిని కూడ వాయువు క్రమముతప్పి వీచుచున్నది. ఉత్తరమున మాత్రమది వాయువు క్రమముతప్పి వీచుచున్నది. అక్కడ అది కొంచెము జోరుగ వీచుచున్నది. అన్ని స్థలములలోను నేడివా చెప్పెను. మలబాదులో కగటిపూటనేడి మామూలుకంటె తక్కువ. కొన్నిచోట్ల అది ఇంకను ఎక్కువగ నున్నది. కడపలో నేడి 101 డిగ్రీలు. అక్కడ మామూలుకంటె 7 డిగ్రీలదనముగ కలదు. రాత్రినేడికూడ అట్టి మోస్తరుగనే యున్నది కాని దాని అదనము మాత్రము తక్కువ. వాయువునందు అర్ధాగ్ర సర్వత్ర సమముగ లేదు. అంతట మార్పు కనపించదు. నిన్నున్నది సమములలోనే నేడును కన్గించెను. నెలములో 3 దుక్కులు పడెను. అన్నెయ భాగమునందు అదనతడవ కన్గము పడదయ్యెను.

ఎడ్వర్డు. బి. రాను
ఆక్స్ ఫోర్డు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ ఆగష్టునెల 21-వ తేది

గురువారము.

జాయింటు కమిటీ:

హిందూదేశపు రాయబారులు.

మనదేశములనుండి వెడలిన వేర్వేరు రాయబారుల వక్తమున జాయింటు కమిటీ వారు సాక్ష్యము దీసికొనుచున్నారు. సాక్ష్యము సగము వైగ బూర్జియైనదని తెలియుచున్నది. పార్లమెంటుసభ శైల్యపు యంతరము తిరిగి కూడునప్పటికి, జాయింటు కమిటీవారి నివేదికము ప్రకటించబడి తీరును. తమవక్తమునందీయబడిన సాక్ష్యము, జాయింటు కమిటీ సభ్యుల మనముల గరగించెనని, ప్రతిపక్షమువారును ఈదేశమునకుతంత్రీవార్తల నిచ్చుచున్నారు. మితవాదసభ్యులు తమవక్తమే ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నదనియు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు తాము గోరిన మార్పులను జాయింటు కమిటీవారు వదిలివేయుచున్నారనియు, బిసెంటుగారు తమ వక్తమువారి యభిప్రాయములే జాయింటు కమిటీ సభ్యుల కాక్షాదము గలిగించెననియు, బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారు తమ సాక్ష్యము మూలమున మిగిలినవారి వాదములయు పటాకంచలయ్యెననియు, చిన్నివన్నెవలుకుల బలకుచున్నారు. ఫలిత మెటు లుండినను, జాయింటు కమిటీవారి రన్నివక్తముల వాదములను శ్రద్ధతో వినుచున్నారనుట నిశ్చయము. ఒక్క విచిత్రమేమిట మిథును బయల్పడుచున్నది. మితవాదులకును జాతీయవాదులకును, బిసెంటుపక్షమువారికిను తేలికపరులకును సంస్కరణముల విషయమై తీవ్రభేద మొక్కడనో మా కిదివరకు గనుపించలేదు. కాంగ్రెసునుండి మితవాదులు చీలుటకుగాని, బిసెంటుగారు కాంగ్రెసు తీర్మానములు విప్లవకరములని యభిప్రాయంబు మోపుటకుగాని, కారణ మేదియో మే మూహించజాలక జాతిమి.

జాయింటు కమిటీవారియెదుట సమర్థుగారిచ్చిన సాక్ష్యమును వదిలించిన పిమ్మట, మాకు మరింత విస్తయము గలుగ జొచ్చెను. బొంబాయి రాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మవసరమనియు, కేంద్ర ప్రభుత్వములో సహితము బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలయు ననియు, సమర్థుగారు కోరిరట. వీరికిని, కాంగ్రెసు వక్తవలంబులకును, కోర్కెలలో భేదమొక్కడో గానింపకున్నది. కాంగ్రెసు సభవారు, సంపూర్ణరాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నన్ని రాష్ట్రములకును కోరియుండిరి. సమర్థుగారు బొంబాయి రాష్ట్రమునకు మాత్రమేగోరిరి. ఇదియొక భేదమయిన గావచ్చును. కాని, బొంబాయి రాష్ట్రమునకన్న, మిగిలిన రాష్ట్రములన్నియు మిగుల వెనుకబడియున్నవని గాని, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును మిగిలిన రాష్ట్రములు కొనసాగింప నేరవని గాని, సమర్థుగారియనను సమర్థించజాలరు. సమర్థుగారు, కాచి వడపోసిన మితవాది. వీరి కోర్కెలే, ఇంత తీవ్రముగనున్నప్పుడు, మిగిలిన మితవాదుల విషయము తెప్పనక్కరలేదు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యవసరమును నిరూపించిరి. నురేంద్రనాథ బెనర్జీగారిచ్చిన సాక్ష్యములో “జాతీయ మహాజనసభకును, మితవాదులకును, వివరముల

విషయమైగల భేద మత్యల్ప” మని యంగీకరించిరి. కాని, దృక్పథము భేదముట. మితవాదులు మరుగువిడిచి, ప్రజాభిప్రాయము నసందిగ్ధముగ వెల్లడింపకుండుటయే, దృక్పథవిభేదమునకు కారణము. ఎటులయిన నేమి, అన్ని వక్తములవారును, తుదకు తమయభిప్రాయములను వరిస్సుటముగ చెలువ గలిగినందులకు సంతసిం చెదము.

ఇంతవరకును అతివాద మితవాదభేదమువలన గలిగిన నష్ట మంతగ లేదు. ఉభయపక్షముల వారును చాలవర కేకకథమునే ద్రొక్కిరి. ఆంధ్రులలో, డి॥ బి॥ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధుల కువాదముల జోనాడి, అధికవిషయక-మగు నేర్పాటులను సూచించుచు, విజ్ఞానవక్త్రము నొక దానిని తయారు చేసి, జాయింటు కమిటీవారికింపి, సంస్కరణోద్యమమునకు మిగులసాయవడు పుతయు ప్రశంసార్హుడు. స్వూరుగారు బెనర్జీగారిని ప్రశ్నించుచు, 1917-వ సంవత్సరపు దేశీయ మహాసభలో స్వపరిపాలనాప్రదానమునకు కాలనిర్ణయ మవసర మని తెలిపెడి తీర్మానమును మీరువచాదించితిరా యని నడుగ, తమ రాతీర్మానమును బలకరచినుట జ్ఞాపకము లేదనియు, తా మొక వేళ నటుల గావించినను, పూర్వాభిప్రాయమును మార్చికొనుటకు తమకు హక్కుగల దనియు, బెనర్జీగారు జవాబిచ్చిరి. కొలది వత్సరములలో హోంరూలును హిందూదేశమునకు ప్రసాదించుచు బిసెంటుగారు తనసాక్ష్యములో గోరెను. కాంగ్రెసుసభయు, మహమ్మదీయసభయు, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును తక్షణమే కోరుచున్నవనియు, అవి ప్రజాభిప్రాయము నెక్కుడుగ విశేషింపించుచున్నవనియు, బిసెంటుగారు జాయింటు కమిటీ యెదుట ఒప్పికొనుట, గమనింపదగియున్నది. దీనినిబట్టి, జాయింటు కమిటీవారు ప్రజాభిప్రాయమును కాంగ్రెసు సభమాత్రమే వ్యక్తీకరించుచున్నటుల గ్రహించగలరు. ఆరు వత్సరములకు పిమ్మట, లా, శాంతి, విషయములకు సంబంధించిన శాఖలు గూడ ప్రజలవశము గావలె నని, బిసెంటుగారు స్పష్టపరచిరి.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యగూర్చి, బిసెంటుగారు స్పష్టముగ బలికిరి. దాక్షరు నాయరుగారి యుద్యమము కృత్రిమమని, ఈమె వివరించెను. సాతుబరో ప్రభువు, బిసెంటు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగార్లు, కులముబట్టి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును ప్రవేశపెట్టుటచే, ననర్థము లభికముగ వాటిల్లునని తెలిపిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘమున కధ్యక్షత వహించిన, శాద్లరు గారిచ్చిన సాక్ష్యము, వారి ఉదారహృదయమును బయల్పరచుచున్నది. శాస్త్రాత్మ విద్యపై వంగదేశములో నుత్సాహము తగ్గవనియు, ప్రపంచ యాత్ర కనుగొనుటకు విద్యను భారతీయు లభికముగ వాంఛించుచున్నారనియు శాద్లరుగారు తెలిపిరి. విద్యాశాఖసంతను మంత్రుల యాధీనము జేయవలయునని, వీరు తెలిపిన సూచన ఎంతయు కొనియాడతగియున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారివలె విద్యలో అత్యల్పభాగమును మాత్రమే ప్రజల యాధీనము జేయవలయునని, వీరు తెలిపియుండలేదు. అధికారవర్గముక్రింద విద్య యభివృద్ధిజెందజాలదని, వీరు మాతృ పరిశీలనమువలన కనుగొనగలిగిరి. సిడెహాం ప్రభువు గారికి, శాద్లరుగారి వాక్యములు సూదిములుకులువలె గ్రుచ్చుకొనియుండుట సహజము. విద్యావిధానమున ప్రయమరీవిద్య వ్యాపింపజొవుటచే తలబరు వెళ్ళినా లేదా యని సిడెహాం ప్రభువు ప్రశ్నించెను. ఇందుకు శాద్లరుగారు చక్కని

సమాధాన మొసగిరి. ప్రయమరీవిద్య విశేషముగ వ్యాపించుట యవసరమే యున్నను, శిఖరమనదగు యూనివర్సిటీ విద్యకు తలద్రుంచుట అనర్థదాయకమని, శాద్లరుగారు నిరూపించిరి.

ప్రయమరీ విద్యను దేశమందెల్లడలను వ్యాపింపజేయువలయు నని, కీర్తిశేషులగు గోల్డెగారు ప్రయత్నించినపుడు, సిడెహాం వర్గమువారే యడ్డుకడిరి. ప్రయమరీ విద్య అభివృద్ధిజెందవందున ఉన్నత విద్య వికరీతాభివృద్ధిజెందె నని, వీరిపుడు విలపించుట చోద్యముగ గన్పట్టక మానను. దేశమున ఏవిద్య నెటుల వ్యాపింపజేయవలెనో, నిర్ణయించుటకు, ప్రజాప్రతినిధులే అర్హులు. అందుచే విద్యా శాఖ సంతను, ప్రజాప్రభుత్వమువరము జేయునడల, విద్యాభివృద్ధి సక్రమముగ జరుగుట కవకాశ మేర్పడును. టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికాధిపతి యగు సర్ ఫ్రాన్సిస్ డిగ్గుగారు సహితము సంస్కరణవశ్యతను జాయింటు కమిటీవారి ఎదుట నిరూపించుచుండ, సర్ శంకరకా నాయరుగారి హితమును సయితము మూలద్రోసి, బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములేనిది, సంస్కరణము లసలేవల దని జాయింటు కమిటీ ఎదుట తెలుపుట, ప్రాస్పెక్టివి సూచించుచున్నది. దేశాభివృద్ధి గోరువారెవరును, ఈ యభిప్రాయముననుసరింపజాలరు. స్వపరిపాలనమునకు విముఖతజాపెడివారు ఏరోక్కరే గాన్పించుచున్నారు. డి. బి. రామచంద్ర రావుపంతులుగారు లండను నుండి వ్రాసిన లేఖ మాకు నేడందినది. బ్రాహ్మణేతర నాయకుల చర్యలను వారిటుల వర్ణించిరి.

“మేము తరుదుగ జాయింటు కమిటీ సభ్యులలో సంప్రతించుచున్నాము. సంస్కరణముల కొడబడుటకు వారిపునదుక్తులై యున్నారు. అభివృద్ధిమాచకములగు నేర్పాటులను వారు సూచించవచ్చును. నేను మిగుల తొందరపనిలో నుండుటచే ఈవారము పెద్దలేఖను వ్రాయజాలకపోతిని. సంస్కరణోద్యమ విముఖులగు ఇండో బ్రిటీషు సంఘమువారు బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధులకును వెల్చి గారికిని స్వాగత మొసగుచున్నారు. ఆసందర్భమునందొసగబడిన యువన్యాసములు వరస్సరసాను భూతని వెలిబుచ్చెను. వారందరును కలసిపనిజేయుచున్నారు. సిడెహాంముగాని తప్ప మిగిలిన సభ్యుల నెవరిని, వీరు తమవంకకు ద్రిక్పక్షానజాలరని నే తలచెదను. ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యములేనిది, తమకు సంస్కరణము లక్కరలేదని, డి. బి. పా. రామారాయనింగారు నాతో నుడివిరి.”

దేశాభివృద్ధిని నిరోధించుటకు వీరు చేసెడి ప్రయత్నములు సఫలము గాంచనేరవు. వెల్చిగారు వీరికి చేదోడై పనిజేయుచున్నారు. ప్రజలలో నెక్కడను స్వపరిపాలనేచ్చ లేదని, వెల్చిగారు నుశువ సాహసించిరి. సివిలు సర్వీసువారి హస్తములనుండి కరిపాలన మికముందు నుండియు, తొలగిపోవు నని, వెల్చిగారు జాయింటు కమిటీ యెదుట వగచిరి. కాని, స్త్రీస్వాతంత్ర్యమునకు దేశమునందెక్కడను ప్రాతికూల్యము లేదని, వీరు తెలుపుట మాత్ర మెన్నతగి యున్నది. ఇట్టి యవధానమును వలికి నందులకు వెల్చిగారిపై జస్టిసు కృత్రికకు వట్టరాని కోపము కలిగి ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

“స్త్రీలకు ఎన్నిక హక్కుల నొసగుచో, వేయింటి కొక్కరయినను యీ హక్కును నిర్వహించరని, వెల్చిగారికి తెలియనా? ప్రాచీనాభ్యాసములను వదలిన కొందరు స్త్రీలున్నమాట నిజమే. కాని, హిందూ స్త్రీలలో సభికసంఖ్యాకు లిప్పటివలెనే యుండురు.”

జన్మమునకు కలకత్తా వెళ్ళి గానము విషయములలో మెరుగగుచుచున్నాడు. ఇంకా బ్రిటిషుసంఘమువారిలో చేతులగలిపి, ప్రజాశయములకు విరోధము జూపుటచే, బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధులు పరిహాసపాత్రులయిరవుటకు సందియము లేదు. సందర్భముల నన్నిటిని, ఆంధ్ర మహాజనులు పరిశీలించుచునేయున్నారు. ప్రజాశయముల కనుగుణముగ ఆంధ్రసభలు తీర్మానముల గావించి, ప్రజల దృఢవాంఛలను జూపుచు కమిటీవారి కెరుక వరకు గాకయుని కోరెదము.

కవిత్వ ప్రభుత్వ ప్రకటనము

మద్రాసు రాష్ట్రపు కవిత్వ గూర్చి ప్రభుత్వ ప్రకటన విారించి నెలవదిసది.

“కవిత్వచట్టముక్రింద, జూలై నెల ఆఖరు వరకు గంజాము, కృష్ణాజిల్లాలలో మాత్రమే కాటకనివారణమున కేర్పాటుల చేయుట అవసరమయ్యెను. గంజాముజిల్లాలో నీ క్రిందిభాగములందు కవిత్వ వ్యాపించెను. (1) గుంసూరు తాలూకా అంతయు (2) ఉదయగిరి తాలూకాలో చొక్కపాడుఖండము (3) కల్లికోట ఆటగడ, పాలూరు, బిరిది, హున్ము రంధ, గుంసూరు, చొక్కపాడు ఎట్టేలులు గత మార్చి నెలలో కవిత్వ ప్రదేశములక్రింద పేర్కొనబడెను. వీటికి ఆటగడకూడ మేనెలలో చేర్చబడెను. మూడవ విభజనక్రింద పేర్కొనబడిన ఇతర ఎట్టేలులు “కరిక్కు” లో నుండెను. వీటిగూడ పిమ్మట కాటక నివారణపు ఏర్పాటులు గావించబడెను. కృష్ణాజిల్లాలో, నందిగామ తాలూకాలో కొంతభాగము మాత్రమే కవిత్వచే బాధితమయ్యెను. ఈభాగమునందు జేయబడిన ఏర్పాటులు పరిశ్రామము మాత్రమే కావించబడెను, జూలై మాసాంతమున గంజాము మండలమున 119, 342 మందిలో 86, 153 మంది ఉచిత సహాయము బొందుచుండిరి వెనుకటిమాసమునందు 147, 607 మందిలో 89, 805 మంది అట్టిసహాయము బొందుచుండిరి. సహాయము బొందినవారి సంఖ్యలో తగ్గుదల జూపజ్జేను ఇందుకు, వర్షము లాంధ్రముయిన పిమ్మట వ్యవసాయపుకనులు జరుగుటయే కారణమని యూహించవచ్చును. కృష్ణాజిల్లాలో, జూనుమాసాంతమున 1511 మందికి సహాయమియ్యబడెను. వీరిలో 1149 మందికి పనిజూపబడెను. 362 మందికి ఉచిత సహాయ మొసగబడెను. జూలై మాస మధ్యమున సహాయము బొందేవారిసంఖ్య 1774 అయ్యెను. కాని మాసాంతమున ఆసంఖ్య 1314 కుదిగెను. గంజామునందును, కృష్ణాయందును, వర్షపాత మనుకూలముగ నున్నది. విశాఖపట్టణము ఏజెన్సీ, గుంటూరు, కోయంబత్తూరు, మధుర, తిరునల్వేలీ, మలబారు, దక్షిణకనరా మండలములలో దప్ప, మిగిలిన మండలములలో వర్షపాతము మామూలుకన్న నెక్కుడుగ నున్నది. ప్రస్తుతస్థితిబట్టి జూచిన, కాటకనివారణపు ఏర్పాటులు అక్టోబరు నెల దాటి జరుగవలసిన యగత్యము కాన్పించదు. అప్పటికి, వివిధమండలములలో తొలికంటలుకుండునని తలవచ్చును బట్టెట ఏర్పాటులోని కాటక నివారణపు మొత్తమును 15 లక్షలనుండి 35 లక్షలకు ప్రభుత్వమువారు హెచ్చుజేసిరి. ఈ మొత్తము చాలియుండునో లేదో చెప్పట కిప్పుడు వీలులేదు. కవిత్వ వ్యాపించిన ప్రదేశములకు అవసరపదార్థములను సప్లయ జేయుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేయబడినవి. అవసరముగు చోటుల, రివిన్యూ పనులు నాపుటకు గాని తీసివైచుటకుగాని, చర్య దీసికొనబడుచున్నది. వ్యవ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము సభ

ఈ నెల 23, 24 తేదీలుందును,

ఆంధ్ర మహాజన సభ

23, 24 తేదీలుందును, అనంతపురమునందు సమావేశమగును.

ఆంధ్ర మహాజనుల ఐక్య సంఘాలతో సభల నలంకరించి, వాటిని జయ ప్రదముగ జరిపిన ప్రార్థితులు

సాయములు నిచ్చుట కేర్పడిన ఉద్యోగులు, గంజాములో పని ప్రారంభించి, జూలై మాసాంతము లోకల వ్యవసాయదారుల ఋణపుచట్టము క్రింద 2,12,119 రూప్యములను, భూముల యధివృద్ధి చట్టముక్రింద 1,110 రూప్యములను ఒసగిరి. రంధలో, రయితులకు విత్తనముల కొరకై 7500 రూపాయిల అడ్వాన్సు నిచ్చుటకు శ్యాంక్ష జేసిరి. ఘనతపహించిన గవర్నరుగారు గంజాము జిల్లాను ఆగస్టు మాస ప్రారంభమున సందర్శించి, కాటక నివారణ ప్రయత్నాభివృద్ధిని పరిశీలించిరి.”

పుత్తుని నైర్వహము

లాలా హరికిషనులూలుగారి పుత్తుడు నేషను పత్రికకు కేంబ్రిడ్జి నుండి ఇటుల వ్రాయుచున్నాడు: “నా తండ్రివై వచ్చిన కేసు గూర్చి, మీరు మీరు తెలిపిన వాక్యములకు నే నంతయు కృతజ్ఞుడను. వెస్తు మిస్టర్ జెజ్జుల వత్రిక, నా తండ్రివై నను, మిగిలినవారివైనను విధింపబడిన శిక్షలను నిన్నటిదినము ప్రచురించెను. వారివై ద్వీపాంతర వాసశిక్షయు, ఆస్తి స్వాధీనపుశిక్షయు విధింపబడెను. ఏమి కఠినశిక్ష! కాని, శిక్షాకార్యము గూర్చి నేనంతగ విచారించుట లేదు. అవలంబింపబడిన పద్ధతి నా కాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. రాజకీయ ప్రభుత్వము నుండి సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు వాతొడ్డి తొలగింపగలిగిరి. నా తండ్రివై ఇరువది వత్సరముల నుండియు విరోధము ప్రబలియుండెను. ఈ కాలములో వారు పంజాబు నందు రాజ్యాంగ సంస్కరణోద్యమమును సమర్థించుండిరి. య శాసనసభలో సభ్యులను వదలి కొని పిమ్మట, సంస్కరణోద్యమ ముత్పన్నస్థితికి వచ్చెను. 1917-న సంవత్సరము, పారిశ్రామిక సంఘము వారియెటుట నా తండ్రి ఇచ్చిన సాక్ష్యము, 1913-న సంవత్సరపు బాంకింగు వ్యవహారపు రహస్యములను బయల్పరచెను. ఈ సాక్ష్యము దేశములో భావప్రదమును కలిగించెను. ఓడ్యయరుగారి ప్రయత్నములు రెండవమారును ఫలించక, మూడవమారు తుదకు ఫలించెను. వారి పరిపాలనమును విమర్శించెడి కొలదినుండియు, రాజకీయ రంగము నుండి తొలగిపోయిరి. ప్రఖ్యాతయశుడగు నా తండ్రిని గూర్చి, నే నెప్పుడును గర్వపడుచుంటిని. కాని నా తండ్రిని తలంచి, నే నిష్కృతివలె, నిదివర కెన్నడును గర్వపడియుండలేదు.”

నైనిక విచారణసంఘము

హిందూదేశములో నైనిక పరిపాలనము గూర్చి విమర్శించుట కొక విచారణసంఘ మిటీవల నేర్పడెను. ఇండియా పత్రికలో సభ్యుల పేర్లు ప్రచురింపబడినవి. నైకొంటు ఫిషరుగారు అధ్యక్షులు. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరు, సర్ జి ఫెల్, సర్ హెచ్. వి. కాక్సు, సర్ సి. డబ్ల్యు. జేకబ్, సర్ హెచ్. హాడ్సన్, సర్ జె.పి. య్యూకేసీ, సర్ డబ్ల్యు.గిల్ మెను

గార్లు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఈ సంఘము నకు బ్రెగ్జేడియరు జనరలు సి. యం వాగ్స్టాఫ్ గారు కార్యదర్శి. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారి నిట్టి బాధ్యతగల పదవికి నియమించుటకు, మాంటానాగారేల పాల్పడిరో తోచుచున్నది ఓడ్యయరుగారు, నైనికుల ప్రోగుజేయు సందర్భమున నవలంబించిన పద్ధతులను, వారి సామాన్యపరిపాలనాపద్ధతులను పరిశీలించుట కొక విచారణ సంఘ మేర్పడనున్నది. వారి పరిపాలన, భారతీయులలో కలవరము గలిగించెను. ఇట్టి స్థితిగో విచారణముగిసి, వారి పరిపాలనముపై విమర్శనము వెలువడకముందే, ఓడ్యయరుగారి నిటుల గౌరవించుట, భారతీయులలో విముఖత గలిగించక మానదు.

అయ్యర్వేదము: మద్రాసు కార్పొరేషను

కార్పొరేషనువారి బడ్జెట్టులోనుండి, అయ్యర్వేదపు డిస్కంసరీల కిచ్చిన గ్రాంటును, ప్రభుత్వమువారు తొంగించుట, మిగుల ననుచితముగ నుండెను. ఇందువిషయమై కార్పొరేషనువారు తమ యసమ్మతిని జూపుచు, బడ్జెట్టులో నీసంబంధముగ గ్రాంటును తిరిగి జేర్చింపవలయునని మంగళవారపు సభలో తీర్మానించుట ఎంతయు సంతోషావహము. సభ్యుల నేకులు, దేశీయవైద్యముపై తమకుగల యభిమానమును కనుబడి యట్లై ఘాపాతము. ప్రభుత్వమువారు, మద్రాసు పౌరుల దృఢవిశ్వాసమును గమనించి, బడ్జెట్టులో నీగ్రాంటును చేర్చుట భావ్యము. డి. బి. ల్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు సూచించినటుల, ప్రభుత్వమువారి విధముగ దేశీయవైద్యమును నిరసించుట ఎంత మాత్రము భావ్యముగ లేదు. ప్రభుత్వమువారికి నైనను తమ పట్టుదలను విడనాడగోరెదము.

కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్కరణావశ్యకత

సరిహద్దు ప్రాంతములందు, నైస్యపు ఏర్పాటులు తిన్నగ జరుగ లేదని, లండను ట్రైబ్యునల్ కిగ్గోలు జెట్టుటయు, అందుపై మాంటానాగారికిని రాజప్రతినిధిగారికిని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుటయు, రూటరు తంత్రీవార్తలలో ప్రచురింపబడెను. తమకు ముఖ్యముగ గోచరించెడి విషయముగటచే, ఆంగ్లదేశ పత్రికలు కలవరము జూపుచున్నను, హిందూదేశమునకు సంబంధించిన విషయము లిట్టివి అనేకములు గలవు. లండను ట్రైబ్యునల్ కత్రికావిమర్శనలో, నెంతవరకు నిజము గలదో తెలియదు. అయినను, కేంద్రప్రభుత్వము సంస్కరణ గోరుచున్న దని మాత్రము, ఇందుమూలమున స్పష్టమగుచున్నది.

బైదు తప్పించుకొని పోవుట

కన్యాంజివోపియ, ఆగస్టు 18:— హరిహరపాషా, కమాత తలాకుచేగారణ తప్పించుకొనుటవలన యుద్ధయంత్ర సజ్జము పాషాగారు తనకి రాజీనామా నిచ్చిరి. ఆతని స్థానే వయితు పాషాగారు నియమింపబడిరి. ఇతడు బ్రాహ్మణుడగు నొకప్పుడు పనిజేసియుండెను. అప్పుడే ఉన్నతాధికారులలో పెద్దమార్పుల నొనరించెను. ఖైదీలుగ డెంకాల్ల పారిపోయిరియు, అచటినుండి ఎత్తరమున కేగదనియు నిశ్చయించెను. ఎవ్వరు పాషాగారి సోదరుడు నారీపాషాగారు లేటామానుండి తప్పించుకొనిరి.

బ్రిటిషు దేశీయ వాణిజ్య పరిశ్రమలు

ప్రధానమంత్రి యువస్వామిము - దొరతనమువారి విధానము

(రైతులు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లాండు

లండను, ఆగస్టు 18:—నేడు మధ్యాహ్నము పార్లమెంటు సభలో లాయరు జార్జి గారు ప్రసంగించిరి. యుద్ధము ముగిసిన వెంటనే వాణిజ్యమును పరిశ్రమలను యుద్ధమునకు పూర్వము జరిగిన రీతిని జరుగగలవని కొందరు తలచిరి. గత రి పబ్లికేషన్ లలో వాణిజ్యపరిశ్రమ లెంతవరకు విచ్ఛిన్నమైనదియును మీరు గ్రహించినవారాకాదు. యుద్ధమునకు మొత్తముమీద ప్రపంచమునందన్ని దేశములవారును కలిసి 4 వేల కోట్లు (40 వేల మిలియనులు) వాసులను న్యాయపరచిరి. ఇంగ్లీషుముద్ర క్రయపడినపుడు యుద్ధము ముగిసిన వెంటనే వెనుకటి స్థితి ఎట్లుబలపడగలదు? మొదట యుద్ధనష్టనిర్వాణమునకు పనికి వచ్చునట్లు యంత్రకాలములకు మార్పులు కంతకాలము పట్టెనో అంతకాలమునా వానిని మరలమార్పులకి పుడుతుట్టబెట్టెను. యుద్ధ మారంభము కానున్న సమయమున వాణిజ్యము మందగించినది. అప్పుడు ధరలు పెరుగుచుండుటచే కంట్రాక్టువారు ఈ కంట్రాక్టుల నంగీకరించుటకు జంకిరి. సామగ్రిముద్రకర్తగా నుండెను. అందువలన ధరలు పెరిగినవి. నాకలు మొదలగు ప్రయోజనాభ్యుదయముల చాలలేదు. పనివాడుగూడచాలలేదు. ఆగస్టుములన్నియు నిపుడు తొలగినవి. రిపబ్లికనుండి నిపుడు సేనలొనుండి విడుదలచేసిరి. వాలో రిక్ట్ లక్షలవలె మూత్రమే పరిశ్రమలలో పని చేయనివారు గాన కంట్రాక్టుల తిరుగు నిచ్చుముగా పనిచేయవచ్చును. నిత్యవ్యాపారమును మరల ప్రారంభించుటయే గాక దానినిభివృద్ధి నొందించుట గూడ జరిగినగాని మనవ్యాపారస్థితి నమగ్రము కావాలను. మనము పంపించు సరకులవలెకంటే మనము తెప్పించుసరకులవలె హెచ్చుగావచ్చును. యుద్ధమునకు పూర్వము దిగుమతులు 15 కోట్లపాటు హెచ్చుగా నుండెను. ఇప్పుడు 30 కోట్లపాటు హెచ్చుగా నున్నది. ఈ రేఖాను మనము పూర్తిచేయవలెను. ఈ క్షణమువలననే యున్నది.

నిర్వాణము వివరముగా తగ్గిపోవుట.

మన దేశమున కస్తునిర్వాణము వివరముగా తగ్గిపోయినది. ప్రస్తుతము మిక్కిలిగా తగ్గిపోయినది. వ్యవసాయమునందు తక్కువ తక్కిన అన్ని పరిశ్రమలందును మనకు నిర్వాణము చాల తక్కువగను క్రయము చాల సాధికముగ ను యున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వము బొగ్గు సాము 2870 లక్షల టన్నులు తీయబడుచుండెను. ఈ వ్యవస్థ మన మనకు హెచ్చుమంది నిమిషించినను గూడ 2 వేల లక్షల టన్నులకంటే హెచ్చురాదు. 1918 లో నొకటన్ను బొగ్గుతీయుటకు న్యాయము 10 పిల్లింగులు. ఇప్పుడు 28 పిల్లింగులు. ఇట్లు బొగ్గుధర హెచ్చుటవలన తక్కినవస్తువుల ధరలు గూడ పెరుగుటకు గారణమైనది. ఇతరదేశములలో బొగ్గు హెచ్చుగను తక్కువవలన ప్రజలనుమందుటచే మనకు మరింతయిబ్బంది కలిగినది. వస్తులను చేయుటవలన నీదిక్కు నివారణ మగుననికాదు.

మూరకము.

ఆమెరికానుండి మనము తెప్పించు సరకులకు బదులుగా మనము సరకులు సమముగా పంపాలకపోవుటచే నవట సావరను వెల 17 పి. 6 పెన్నులైనది. నిర్వాణమును హెచ్చించుటకు మనవారు విదేశముల కేగుటకప్పు గత్యంతరములేదు. యుద్ధకాలమునా కొంతకాలము మామందుకుటచే అధిక త్వము కలిగినది. కార్మికులు తక్కువగా నుండిరి. ఎల్లవారు ను యుద్ధము వలన నలసిపోయిరి. ఎల్లవారును యంతరము నిండియుచున్నారు. కొందరు దైవమును దూరుచున్నారు. శుద్ధితి అన్ని దేశములందును గలదుగాని యిది త్వరలో తీరగలదు. యుద్ధపు విషయ ప్రపంచమున కంతటి కిని గూడ తగినది. పనివాండ్లు పనిచేయుకాలమును తగ్గించిన నిర్వాణము తగ్గదని కొందరినిగాని నిర్వాణము తగ్గదని నిర్ణయదామగ చెప్పవచ్చును. ఈ మాంద్యము పనివాండ్లకుం దేగాక యజమానులకుండును కార్యనిర్వాహకుల యందును గూడ గలదు. ఒకరు తక్కువపనిచేసిన, నితరులకు పనికలుగు ను నిర్ధారము చాలకమాడకరము. ఈరీతిగా కావలెనని నని తగ్గించిన దేశమున కంతకును వివరముమగునవచ్చుగలదు. (హర్షము.) ఎల్లవారును కలిసి ఈమాంద్యమును వదిలి నితర కలిగిన అనవర మర్యాదకముగ కలిగినదని అందరికిని ద్విప్రపదవలెను. ఈమాంద్యము మహానష్టమును కలిగించు యున్నది.

పనివాండ్ల భావము.

“వస్తునిర్వాణ మధికముగ నుండవలె నని మే మెరుగు చేయు. స్వయముగా పనిచేయుటవలన ప్రయోజనము కలుగు నని మేము నమ్ముచుండు. (హర్షము) మేముగూడ మానవుల మేగాన నూకింకను సంకృష్టికరములగు నేర్పాటులు జరిగిన గాని మేము మనఃపూర్వముగ పనిచేయ వాలము”ని పని వాండ్లు తెలిపిరి. ఈ భావమును నిర్వాణముగను గుర్తుముగను మనము పరికింపవలెను. మన మాగ్రహము నుండరాదు. యుద్ధమువలన దృఢక జెందిన సోదర భావముతోను న్యాయద్వైత్యతోను మనము వ్యాపారమును పరిశీలించవలెను. పనివాండ్లును యజమానులను గూడ సట్టి భావముతోనే చర్చించవలెను. ఆరాజకస్థితి కలుగ ననవరము లేకుండ న్యాయభావమును ఇంగితము నుద్బోధించుటవలననే బ్రిటిషువారు న్యవహారములకు పరిష్కరింపజూపారు రని మనము ప్రపంచమున తెలుపవలెను. యుద్ధమునకు పూర్వము దృఢకరీతులగు పనివాండ్లు మిక్కిలి తక్కువవేత నములనే కడమును చాల క్రయపడుచుండిరి. ఆ స్థితి మన దేశమునకు చాల నరమానకరమునట నిశ్చయముగాని గత రెండు మూడు వత్సరములలో పనివాండ్ల కపరిమిత మగు ధరకుంపా దనము కలిగినది. వారమునకు నాలుగు గంటల పని తగ్గినది. తేతనములు రెండు రెట్లు హెచ్చినవి. ఆక్రమించుట ములభముగాని నిలుపుకొనుట ములభముగాదని యుద్ధమువలన నైపుటలు నేర్చుకొనిన విమయమును పనివాండ్లుగూడ గ్రహించవలెను. యుద్ధమువలన వారిదివర కెన్ని యును బడయు సాముల నిపుడు బడయగలిగిరి.

పనివాండ్ల క్రొత్తవట్టుము.

పనిచేయు కాలమును పనివాండ్ల వేతనమును నిర్ధారణ చేయుటకు సమాజేతన సంఘముగ పారిశ్రామికసంఘము వారు సమాధానపడిరి. వారుచేసిన ఏర్పాటులు చట్టముగా రేపు ఉపపాదించవలెను. మొత్తముమీద వారమునకు 48 గంటలు పనిచేయవలె నని వారు నిర్ధారణచేసిరి. వేతనములు గూడ సరిపోవునట్లేర్పరుపబడినవి. పనులనుగూర్చి పనివాండ్లతో నాలోచించి పని దుష్కరము కాకుండునట్లు మన ముచాడవలసియున్నది. కాంక్ష సంఖ్యవారు చేసిన మూచనల నన్నిటిని దొరతనమువారు ననుసరింతురని నేను తెలిపియుండలేదు. లోహములు బొగ్గుమున్నగు వానినాకులను దొరతనమువారు కడయవలెనను విధానముంగీకరింపబడినది. గనులపనివాండ్లకు ఇంద్రసౌకర్యము మున్నగు నేర్పాటులను చేయుటకు నిధి నేర్పరుచుటకు, గూడ దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. గనుల పనిచాలనము దొరతనమువారి క్రిందనున్నచో, యజమానులకును పనివాండ్లకును తగవులు కలుగవని న్యాయమూర్తి కాగీగారు తలచిరిగాని యిటీవల యా ద్కమైనందు దొరతనమువారికిని పనివాండ్లకును తగవులు గుటచేతనే సమ్మెకట్టబడినది గాన కాంక్షిగాని అభిప్రాయము సరిగాదని స్పష్టమైనది. దొరతనమువారిక్రింద నున్న యిరువ దాడలందు గూడ సన్మోక్షము సరిగానుండలేదు. వి ననన దొరతనమువారు పనివాండ్లకేమియు తగ్గించుట కేర్పాటు చేయకలసియున్నదని గ్రహించిరి. క్రయములకు తగ్గించవలెను. అందులకు దేశమును గనులజిల్లాల క్రింద విభజించవలెను. ఒక్కొక్క జిల్లాలోనున్న పనివాండ్లందర నొకసంఘముగా నేర్పబునట్లు చేయవలెను. ఆజిల్లాపరిపాలక సంఘమున పని వాండ్లరీతినియును గూడ నుండవలెను. కొంతకాల మిట్లు నడిపిచూచుటకు దొరతనమువారు నాలోచించుచున్నారు. వ్యాపారనిరోధములన్నియును ఈ సెలవులతో తీరను. యుద్ధస్థితి కాంతిస్థితిగా మారను. స్థిరమయమున నెట్టి భంగమును కలుగకుండ నింతవరకును ఈ నిరోధములుంచబడినవి. ఇక ముందుగూడ నీ నిరోధముల నుంచిన నిదివరకే చాల హెచ్చుగానున్న ధరలు మరింత హెచ్చుటయేగాని యంతరలాభమేమి యును కలుగదు.

దిగుమతుల నిరోధించుట.

సామగ్రిల కధికముగ దిగుమతి చేయకుండ దొరతనము వారు ఏర్పాటుచేసెదరు. దుర్బలములకు పరిశ్రమలను గూర్చి నైపుతేకుండ సట్టిసామగ్రిలను దిగుమతిచేయకుండ ప్రేమ బోధ వారు గట్టికట్టుదిట్టములను చేయుదురు. ఈ దేశమునకు పంపబడు సరకుల ధర యిచ్చునున్న

ధరకంటే తక్కువగా నున్నచో దిగుమతి వస్తు విధింపబడును. హెచ్చులాభములను గడింపకుండ నేర్పాటు చేయబడును. ఒక తరిత్రమ దుర్బలస్థితియందున్నదా లేదా అనుటకు అదియుద్ధమున కనవరమా? ఆ సాగ్రులు చాల లేదని తేలినదా? యుద్ధ సమయమున దొరతనము వారందులకు సహాయము చేసిరా? దొరతనమువారిపుడు సహాయము చేయవచ్చునో దేశమునకు కావలసినవట్టుకు సామగ్రిని నిర్మింపబడుట కభ్యంతరము కలుగునా అను విమయములను తెలిసికొనవలసి యుండును. నీటికక్షితి పరిశ్రమలకు పయోగించుటకు గూడ దొరతనమువారు ఏర్పాటులను చేసెదరు. మన వ్యాపారము నభివృద్ధి నొందించుటకు గాక సామ్రాజ్యవాదకార్యాభివృద్ధి కొరకే సామ్రాజ్య వ్యాపారము నభివృద్ధి నొందింప వలసియున్నది. ఇందులకు అధినివేశములకును బ్రిటిషుదేశమునకును ఇండియాదేశమునకును బ్రిటిషుదేశమునకును రాకపోకలు కడకీక్రమముగ జరుగుట కేర్పాటు చేయబడవలెనని చాలమంది రాజనీతిజ్ఞులు నాట్రవాసిరి.

నేనల వ్యయమును తగ్గించుట.

ఈ సెలవులకు సంధి స్థిరపరుపబడవచ్చును. అంతవరకును సేనలకు తగ్గింప వీలులేదు. ఆసహాయస్థితియందున్న దేశముల వారిని మన మిపుడు వదిలివేసినచో వారికి దౌర్జన్యదేశములవారివలన పోని కష్టములు గాన వారిని కాపాడవలసియున్నది. ఇందులో ఆమెరికావారు గూడ సహకారులయ్యెదరా అనువిమయము తేలలేదు. అందులకు ననే బల్గేరియా, ఆస్ట్రీయా, టర్కీదేశములతో సంధియింకను జరుగలేదు. కాక్సునుందున్న సేనను తీసివేయుగూడ దని అన్ని దేశముల వారును అచటిప్రజలను కార్మిక మహాసభ వారుగూడ దొరతనమువారిని కోరిరి. (హర్షము) మరికొన్ని స్థలములనుండి గూడ సేనలను పూర్తిగా తొలగింప వీలులేదుగాని మొత్తముమీద ఉత్తరము తొలగినదను దృష్టితో సేనలకు తగ్గింపవలసియున్నది. కాన చాలసేనను తగ్గింపవచ్చును. సరకుల ధర రెండురెట్లును నైపుట చీరము మూడురెట్లును హెచ్చింపబడెను. నానాదేశ సంఘము నేర్పరచిన వివిధదేశముల వారికి దానియందు సంపూర్ణ విశ్వాసమున్నచో చాలవ్యయము తగ్గగలదు. (హర్షము) అన్ని దేశములవారును సేనలను హెచ్చించినచో నానాదేశ సంఘము నిరుదయోగ మగును. ఆ సంఘమువలన వధికమగు ప్రయోజనము కలుగునని గట్టిక నమ్మువారు దాని వధికముగ విశ్వసించవలెను. అట్లువిశ్వసించుటకు బ్రిటిషువారు సంసిద్ధులుగా నున్నారు. తక్కినవారుగూడ నట్లు విశ్వసించవలెనని బ్రిటిషువారు కోరుచున్నారు. (హర్షము). చాలమంది దొరతనమును నిరసింది ఆక్షేపించుచున్నారు. ఇది వ్యాధియుగాదు. అన్ని విధములకు ప్రభుత్వములను గూడ ఖండింపబడుచున్నవి. అట్టిభిక్షాభిభుక్త్యులందు అసమర్థక పోరవాటులు దోషములు మహాకారాధములు మున్నగు దోషములచేమేగాని ముగులు మొక్కటియు లేదని భావమును కలుగ చేయుట ధర్మమగునా? మారద్వైత్యోను, దీక్షోను, మనఃపూర్వకముగను, దొరతనమువారు పనిచేసి తొందరలకుండి చాటుగలరని లాయరు జార్జి గారు నుడివిరి.

విమర్శలు

దిగుమతులపై పత్తు విధింపవలె ననువారికిని పత్తు చేయగూడ దనువారికిని గూడ నీ యువస్వామి సంకృప్తిని కలిగింపలేదు. ఇంకను స్పష్టముగ తెలుపబడవలెనని వారందరును కోరిరి. ప్రేమబోధ వారి కార్యనిర్వహణమును నిరందరును కఠింముగ తరీక్షింప దలచిరి.

ప్రముఖపత్రిక

ప్రధానమంత్రి యువస్వామిము వలన ఆకాభంగము కలిగినది. చాలవిమయములకుగూర్చి యింకను తెలుపవలసి యున్నది.

డెయిలీ మెయిలు.

ఈ ప్రసంగము వలన దేశమునకు నుండిగ మే కలిగినది. గనుల విమయములపై నూతనము లేదయ్యును కపటదత్త. దేశము చాల అకదకు పాలపడుచున్న దని మాత్ర మరకు తెలిపెనుగాని దానిని నివారించుటకుగూర్చి ఏమియును తెలుపలేదు. నూతనవాణిజ్యవిధానమును సామ్రాజ్యవ్యాపారములకు కేవలము సూచనలేయని తెలుచున్నది.

డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు.

ప్రధానమంత్రి సింహాలోకన మొనరించి తన భావమును తెలిపెను గాని, వ్యయమును తగ్గించుటలో నాకడే మార్గ దర్శకుడు కావలెను.

మార్చి ౧౫ ప్రోత్స.

వ్యయమును తగ్గించుటకు ప్రధాన హేతువుగా చేసే గాని నిజముగా వ్యయమును తగ్గించుటకు భావ ముకొనబడుటకు కడకు వ్యాపారమునందు లై సెక్సులవద్దటికి బదులు రక్షణ పద్ధతి ఏర్పరుపబడు నని ఆశించు నూతనము. ఇది కేరళము ఆకాశ్రియమును నిరంకుశమును ఉద్యోగులకు స్వేచ్ఛాప్రద మునగును. దీనికంటె వెనుకటివద్దటియే క్లాసుము. వాటివల్ల వర్తకములకు ప్రభుత్వము కీర్తిధానమునకు మించిన దింకేది యు నుండదని మా ఆభిప్రాయము.

డెయిలీ తెలికాపు పత్రిక.

విప్లవ సమస్య మున్నగు ముఖ్యవిషయముల నన్నిటి కుకడకు వారవిడిచెను ప్రభుత్వ కార్యాలయముల వ్యయమును తగ్గవలెనని ప్రజా నాయకు లందరును కట్టడలతో నడిగియుండ నందులకుగాని తగినసమాధానము రానందున ఆకాశ్రియము మరింత హెచ్చెడిది. ఈ రీతిగ నుద్యోగుల ఉద్యోగమును కప్పిపుచ్చు వాడుకచే నగని యుద్యోగన వాక్యముల కటకు చెడినది. పారిశ్రామికవిధానమును వాటివల్ల విధానమును గూర్చి ఆశించుననుజనుక నుడివెను. గనులను ప్రభుత్వమువారి పరిశీలనముక్రిందకు తే పోవలెదని స్పష్టపరచెను.

డెయిలీ గ్రాఫికు.

దొరతనమువారి వ్యయములను తగ్గించుటకు గూర్చి ప్ర భానమంత్రి యింకను స్పష్టముగ తెలుపదగినది.

డెయిలీ క్రానికలు.

విప్లవము గూర్చి నేడు మరల నడువనని ఆశించునను జన తెలిపెను. ఆశించు శోరకపుకారము యజమానులను పనివాండ్లను సామరస్యముతో మెలగదగును.

డెయిలీ న్యూసు.

ఈ ప్రపంచమునకు ఆకాశ్రియమును అనివార్యమును గూడ కలిగినది. వాటివల్లముగూర్చి ఖండితముగనలకు తెలు పుతుండ ప్రజలు విశ్వసింపవలెనని కోరుట అనుమతము. ఏవో నూచనలతో చేసి రెండునెలలలో పార్లమెంటు సభ్యుల భావ ములను వివరించెద ననుట నిరర్థకము.

కూలీల పనికాలము.

దొరతనమువారి బిల్లు. లండను, ఆగస్టు 19:—కూలీవాండ్లు వారమునకు 48 గంటలకంటె పెక్కుకాలము పనిచేయకుండ, వారే వృత్తిలో నుండినను పోట్లకున, బట్టకున తగినకూలీ యిట్లు నట్లుగను దొరతనమువారు కానము చేయుచునని లాయకు జార్జి గారినిదికరలో కను యుపన్యాసమునందు చెప్పియుండిరి. వారు చెప్పినట్లుగనే ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటు లో బిల్లుకు ప్రకటించెడిరి. మొదటిసారి అది అంగీకృతము యొగను. గృహములందు పనిచేయు నాకలము, నావికులను, వ్యవసాయపు నాకలమును మినహాయించి రిక్కినవృత్తులలోని వారికందరికిని బిల్లువర్తియను. వారమునకు 48 గంటలను నియమములలోకూడ కేవలగొన్ని మినహాయింపు ఇచ్చును.

పరిష్కార వ్యవహారములు.

లండను, ఆగస్టు 18:—కామన్సుస్థలో హామ్యువర్త గా బిల్లు తెలియజేసిరి:—నూటికి 7 పానుల వడ్డీతో పరిష్కార వాటికి 20 లక్షల పానుల కప్పిచ్చుటకు ఆలోచించితిమి. ఆదేశ పు ఆదాయ భనమునండి ఇది రాబట్టుకోబడును. దీనివలన వారు సంస్కరణము చేసికొందురు. పరిష్కారకు నహాయము చేయుదుమని ప్రభుత్వమువారు కేవలము చేసియున్నాడు. కేవలమునందు స్థిరపాలము కలయెత్తుటకు తోడ్పడవలయును. పరిష్కారలో కొంతభాగము బ్రిటిషువారి సంరక్షణము క్రిందకు పరిపాలించునని అనుమానపడుటకు ఆధారము లేదు. అంగ్లే యు లిట్టి నూచనను చేయలేదు. పరిష్కార దొరతనమువారు దానిని అంగీకరింపిన లేదు. మంత్రులు మనతో రాయబార మును జరుపుచున్నారు. సాగారు మనకేమునకు రాబోవు చున్నారు. ఆక్షేపణలు నిజముగానని నై రెండు విషయముల కలనను కృత్రమగుచున్నది.

బర్మాలో సంస్కరణములు.

లండను, ఆగస్టు 19:—కామన్సుస్థలో మాంచేక్య గారు సర్ జే. డి. రిసుగారి కిట్లు జవాబిచ్చిరి:—సంస్కరణముల విషయమై బర్మాభిభుక్యమువారు తమనూచనలను ఇండియాభిభుక్యమువారికి పంపిరి. అవివారికివచ్చడే చేరెను.

అన్యుల ప్రాసము విషయమై సంగతులను ముందువార ముతెలుపుదునని మాంచేక్య గారు కర్మము యేటుగారికి చెప్పిరి.

ఆఫ్ఘను యుద్ధము నందు అంగ్లేయులలో 747 మందికి దేవునికరుణతో చనిపోవుటో సభించెనని మాంచేక్య గారు తెలియగారికి చెప్పిరి.

లాభములకు వర్తించుబిల్లు.

లండను, ఆగస్టు 19:—పశువుల సభలో లాభములకు వర్తించు బిల్లుకు మూడవసారి అంగీకరింపిరి.

అంగ్లేషునివాండ్రతొందరలు.

లండను, ఆగస్టు 19:—యుద్ధమునకు పూర్వముండిన కూలికంటె నూటికి నూరురెట్లు అదనముగ నిచ్చెదమని గవర్నరు మెంటు వారు తెలిపిరి. దానిని రైలువేచువాండ్ర సభము వారు యోచించుచున్నారు.

లికర్షూరులో మూడుకోజుల సమ్మెకట్టు జరుగదు. దానిని పనివాండ్లు మానుకొనిరి.

మెర్సిసంఘమువారు గతరాత్రి సభచేసిరి. నానానిర్యా జకులను ఇంజనీరులకును ఇది ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నది. వారు సమ్మెకట్టుటకు యందు వాగ్దేయములకుగ క్రతివారి వోలును పుచ్చుకోవలయునని తీర్మానించిరి.

గిడ్డంగులలో పనిచేయువాండ్లు సభచేసి పనిలో నుండుటకే తీర్మానించిరి.

గనుల యాజమాన్యము.

లండను, ఆగస్టు 18:—లండనులోని కర్తవ్యుల సానుకాయ సంకేతముచేసి గనులకును, తదికర పరిశ్రమలకును ప్రభుత్వమువారు యాజమాన్యము వహించునాదనని ఆక్షేపించుచు ప్రధానమంత్రికి మహామతి పెట్టుకొనిరి. దీని విషయమై ముందుగ ప్రజల యభిప్రాయము కనుగొనవలెను.

డబ్బుపెట్టుబడి.

లండను, ఆగస్టు 19:—విశేషములకు డబ్బుపంపుకొని వ్యాపారములందు పెట్టుటకుండిన నిర్బంధములకు ప్రజెరివారు తీసివేసిరి. విశేషములకు డబ్బు పంపి యిచ్చు డేఆన్లీ నై న ను కొనుక్కొనవచ్చును. కర్తవ్యపునరటలకు కొనుటకు మాత్రమే ఇంతవరకు డబ్బుపంపుకొనుటకు పిలువడెను. క్రతువులచేతులలో లేకుండకుండినవో విశేషములలోని వాటాల పత్రములకు విక్రయించుకో వచ్చును.

వైద్యోగచారములు, ట్రైన్సు విమర్శ.

లండను, ఆగస్టు 18:—హిందూజేత ప్రభుత్వమువారు వైద్యోగచారముల విషయమున మాంచేక్య గారి కంపిత ప్ర త్యుత్తరముల సతికకతముగ విమర్శించుచున్నది. చాల విశేషముగ మెంజి చెప్పబడినవియు, అనవరము విషయముల గూర్చి మెమియు చెప్పవచ్చుననియు, చాల అసంతృప్తికరము గ నున్నవియు వాగ్దేయము నిట్లు ప్రక్షింపించుచున్నది. మెంజి మాంచేక్య గారికింపించిన కవార్తములపానే మరల క్రొత్తపకారముల కేల తెప్పించలేదు? ఆఫ్ఘను ప్రాసముతో సంధించిన యుద్ధములో విమానము లెంతయో సహాయ మొంది యుండవలయు నన్నదిట్టి సరిహద్దు ప్రకటన తోవల నిన్ను యోజన కరములకు విమానము లుంచబడినది. హిందూజేత ప్రభుత్వమువారి నైతిక పరిపాలన మెమియు బాగులేదు. ఆ విషయమున వారి భావములు ఏమాత్రమైన ఆభివృద్ధి నొందినట్లు సాక్ష్యమున్నదా? ఇంక తెలుచి ప్రాసముందలి స్థితిగతులను చూడు. వాటిని బాగుగ బోధించుకొను వెడల హిం దూజేత ప్రభుత్వమువారు సరిహద్దు ప్రకటనములందలి యుద్ధ రక్తమును బాగుగ గ్రహింపలేదని విదితమగుచున్నది. ఇక మిద హిందూజేత సరిహద్దు సమస్యకు చాలింకేమముగ మార్పులనియున్నది.

హిందూజేత వ్యవహారములు.

లండను, ఆగస్టు 18:—కామన్సుస్థలో కమిటీనా పటింల జరిగిన కటాయూర ఆల్లరుల అభియోగమును, అత్యుపసము అభియోగపు తీర్పును పరిశీలింపవలయు నని గోరుచు మార్షింగుహాస్టు పత్రిక కామన్సుస్థ కమిటీవారినిట్లు నిందించుచున్నది. హిందూజేతమునకు సక్రిమాభివృద్ధికరమగు బాధ్యతాయిత పృథుక్యము నీయవాదాన మొనరింపబడిన దానిగ హిందూజేత స్థితిగతులు యధార్థముగ నెట్లున్నవో విచారింప ప్రయత్నింపవలెను.

భారత సైనికుల జీవార్యము.

లండను, ఆగస్టు 19:—చంటిపిల్లలకు రోగమునన్నివ పుడు వైద్యము చేయుటకు లండనునందు దోక వైద్యశాలకలదు ఆవైద్యశాలకు మెనపాటేమియాలో యుద్ధము చేయుచుండిన 15-వ డివిజను 658 పానుల భనసాహాయ్యము చేసెను. అందుకు వారు తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

ప్రతి.

దొరతనమువారి య్యరలనిన సామ్యు.

లండను ఆగస్టు 19:— 1916 సంవత్సరము మే ఏప్రిల్ నెలలలో తటభతేతమునకు వెళ్లుచుండిన ప్రత్తి బ్రిటిషువో రతనమువారు పుచ్చుకొనిరి. దీనికి కర్తవ్యులకు సామ్యుత్తమునని యుండెను. ఆసరకులకు సంబంధించిన వార్తాములతో ఎంత సామ్యు రావలయునో వర్తము రాబోవు జనవరి 16 తేదీ లోపుగ తెలుపుకొనిన యెడల సామ్యుచ్చిచేయుచు రని కర్తక కక్షుఖనాదు ప్రకటించిరి.

తెనడా

యువరాజు వర్తవటను. హోలిఫాస్సు (నోవాస్కోస్కీయా) ఆగస్టు 18:— యువరాజుగారు నేటికక్కడదిగిరి. వారుపట్టణము ప్రవేశించుటతోడనే లెప్పి నెంటు గవర్నరు నానాదబాధికారులు నైకాధికారులు శాల్కూచాముతో వారిని గౌరవించిరి. రాజయోగమునందు ప్రజలు గుంపుచూడి యుండిరి. యుద్ధములో పనిచేసిన సైనికులు వీధులందు బాటలు తీరియుండిరి.

క్రాస్

గోలియతువిమానము. ప్యారిసు, ఆగస్టు 19:—15 వ తేదీని గోలియతు అను విమానము మొగోవారు పట్టణమునుండి బయలుదేరెను. 16 వ తేదీని అది ఎటన్ని రేవుకువాటి పోయెను. ఆఫ్ఘికిండి దాని విషయమై యేవర్తమనము తెలియలేదు. దానిని సమీపము నందలి యెడలో దిగిపట్టు చెప్పచున్నారు.

పారశీకము

సిరియా భావిస్థితి. ప్యారిసు, ఆగస్టు 19:—అంగ్లేయులను పరిష్కారమునకు చేపకొనిన బడంబడికకు వరాను ప్రకటన ఆక్షేపించి సిరియా జేతపుభావిస్థితి యెట్లుండునో యని భావమును ప్రకటించుచున్నది.

మహా

ఫిన్లండు సింధుశాఖలో నాకాయుద్ధము. బోల్షివిస్టు నాకలను ముందుట. హెల్సింగ్సుఫర్సు, ఆగస్టు 19:— అంగ్లేనాకా దళము నకును బోల్షివిస్టుల నాకాదళమునకును 18-వ తేదీ సాయం కాలము ఫిన్లండు సింధుశాఖలో యుద్ధము జరిగెను. అందకు పెర్వసునన్నయి యుకు రుమ్మవారి యుద్ధపుటోడము, వెల్కో పాన్స్కోముగ్గు అను ప్రాసమును సైనికులను ఆహారసామగ్రి యున్నగు యుద్ధద్రవ్యములకు తీసికొనిపోవు స్త్రీ మరును మరయొక స్త్రీ మరును మునిగిపోయినట్లు చెప్పెను. అంగ్లేయులని మూడు మోటారుపడవలు నష్టమయ్యెను. అంగ్లేయోద్యోగులు కి గురు చనిపోయిరి. కి గురుకు డెబ్బులు తగిలెను.

మరికొన్ని వివరములు.

మునిగిపోయిన సైని యువహరించిన నాకలేగాక బోల్షివిస్టులది ఒక గుర్రుమేరైన కూడ మునిగిపోయినట్లు చెప్పెను. బోల్షివిస్టులు దీపాలయప్రాంతమునందు జరిగిన యుద్ధములో నది నష్టమయ్యెను.

అంగ్లే నాకాదళమువారు చెప్పు సంగతులు.

లండను, ఆగస్టు 19:—అందకు పెర్వసు నన్నయి యుకు రుమ్మవారి యుద్ధపుటోడము వెల్కో పాన్స్కోముగ్గు అను ప్రాసమును మునిగిపోయినది నిజము. యని అంగ్లే నాకాదళము వారు ప్రకటించిరి. రుమ్మవారిది ఒక డిస్ట్రీయరు కూడ మునిగిపోయెను. ఒక రుమ్మకు ప్రాసముకు బాగా చెబుకలిగి యుండవచ్చును. అంగ్లేయులని మూడు మోటారుపడవలు పోయిన మాట నిజమే. యుద్ధద్రవ్యములకు తీసికొనిపోవు స్త్రీ మరుగాని మరయొక స్త్రీ మరుగాని యుద్ధకారిని నష్టమైనట్లు వారు ప్రధుపరచుటలేదు. అంగ్లేయోద్యోగులు చనిపోయినట్లును వారు ప్రధుపరచుటలేదు.

క్రాంతి పట్టు దగ్గరును.

ప్రభువామ, ఆగష్టు 19:—పాల్వంచునకు కట్టిన నుండి క్రింది వర్తమానము వచ్చెను. ఆంగ్లానాదేశమునకు మరల కొన్ని యుద్ధపుటోడలు వర్తమానము వచ్చెను. క్రాంతి పట్టుకొంటు లనిద నవి కేరళమున నేయుచుండెను. ఆంగ్లము దగ్గరును చుట్టును చెప్పుచున్నార.

బోల్షివిక్కుల వరాజయము.

ఉక్రేనియావారి పురోగమము.

లండను, ఆగష్టు 19:—రైటరు ఇట్లు తెలియ చేయు చున్నాడు:—ఉక్రేనియా సైనికము కట్టినందున పోవు చున్నాడు. విన్నిట్టానుండలములో బోల్షివిక్కు సైనికులు లేరు. ఇక్కడ చాల మందుసామగ్రి ఉక్రేనియావారికి లభించెను. రైటు ఆయాధిపాలులై నీకురునికి దిగుతున్నాడు. నీకురునికి లంచులనుండి బోల్షివిక్కులను తీసివేయుచున్నాడు. నీకురునికి దిగుత పొలితమునందు జనము దానిని గారి నేను బడిముఖ ద్వారము వైపునకు వెళ్లుచున్నది. కేరళపట్టణమునుండి వడ మటి ముఖముగ పారిపోవుటకు అభ్యంతరములేకుండ బోల్షి విక్కు సేనలు మిగ్గోరాపట్టణములో తీరముగ పోరాడు చున్నది.

ఎస్టోనియనుల స్వాతంత్ర్యము

ప్రభువామ, ఆగష్టు 19:—ఈమధ్య వాయవ్యభాగమునందలి కొంతవరమునకు, ఎస్టోనియనులకు కలిసి పెట్రోగ్రాదువై వందయ్యలైన జరుపుదురు. అందు వర్తమానము సమాధాన వడిరి. అది నిజమేనని నెవెనెహ్లా ద్వారము వర్తమానము వచ్చుచున్నది. ఎస్టోనియనుల స్వాతంత్ర్యమునకు గూడ వందలతో అంగీకరించిరి.

ఆస్ట్రీయా

నైలిషియా స్థితి

గతల కనివాండ్ర సమ్మెకట్టు.

వియన్నా, ఆగష్టు 19:—నైలిషియాలో గతల కని వాండ్లు పనులు మానివేయుటవలన రాక్షసిబొడ్డు దొరికక జర్మను ఆస్ట్రీయా రాజ్యమునందు ఎక్కువైన రైల్వే సదుపాయ లేదు.

అఫ్ఘానీస్తాను కారణములు.

పార్సిస్, ఆగష్టు 19:—నైలిషియాలో కూలివాండ్లు కని మానివేసిన విషయమై వార్తాపత్రికలనుండి తెలిసిన సం గతులను యుద్ధవనవరసభావ యొందిరి. గతలలో కని చేయువారిలో నూటికి 19 మంది కనులను మానుకొనిరి. జర్మ నులు ఆంగ్లేషము చేసి దీనినంతయు తెచ్చిపెట్టెనని చెప్పుచును.

వనివాండ్రస్థితి.

లండను, ఆగష్టు 19:—అఫ్ఘానీస్తాన్లో సమ్మె కట్టు పెరిగిపోవుచున్నది. ఇప్పుడు నూటికి 90 వంతుల మంది చనిమానిరి. అల్లములకుడ ప్రారంభమయ్యెను. కలెవు రాకుండ చుట్టుకట్టు చేయుటనుండి సరకులను రానియ్యవలసినదని పాటు పుటానివారు గోలపెట్టుచున్నారు.

మిశ్రమండలి ఆక్రమించుకోవచ్చును.

పార్సిస్, ఆగష్టు 19:—అఫ్ఘానీస్తాన్లో స్థితి గతులు నిలకడగ లేనందున వానికి పరిహారముగ కట్టుకట్టులను చేయుటకు మిశ్రమండలి సైనికవర్తమానము యుద్ధవన వరసభావము కలిగిరి. చేయున మిశ్రమండలి వారామించు కోవచ్చును.

మాగ్యార్లల తొందరలు.

పార్సిస్, ఆగష్టు 19:—హంగరీ వడమటి భాగము సంధివరకుల ప్రకారము ఆస్ట్రీయావారికి దళమువడెను. దాని లో మాగ్యార్లలను తెగవారును యమేనియా సైనికులను తొందరము కలుగజేయుచున్నార. దీని విషయమై ఆస్ట్రీయా వారు యుద్ధవనవరసభావారి ఫిర్యాదు చేసికొనిరి. దానిని సభవారు యొందిరి.

హంగరీవారి ఆశ్చర్యము

కోపెన హేగను, ఆగష్టు 19:—ఆస్ట్రీయావారు తెలి పినదానిని హంగరీ వారు రాక్షసింపిరి. వారుచెప్పు సంకతులవలన జర్మను ఆస్ట్రీయావారు హంగరీని సంబంధము చెడిపోవు నని హంగరీ విశేషవనవరసభావారి నడిచెను. అత దిట్లు తెలియ జేసెను:—హంగరీలో జర్మనుభావ ముట్లాడువారు మాకు వర్తమానము గలవారు కాని అన్యులు కారు. వాటి బోల్షి వి క్కుల యుద్ధవనము లేకుండజేయుట విధానము. ఆ పనికి వారియ సైనికము నియోగించితిమి.

దాన్యములో స్త్రీమరు రాదారి.

బుడాపెస్ట్, ఆగష్టు 17:—దాన్యమునదిలో తిరిగి స్త్రీమరులు ప్రయాణముచేయుట కారంభించెను. ఎక్కిరలుక్రొ విట్టిగారును మరికొందరును వెలదినములు తంటానుపడిన తరు వాన స్త్రీమరులను ప్రయాణముచేయుటకు వీలయ్యెను. రాక్షసి కుల పట్టణముమొదలు నల్లనదుద్రవవరకును ప్రయాణము చేయుచున్నాను. తెలాకన (వెనుబర్తముదము) భావారకును గను లను చేయుచును. వానినిస్థితిని తీయించి వేయవలసివచ్చెను. వడమటి రాక్షసిల వన్నిటిని కమ్మవనవారే నిర్మయించుదురు. యమేనియావారికి ప్రయోజనము లేకుండజేసిరి. బుడాపెస్ట్ము దము వెనుబర్తమువరకు స్త్రీమరులను సమయము వచ్చి వి. 500 టన్నుల వందవార తెల్లీగు కట్టణమునకు వెళ్లు చుండె ను. దాన్యమునదిలో తిరిగి వడమటి యధాప్రకారము సమయ మున్నది. నదిని అనుసరించుకొని యేరురాజ్యమును కలవు. వడ మట ప్రయాణము యధాప్రకారము జరుగుచుండుట వలన ఆయాదేశముల సంబంధము బలపడగలదు.

జర్మను

జర్మనుల వరాజయము

లూడెనుదాన్య తెలుపు సంకతులు

బెర్లిన్, ఆగష్టు 19:—యుద్ధవిరామము వడిదిన వెళక యుద్ధముకు గురించి లూడెనుదాన్య యెన్నియో సంకతులను వ్రాసెను. వానిలోనుండి కొన్ని విషయములను ప్రకటించిరి. జూలై 1917-వ సంవత్సరములో ప్రకటింపిన యెన్నిక ఉత్త రపు కలన జర్మనుల దుర్బులక కేరళపుటకు వ్యక్తమయ్యెనని లూడెనుదాన్య తెలియజేయుచున్నాడు. రాజ్యాంగసభవారు 1917 లో వందలగురించి తీర్మానించిరి. వేరమునందు వందల నము సంధించునేమోనని అధికారులు భయపడినట్లు వారికి కనుపడుచుండెను. అప్పుడు లూడెను దాన్యము, హిందెను బర్తకు కను వడపుటకు రాక్షసివాడు వెట్టి. కాని తెలవక జోర్మను కంట్రిక్యు మానుకొని పోవుటచే వారిద్దరు కను పూర్వపు టుద్యోగములలో నుండుట కంగీకరించిరి. తమెలు మునుగాదు రాజ్యకంఠిక్కును. బోల్షివిక్కులు తెల్లను వగర ములోనికి అడుగు పెట్టుట కతడే కాంతుడు. యుద్ధవారి రాక్షసి వారి కా. ర్యాలు యమునుండి బోల్షి వి కు యుద్ధ మును వ్యాపించుటకు వనకడే కారకుడు. 1918 వ సంవత్సరమునందు స్థితిగతులు చాల విషమముగ నుండెను. అప్పుడు విల్సనుగారు రెండవసారి కనులేఖనుపంపిరి. అప్పుడు కొత్తగ ప్రకటించుచేసి యుద్ధము సాధింపు మని లూడెనుదాన్య కోరెను. విల్సనుగారిని తీరముగ నాక్షి పించుచు హిందెనుబర్త సైనికులు తుత్తపు వారిచేసియుండె ను. ఆయుక్తవృత్తులన తనకు వడమట్టికలిగినట్లు లూడెనుదా న్క ప్రాయమున్నాడు. యెబరువర్తమై ఆయుక్తవృత్తులను విముఖముగ నుండెను. తనప్రభువుకొక తనయందు విశ్వాసము లేదని లూడెనుదాన్య తనయుద్ధ్యోగమును త్యజించెను. అం దను కంగీకరించుచు యెబరు ఇట్లు తెలియజేసెను.—మీరు తను యుద్ధ్యోగమును త్యజించుటవలనను సోమముదెనాక్రే టుల సాహాయ్యముతో నేను మానవముగ రాజ్య పా వనముయేర్పాటు చేసికొనుటకు సంధియు కాగలదు.” లూడె ను దాన్క తెలిపిన సంకతుల వలన ఒక కొత్త విషయము బయటపడుచున్నది. ఇదివర కాసంగతి లోకమునకు తెలియదు. టువెనెబర్త యుద్ధ ములో జర్మనులకు వరాజయము కలిగిందని వచ్చెను. కాని లూడెనుదాన్క కొత్తప్రకటనమునన్ని యుద్ధమునందు గలు గు పొందెను. జర్మనుసేనలు రానిని కాంట్ నేనాని కలిఖు యుగ నుండెను. ఆసేనలను అక్కడనుండి మరలించి సామ్య నోఫ్ కారక్త నేన కడుదగ మొగ్గరించజేసెను. అందువలన యు ద్ధములో గలుగు కలిగెను. ఆగష్టు 27 మొదలు 30 వ తేదీవరకు టువెనెబర్త యుద్ధముజరిగెను. రానిని కాంట్ నేన మృత్యు కుల్యముగ చేసియుండెను. అతడు తనసేనతో ముందుకు కడ తెనా జర్మనులు ఓడిపోయియుండును. కాని అతడు తనముల బలముతో ఆరెకబర్త-వెర్తను నీడెనుబర్త ముఖముదాటి రా లేడు. దానివలన జర్మనులకు విజయముకలిగెను. లూడెనుదాన్క ఆస్థితిగతులను యెట్లు వ్రాసెను:—రానిని కాంట్ నేన యేమి చేయునోయని నేను వాడలిపోవుచుంటిని. నే వెట్లు అప్పుడు ఫిలిల్లియుంటిని చాలమందికి తెలియదు.

జర్మనుల నాకానవ్యములు.

బెర్లిన్, ఆగష్టు 19:—జర్మనుల నాకానవ్యపు వర్తక కలన క్రింది సంకతులు తెలియుచున్నది. యుద్ధములో వారిని

508 యొడలు నవ్యమయ్యెను. 189 నుమేరైన అందులో తే రియన్నుని. వానిలో 178 నుమేరైన అను బహిరంగ యుద్ధము లో పోయెను. 18854 మంది వీరిలో చనిపోయిరి.

అమెరికా

అమెరికాలోని రైలువాండ్ర సమ్మె.

వాషింగుటను, ఆగష్టు 19:—ఇక్కడి రైలువాండ్లు కట్టిన సమ్మెకట్టు అంతరించెను.

న్యూయార్కు.—వనివాండ్లును యజమానులను చెప్పినట్లు వినుకొని ఉభయమును వ్యవహారము కరివ్వరించు కొను చున్నార. ర్వలో సమ్మెకట్టు అంతరించుచున్నాను.

మెక్సికోలో అమెరికా వైమానికులు

వాషింగుటను, ఆగష్టు 19:—మెక్సికోలో కొందరు అమెరికా వైమానికులు నిర్బంధితులై యున్నార. వారినివిడుదల చేయవలయునని అమెరికా ప్రభుత్వమువారు మెక్సికో వారిని కోరిరి. సామ్యుద్ధివారిని విడిపించెదమని స్టేటుడిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు తెలుపుచున్నారు.

వెనెడెంటు పాయిం కేరుగారు.

పార్సిస్, ఆగష్టు 18:—హేవాను ఏకెస్సెవా రిట్టుతెలి యవరచుచున్నాడు:—వెనెడెంటు పాయింకేరుగారు ఆల్బెర్ట్ లూరొ యను జూడజీగిరి. అతడు బర్మింగ్హామ్ వాల్కర్ బ్లాక్ డి న్నామును తెలిసిరి. జర్మనులచే జంకబడిన వీరుకుల బ్లాక్ కార్డును కట్టబడిన. వీర్ముట స్ట్రోమబర్గ, ఫాస్టబర్గ, విచల యందున్న గౌరవ క్రతినిధిలో కొన్ని సంకతుల వాలోడి:చె నెరు.

నూతనగృహ నిర్మాణము.

పార్సిస్, ఆగష్టు 18:—హేవాను ఏకెస్సెవా రిట్టుతెలి యవరచుచున్నాడు:—(హేవాను) కేరళపుట పాడుచేసిన ప్రజేయులందు 2000 గృహముల నిర్మించుటకు న్యూయార్కు నందొక పెద్ద కంపెనీతో పరామ ప్రభుత్వమువారు కంట్రా క్టుచేసికొనిరి.

దోవరుసంరక్షణము.

లండను, ఆగష్టు 12:—అక్కిరలు చేకనుగారు వార్తా యుచున్న దోవరుసంరక్షణ-చారి:తము చాలాకొద్దానవారమై నది. ఆచరిత్రయం దర దీక్రిష్టియోనులను గూడతెలియవర చెను. జర్మనులు జలాంకర్తముల నువయోగించుటకు బదులు యుద్ధనాకల (డిప్టాయెకుల) నువయోగించి యందునెడల (విజిపువాదికావర్తమును చాలవరకు నేకువజేసి యుండు రని ఆరేడు చాలఖదిరియగ తెలిపెను. జలాంకర్తములు విశేషము గవనిచేయుటకు చాలవు. అట్టివనికి జర్మనీకట్టుకొని ఆవికాళము నువయమును ఉండెడిది. ఆ స మ య ము న మన విన్న యుద్ధనాకలన్నియు “ గాగ్రిడుట్టులు ” తోడ నేయుండెను. నాకాయుద్ధము నొనరించ నుద్దేశించలేదని యెట్టి మున్నదయ్యె. జర్మనీ యుద్ధనాకల తెలింది యువయోగించ విరాకరించెను.

భూమివై సైనికులనది నిరాఘాటముగ నువయోగించి నది. కాని వావలనుమాత్రము లేకువతో నువయోగించలేదు. అందునిమిత్తమే జర్మనీకట్టి విజయమును లభించలేదు. జర్మనులు మరికొంచెము సహాయముచేసియుండి దోవరు సైన్యములు చాల కుండెడి వని చేకనుగారి కథనము తెలుపుచున్నది. ఇంగ్లీషు భావమున కాపాడుటకు నిజముగ కావలసియుండిన సైన్యము లోనాసైన్యము ఎనిమిదవకుండుండెను. ప్లాండర్స్రేవులనుట్టుడి. అసలే దుస్సాధ్యముగనుండి యుండును.

న్యూపార్టు వెనుకదిగి జర్మనులెక్కడ మిశ్రమండలి వారి వెనుక పంట్లను చుట్టుడించెదో యని మేము నిరంతర ము భయపడుచుండెడి భారము. ఇట్టిది జరుగకుండు నిమిత్తము. మేము తెలియకు తీరమునందు కొంతమందిని ప్రతిరోజును. కాపుదలగ నుంచవలసి వచ్చెను.

యమేనియామిశ్రమండలి చేకములు

పార్సిస్, ఆగష్టు 18:—హేవాను ఏకెస్సెవా రిట్టుతెలి యవరచుచున్నాడు:—మిశ్రమండలి పార్సిసిధ్య సంఘమునకును యమేనియా సేనానికిని చాల అనుకూలముగ సమాధానము వుదినని. బుడాపెస్ట్నుండి మిశ్రమండలి ప్రతినిధుల అధ్యక్షు డు జనరలు గాగ్రిజూనీగారు అయిదుగురిసభవారికి రెంతి నిచ్చిరి.

Simla

Indians and British Universities.

SIMLA, August 19. A "communiqué" says:—The Government of India have learnt from the Secretary of State that many Indian students are now proceeding to the United Kingdom for the purpose of prosecuting their studies at British Universities without first securing their admission, and that they are most likely to meet with disappointment as universities in that country, are at present being overcrowded by men demobilised from the army. Moreover, lodgings have become very expensive and exceedingly difficult to obtain. The Government of India therefore, desire to warn all students intending to proceed to the United Kingdom, and especially those who wish to study medicine, engineering or agriculture, that in order to avoid disappointment, they should in all cases make sure of being admitted to the institution they may desire to join before leaving this country.

N. W. Frontier Situation.

Punitive Measures.

SIMLA, August 19. A Press "communiqué" states:—There has been some sniping on piquets above Landi Khans. The mobile columns from Dardoni and Idak yesterday carried out punitive measures against several Wazir villages on the Tochi river south-east of Miranshab. The Dardoni column met with no opposition. Reports have not yet been received from the Idak column. Aerial reconnaissance to Fort Sandeman on the 17th observed no signs of hostile gatherings. The Zhob force reached Lakab and, two marches from Fort Sandeman unopposed on the same date.

Burma Reforms

Mass Meetings.

RANGOON, August 18. The All Burma mass meeting held on Sunday was so crowded that two overflow meetings were held. The chairman was a Burman and many other Burmans spoke, including several ladies, but the principal speeches were made by Indians denouncing the Craddock scheme and demanding equal treatment with Indian major provinces and asserting the unity of Indians and Burmans in political life. Sir Reginald Craddock's darbar speech and criticism of the Burma deputation to England were attacked and emphasis was laid on the autocratic powers vested in the Governor of the province under the Craddock scheme. In addition to many ladies, about 500 Bpoongyis and a number of Buddhist nuns attended the meeting which lasted for four hours and was quite orderly.

The "Rangoon Times" publishes a letter from a spectator (an Anglo-Indian Municipal Commissioner) who avers that owing to the crowd and noise very few of the audience could follow the speeches, and the meeting could not be called typical of public opinion in Rangoon. Many present came from the moufful. Personal references to Sir Reginald Craddock were numerous and bitter.

About and Around.

Eric Kees and his wife, Alice Kees, the brother-in-law and sister, respectively, of Miss Adelaide Philbin, a girl of about fourteen years of age, were yesterday placed before Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate of Calcutta, on a charge under Section 272, I. P. C., for letting to hire, or otherwise disposing of a minor, to wit Adelaide Philbin, of fourteen years of age, to Miss Mitchell for immoral purposes. It is alleged by the prosecution that the girl was rescued from her evil surroundings and placed in the Salvation Army Reserve Home. The Magistrate postponed the hearing till Friday, and in the interim directed the release of Kees and his wife on a bail of Rs 700 and Rs 200 respectively.

Bombay University Convocation Address.

Sir George Lloyd On Industrial Regeneration.

BOMBAY, August 20. Presiding for the first time over the annual convocation of the Bombay University this evening Sir George Lloyd delivered a lengthy address, the principal theme of which was influence of sea power and the debt India owed to British navy. After referring at the outset to the victorious conclusion of the war His Excellency said:—This war has no more eradicated civil passions from among the nations than it was from individuals and unless we are prepared to devote ourselves to the task of ensuring that when next in whatever land it may be the old dragon of wrong rears its head, it will be confronted by the majority of humanity. I say this more particularly to you today for the present whole framework of the constitution of India is under the revision and whether India will as self governing nations take the place among those forces which work for the progress of humanity, depends largely on what you make of the opportunity offered to you in coming years. How are you to prepare yourself for your task? There is only one way and it is hard work guided by clear thinking. The teaching you received has not been the end in itself to many of you the details of what you have learnt will be of slightest use. They were never meant to be, they were materials on which you were being taught to practice the art of thinking. Distrust theories, distrust practice. The bigger sounding the finer sounding a phrase less likely it is to have any concrete meaning. Keep away from Metaphysics and study psychology.

Sea Power.

His Excellency then passed to the theme of sea power and traced at length its contribution and its influence on India from the earliest time to the present date. His Excellency concluded: In the future as in the past the development of India will be closely bound up with the control of sea. If you think the factor of force has been eliminated from national politics by the successful issue of this war you are mistaken. So long as mankind is what it is nations no less than individuals will be moved from time to time by envy, hatred and greed to aggression and conformation of your country. Habits of its people render it extremely improbable that for many years to come

India will develop into a great seapower, nor need she so long as she has mercantile and military marine of the British empire but it depends upon herself what her standing within the empire will be. I have a vision of an India in which the great natural resources of the country will be developed within her own boundaries in India to be built up by the endeavour of her young men. By your endeavours rightly directed into those channels of industry and manufacture which water the tree of national strength and prosperity an Indian with trade on equal terms with the sister nations of the empire. It is therefore in connection with India's strategic position and her relation to sea powers as well on narrower grounds that I urge the intelligentsia of India to start itself for the development of its resources.

Sale of Gold.

LONDON, August 19. In the Commons replying to Sir J. D. Rees, Mr. Chamberlain said that negotiations were taking place between the bank of England and Indian producers, whereby, the latter would be enabled to sell gold in London at open market price, as recently arranged with the South African producers.

Joint Committee Terminates on October 10th.

LONDON, August 19. It is believed that the Joint Committee's labours will terminate on October 10th, when consideration and amendment of bill will proceed, which it is expected will occupy several further weeks.

Mr. Chakkarai.

LONDON, August 19. At to-day's sitting of the Joint Committee, Mr. Chakkarai, secretary of the Madras Presidency Association claiming to represent thirteen and a half million non-Brahmins, spoke sympathetically of Brahmins attitude, and expressed pleasure that Brahmins of Madras during the past ten years, had realised their responsibility and had extended right hand of fellowship. Mr. Chakkarai denied that caste was increasing. (Mr. Maug P.) representing the Burma Reform league, asked that Burma should have a governor from England, and that appointment should not be open to Indian Civil Servants. He supported enfranchisement of women and contended that Burma should not be less favourably treated than the United Provinces.

Latest Telegrams.

[Un-corrected.]

Frontier Situation.

SIMLA, August 20. A Press Communiqué says:—A large A large Mahsuds Lashkar is reported to be assembling near Tank. On the evening of the 18th a village pursuit party engaged and inflicted a few casualties on a gang of one hundred Mahsuds who had been threatening Pazu Tank Railway in Pazu Pass. On the 18th our troops encountered a gang about one hundred strong, consisting principally of Sheranuis, near vihowa in Derajat. Forty of the raiders are believed to have been killed and twelve were captured. Our casualties were three killed and seventeen wounded. The Zhob force reached kept eight miles from Fort Sandeman on the 18th unopposed. On the night of the 16th Barabar, 35 miles northeast of Pishin, was attacked and looted by a gang of about 50 Tokhi Chulzais. Afghan troops have started to return to Kandahar from the Chamam front.

INFLUENZA EPIDEMIC.

SIMLA, August 19. A press communiqué says:—From reports received during the week it appears that there is at present no tendency to an assumption of increased virulence by infective agent of influenza. There is however evidence that in some areas infection is distinctly localised. Influenza mortality is still reported from chief ports. In Bombay city for the week ending 26th July 36 deaths from influenza were registered as compared with 31 in the previous week and a weekly average of 103. During the month of May the total number of deaths recorded was 1088 a figure very much in excess of the number registered in the corresponding week of last year and of 5 yearly mean. The excess is due to high mortality from respiratory diseases. Infection according to latest reports shows no tendency to spread in moufful areas. One village in Nasik district reports influenza but infection is quite localised to that village. For the week ending August 2nd, 228 deaths were registered in Calcutta, Madras and Rangoon. In the previous week 241 deaths were reported. No infection is reported in the towns of Bengal presidency apart from Calcutta. In Madras presidency for the week ending August 8th, 186 deaths were registered in 6 of the principal towns, Madras, Madurai, Calicut, Trichinopoly, Tanjore and Ootacamund. Of the 150 deaths 95 were in Madras and 29 in Calicut. Mild influenza was reported during the week from Ganapur taluk in Vizagapatam district. In the United Provinces infection is everywhere very mild. One village in Benares district during the week reported many cases, but no deaths. From Burma no fresh reports have been received since the issue of the last communiqué. It is worthy of note that since the beginning of 1919 there have been two epidemic waves in Burma. The first reached its maximum towards the end of February and the second commenced in the middle of June and is still continuing. Figures received up-to-date show that at present the infectivity and virulence of influenza virus in the second wave are no greater than they were in the first wave. The Governments of Burma and of Bihar & Orissa have asked for powers to cope with influenza under the Epidemic Diseases Act. Such powers would enable them to deal at once with any serious development of the disease which may take place. No reports have been received from Assam, Bihar & Orissa, Central Provinces and Punjab about influenza. In other countries, it is stated, during the week ending July 12th, 31 deaths from influenza were registered in 96 towns of England and Wales. This figure is below the weekly mean and epidemic conditions do not exist.

Death rate for these large towns for the week was 10.1 per mile of population as compared with the rates of 10.0, 9.6 and 10.0 for the week ending June 21st, June 28th and July 5th respectively. The state of Western Australia was declared infected with influenza by a proclamation dated 20th June.

OOTACAMUND, August 21.

The Indian Jails Committee will visit Madras about the 26th November. Non official gentlemen wishing to place opinions before the committee should intimate the Government before the 15th September.

The District Traffic Superintendent Rawalpindi wires:—Through communication between Attuk and Khairabad has been restored at 8 p. m. yesterday.

Mr. B. G. Horniman wrote to a friend in Bombay on July 24th as follows:—Please tell my friends that I have not the least doubt about my reappearance in a few months."

Alleged Defamatory Suit.
Against Nyak Editor.

CALCUTTA, August 20. At the High Court on Wednesday a suit was filed on behalf of Pundit Rajendra Nath Vidvabhusan against Panchowrie Bannerjee, Satyendra Narain Mukherjee and Sasadhar Ghose, Editor, Proprietor and Printer respectively of a daily vernacular newspaper called "Nyak" claiming Rs 25,000 as damages for publishing alleged defamatory articles which formed the subject matter of a recent police Court proceedings. The plaint was admitted and written statement was directed to be filed.

SIMLA, August 21.

H. E. the Viceroy will hold an investiture at the Viceroyal Lodge on the 17th September. Total subscriptions for the new Indian loan up to the 19th August 1919 are Rs. 14,12,17,800 inclusive of Rs. 82,99,375 in the shape of war bonds.

BOMBAY, August 21.

On an application made in chambers by the vakils representing the Barristers and Vakils of Ahmedabad against whom notices had been issued by the High Court of Bombay under its disciplinary jurisdiction to show cause why they should not be suspended or removed from practice on account of their being signatories to Sathpagraha pledge, the Chief Justice adjourned the date of hearing of the notices to 10th of September.

ALLAHABAD, August 20.

From midday on the 24th instant, through running to Sutra will be established by daylight only. No. 25 Up Jubbulpore passenger, will run through from Allahabad to Sutra, and return to Allahabad as 26 Down Jubbulpore passenger. Nos 27 Up and 28 Down Jubbulpore passengers, will still continue to run from Allahabad to Majhawan and back till further advice. It is hoped to introduce through running to Jubbulpore by 1st September.

NAINITAL, August 20.

Sir Harcourt Butler will pay a visit to Simla on the 27th instant and return to Naini Tal on the 3rd September.

Railway Bridge Jammed.

RANGOON, August 20. Owing to the earthquake the lifting apparatus at Dawbong railway bridge over Pazundaung Creek has been found to have jammed and the bridge cannot be opened for river traffic till the repairs have been effected. A house in Oliphant Street which was severely shaken by the earthquake collapsed on Wednesday morning. Two Burmese women were slightly injured and a Burmese boy was taken to the hospital. Two further slight shocks are reported at 3.30 and 9.30 p. m. on Tuesday.

His Honour the Lieutenant Governor today inspected the arrangements for handling of deck passenger traffic in and out of Rangoon.

The rice market is closed today.

Bihar Conference.

The resolution on the Punjab affair reads:—That while protesting against the action of the authorities in having introduced martial law, shooting and bombing of unarmed mobs the conference prays that a commission of enquiry should be constituted at once and so constituted as to exclude all persons connected with the Government and be authorised to review the findings and sentences passed by martial law commissioners. In the opinion of the Conference His Excellency Lord Chelmsford has lost the confidence of the people of India on account of his policy concerning the events in the Punjab and should therefore be recalled by His Majesty the King Emperor. The conference sits again this afternoon.

మహారాజరాజప్రీతి,

పెనుగొండ డి॥ ముననబు క్షోరులో

Sc 315/19

వాది, మైలకం జుబ్బు చ్చో సా॥ పెనుగొండ.

ప్రతివాది, వానకోటి క్షేత్ర రావు సా॥ అప్పరిప్పి

రా॥ పెనుగొండ ముద్దాది డి॥ మ॥ క్షోర్లు యలవూరు.

వాది ప్రతివాదిపై ప్రోనోబు బాంకు మొత్తం రు.

52-0-0 ౫౫ రాబట్టుకోవడం దావా చేసినాను సదరన్ సెంటరు

1-9-19 తేదీ నామనా బడింది. ఆనాడు ప్రతివాది చావని

కానియడం అతనిపైనే యక్ష్మపార్శ్వ కాబడును. అను సూత్రం

తెలువడం యయింది. హెచ్. మెకోబరావు.

(1716) వాది వీరయ్య

state with the help of Social-Democrats." Ludendorff then went to see Hindenburg and said:—In a fortnight we shall no longer have a Kaiser." Perhaps the least known fact that the memoirs disclose, is that the Germans nearly lost the battle of Sannenberg, which was only won by Ludendorff drawing off all troops facing Rennkampf's army and concentrating them against Semakoff's Nareff Army. The battle lasted from the 27th August to the 30th August. Rennkampf's immense army lay like a threatening thunder cloud in the north-East. All he had to do was to come up and we would have been beaten. But he didn't march with his main body beyond the Allenburg-Berdauben-Neiderberg line, and we won a brilliant victory. Few people knew the anxious thoughts during these long days with which I looked towards Rennkampf's Army.

Germany's naval Losses.

LONDON, August 19.
BERLIN.—According to the organ of the German Navy League, Germany's Naval losses during the war were 508 vessels including 189 submarines, of which 178 were lost in open fight. A personnel of 18,854 men perished in these vessels.

Mexico

American Aviators in Mexico. Demand for Their Release.

LONDON, August 19.
WASHINGTON.—The Government has called on Mexico to secure the immediate release of the American aviators. The officials of State Department announce that a ransom will be paid.

Mexican Brigands.

Two Airmen Held to Ransom.

LONDON, August 18.
WASHINGTON.—Messrs. Davies and Peterson, two Army aviators, have written to Army Headquarters at Texas that they are in the hands of Mexican brigands, who are holding them up to 15,000 dollars ransom, and threatening them with death unless that sum is received by the 16th instant. It is reported that money has been forwarded in order to save the airmen.

British Charge D'affaires in Mexico.

LONDON, August 18.
Reuter learns that Mr. Cummins, British "Charge d'affaires" at Mexico City, who was reported to have been ordered out of that city by General Carranza, is still in Mexico City. Meanwhile, the American and French Consuls have protested against General Carranza's order.

American Railway Strike.

Settlement Reached.

LONDON, August 19.
WASHINGTON.—The strike of the railway shopmen has ended.

LONDON, August 19.
NEW YORK.—The basis of a settlement has been reached in the strike of the employees of subway and elevated railways. Both sides are making concessions. The strike as expected to end abruptly.

Hungary

Trouble in Silesia.

Miners Strike.

A Coal Famine.

LONDON, August 19.
VIENNA.—Owing to a coal famine resulting from the miners' strike in Silesia, all express trains in German-Austria have been cancelled.

Cause of the Trouble.

LONDON, August 19.
PARIS.—The Supreme Council to-day considered the reports from Warsaw on the subject of strikes in Silesia, affecting 79 per cent. of the industry. The strikes are attributed to German agitators.

Workmen's Demands.

LONDON, August 19.
The strike movement in Upper Silesia is spreading. Ninety per cent of the workmen are now out. Riots have broken out. The workmen's demands include the abolition of the State seige and the re-opening of the frontiers to prevent a famine.

Allied Occupation Probable.

LONDON, August 19.
PARIS.—It is stated that the Supreme Council has asked the Allied Military leaders to take steps to remedy the instability of the situation in Upper Silesia. Allied occupation is probable.

Aggression in W. Hungary, Austrian Complaint.

LONDON, August 19.
PARIS.—The Supreme Council has considered the Austrian Note complaining of the aggression of the Magyar and Rumanian troops in West Hungary, which the Peace Treaty has assigned to Austria.

Hungarian Protest.

LONDON, August 19.
COPENHAGEN.—Herr Lovacz, the new Hungarian Minister of Foreign Affairs, in a Note to German-Austria, relative to the Peace Conference for authorisation to maintain order in West Hungary, protests against this step as endangering the friendly relations between German-Austria and Hungary and says that the German-speaking population of Hungary, which is "the flesh of our flesh, can only be freed from the terrors of Bolshevism by the national troops sent thither."

Peace Conference and Archduke Joseph's Rule.

LONDON, August 19.
PARIS.—The peace conference has not replied to the telegram from Archduke Joseph saying, that he will only hold office till the constituent assembly is convoked and decides upon the future form of Government, but has telegraphed to the Allied mission in Budapest reiterating that while the Allies must reckon with any Government in power, they cannot recognise a government which is not elected by the constituent assembly. The Allied representatives in Silesia have telegraphed that the strikers are destroying coalmines in Upper Silesia. The conference is despatching a coal commission to report on the situation.

Portugal

"Aerobus Goliath." Departure from Mogodar.

LONDON, August 19.
PARIS.—The Aerobus "Goliath" left Mogodar on the 15th instant. She passed Port Etienne on the 16th instant. Since then she has not been heard of. She is supposed to have landed in a desert in the vicinity of Dakar.

Rumania

Rumania and the Allies. Perfect Understanding Reached.

LONDON, August 18.
PARIS.—The Havas Agency states:—The Council of five has received a telegram from General Grezian, Chief of the Inter-Allied Military Mission at Budapest, announcing that a perfect understanding has been reached between the Mission and the Rumanian Military Command.

Turkey

Sequel to Turkish Refugees.

LONDON, August 18.
CONSTANTINOPLE.—The escape of Halil Pasha, also Kutubuk Isalat Bey, who is another prominent member of the Committee of Union and Progress, has led to the resignation of the War Minister Nazim Pasha. The latter has been replaced by Shefik Pasha, a former Governor of Basra, who has already instituted sweeping reforms among high officials. It is believed that the fugitives escaped to Fanderna, whence they will endeavour to reach Erzerum. Nuri Pasha, brother of Enver Pasha, has escaped from Batum.

Austria

Austrian Interests Outside Europe.

LONDON, August 19.
PARIS.—A commission has been appointed to consider the question of the Austrian interests outside Europe. The most important of which is the Austrian application for permission on the ground of poverty to collect from China the Austrian share of Boxer indemnity.

Continental News.

Sir Stanley Reed on Shortage of Labour in India.

Sir Stanley Reed referred to the present shortage of Labour in India, the rise in India's financial stability, enormous awakening of the public spirit and demand for higher standard of living and better social surroundings. There was strong feeling in every walk of life that India should take full stature among the Empire's Dominions. India's borrowing power had increased so phenomenally that the old dependence on London market had almost disappeared. He thought the Bill was sufficient as a first step. In spite of India's progress every reasonable effort had been made to make wages adequate today.

LONDON, August 19.
Mr. Mark Napier, for thirty years member of the Reuter's board and chairman for many years past died at Inverness to-day of heart failure and complications.

LONDON, August 19.
WASHINGTON.—The House of Representatives disregarding the President's Veto has passed the daylight having the repeal bill by 223 votes to 101. The Bill now goes to the Senate.

Indian News.

The mail steamer which arrived in Bombay on the 18th instant, reported a weakening of the monsoon over the Arabian Sea.

The Rangoon Times states that an offer of Rs. 7 lakhs has been refused for the big ruby recently found at Mogok.

A very severe shock of earthquake was experienced throughout Rangoon at 10-30 yesterday morning. Buildings were shaken and in few cases crockery fell, or was shaken to the ground and smashed. Lives in large buildings were not affected. The Baptist Mission Anglo Venacular School at Kemmendine was the most affected, several walls being cracked through and also a pillar and the roofs were displaced.

The Mergui Crown Rubber Estate is paying a final dividend of 25 per cent, and making two calls of sixpence each.

A meeting was held on Sunday at Rangoon, to take preliminary steps to form a Burmese Chamber of Commerce. About one hundred traders and others attended the meeting.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Bombay

Neighbours at Law.

BOMBAY, August 20
Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate, to day delivered judgment in the case in which notice had been issued on Sir Cowasji Jehangir at the instance of Major Porter to show cause why a order should not be issued against him directing him to abstain from causing certain alleged nuisances. The judgment was a lengthy one. After reviewing the facts of the case and citing a number of previous legal decisions, His Worship held that the nuisances complained of did exist, and issued an order on Sir Cowasji directing him to abstain from continuing the same for a period of two months from the date of order under Section 154 of the Criminal Procedure Code.

Calcutta

Alleged Kidnapping.

CALCUTTA, August 19
In compliance with a telegraphic communication that was received from the Madras Police by the local authorities, a European by name Thomason, and a Mrs. Watson were arrested on Saturday, by the C.I.B., and were placed to-day before Mr. Swinhoe. In company with the pair was a girl of about eight or nine years of age. It is understood that Mr. Thompson and Mrs. Watson had been arrested on the complaint of the husband of the latter to the Madras Police, to the effect that they had kidnapped his daughter, who was none other than the girl in their company. The two accused were remanded to custody pending further instructions from Madras.

Medical Work in Bengal.

The Governor's Review.

CALCUTTA, August 20
Presiding at the prize-giving at the Dacca Medical School, Lord Ronaldshay made an important speech dealing with the medical work in Bengal. In the course of his speech, His Excellency said.—In spite of the heavy handicap imposed upon us by the war and the extreme difficulty which we have experienced in consequence in finding money for new enterprises, we have made an appreciable advance in carrying out our policy. During the past two years we have improved and enlarged our schools. At the Campbell School in Calcutta we have made provision for training 500 students in place of 350 which was the sanctioned strength two years ago. In the same way we have made arrangements for training 400 students here in place of 250 which was the sanctioned strength two years ago, and we are still further adding to the provision of training men for the licentiate examination, by establishing a new medical school to accommodate 200 students at Burdwan. The Government have already provided medical educational institutions, which in the year 1917-1918 were training 1,775 students, and which in the same year turned out 199 qualified doctors. I estimate that the number of qualified doctors turned out by Government institutions will rise in the course of the next few years to 250 a year in addition to which there will be the output of the Belgachia institution, which will probably average at least 50 a year. We shall have then before long a steady stream of 300 duly qualified medical practitioners seeking opportunities of work every year.

Poona

Réforms and Moderates.

POONA, August 19
Pandit Hirday Nath Kunzru, a member of the Moderate deputation, has sent the following cablegram, dated London, the 15th instant:—Mr. Sastri appeared before the Joint Committee on Wednesday, advocated strongly the introduction of an element of responsibility into the Government of India, equality of Indians and Europeans in the Executive Councils and grant of fiscal autonomy. He asked that the statutory commission be expressly directed to make a proposal regarding liberalisation of the Government of India in the Provinces. The salary and position of Ministers, when the Governor disagrees, with them, should be the same as those of the Executive Councillors. He laid great stress on a joint purse and opposed the proposals of the Government of India concerning Grand Committees. Imperial and Provincial Councils should in his opinion, have elected presidents and full power to pass standing orders. Mr. Sastri criticised the Governor's instrument of instructions and asked that draft rules be made known, and pressed that rules not of constitutional importance should be alterable by Councils. He favoured the abolition of the India Council, but if retained, suggested that half the members should be Indians.

Mr. Ramachandra Rao supplemented Mr. Sastri effectively, demolished the charges brought by non-Brahmin witnesses, asked transference of land revenue, submitted able memoranda dealing with finance and provisions which should be made in the rules. The memoranda are understood to be receiving serious consideration in the Committee. Mr. Sastri's statement which was highly impressive, informed and dignified, made a deep impression on the Committee. I expect it will considerably strengthen the Indian case. Lord Sydenham asked him if the Servants of India Society, which Mr. Gokhale had assured him would never be political, had become so.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Britains's Trade and Industry. Premier's Review. Government Programme Outlined.

LONDON, August 18. Speaking in the House of Commons this afternoon, the Premier dealt with the country's trade and industrial position. The Premier complained that some people expected that industry and production would be normal as soon as the war was over. These people had not realised the magnitude of the last five years' disturbance. The aggregate direct cost of the war to the world was £40,000 millions. How could the world return to the normal immediately that expenditure was over. "It would," he said, "take just as long to adapt the machinery and workshops of the country to peace as it took to turn them to war." The Premier mentioned that among the paralyzing elements for trade immediately before the war was the fact that contractors were shy of orders owing to the rising prices of material, of which there was a shortage. There was also a shortage of labour and transport. These difficulties, however, were now over. Three and half million men were now demobilized, of whom only 350,000 were not absorbed industrially, so contractors could safely launch out without the ice cracking under them. The Premier emphasized the fact that the adverse balance of trade must be faced because we would not prosper without recovering our international trade, indeed, without increasing it. Our adverse balance of trade before the war was £150 millions. Now it was £800 millions. That chasm would have to be bridged, because at the bottom of it there was ruin.

Sensational Decrease in Output.

He reminded the House that there had been an almost sensational decrease in output, which was now less than ever. In every branch of production, except agriculture, we were spending more and producing less. The Premier cited as an example coal of which before the war 287 millions tons were produced annually. This year, at the present rate, the figure would be 200 millions, despite the greater number of men employed to-day. A ton cost 10 shillings to raise in 1913 and to-day it costs 26 shillings. That was not only partly responsible for the abnormally high prices of other articles, but it handicapped us in other countries, where production was greater and cheaper. No tariff could remedy this.

Exchange difficulties.

The Premier also emphasized the exchange difficulties. The sovereign to-day was worth less than 17s. 6d. in America, which was due to the fact that we were not paying for imports with exports. The only alternative to increased production was to quit the country. The Premier mentioned among the reasons for decreased production the difficulties of the transition from war, the lack of labour, also the fact that everybody's nerves were jaded and worn after the strain of war. Everybody was complaining of everybody else and some complained of Providence. But these tendencies were world-wide, and would pass. The world was suffering from shell shock on a big scale. One of the arguments in favour of reducing hours, he had been told, that it would not involve a reduction of output, but the fact was there had been a reduction of output almost mathematically in proportion to the diminution of hours. Deliberate slowing down has not confined to the workers. There were evidences of it among employers and managers. He stigmatized as a dangerous fallacy the theory that the less you worked the more work there was for everybody; deliberately to reduce output meant all-round unemployment on a gigantic scale. (Cheers.) The absolute necessity for everybody pulling together must be brought home to the whole country in order to enable the people to shake off the fatal lethargy and slackness which were depressing production and imperilling the most vital interests of the nation.

Labour's Attitude.

But labour said,—"We realise the need for production and we don't believe in direct action, (cheers), but we are human and cannot work with a will unless the conditions are fairer and more satisfactory." "We must," said the Premier, "examine that attitude honestly and squarely? not in a spirit of resentment but in the spirit of justice and comradeship created by the war." He appealed to employers and workers to press their claims in that spirit. We must demonstrate to the world the British traditional power of solving difficulties without resort to anarchy, and merely by appeal to commonsense and the innate spirit of fairplay.

He admitted that before the war hundreds of thousands of able bodied people worked hard for wages which were a disgrace to the flag they fought for, but labour's gains during the last two or three years had been enormous. The average wages had more than doubled, and hours had diminished by four weekly. The war had taught soldiers that positions were easier to capture than to retain, and that was the lesson for labour, who had captured more advanced positions during the war than ever before.

The New Hours and Wages Bill.

The Premier announced that the Joint Industrial Council had come to an agreement on hours and wages, which would be embodied in a Bill and introduced to-morrow. Substantially the Bill meant a forty-eight hour week with few exceptions, and a living wage in all industries. He urged that steps be taken to humanize industry by seeking the co-operation of workers regarding the conditions of work. He denied that he had committed the Government to accept every recommendation of the Sankey report. However, the Government accepted the policy of the State purchase of mineral rights and coal, and proposed that a fund be raised out of royalties to improve the housing and general amenities of the miners. The reasons for Mr. Justice Sankey's recommendation of the nationalisation of mines, namely, that it would produce harmony between employers and

workers, had been falsified by the recent Yorkshire Strike, which was against the State. Moreover, the State ran railways, yet the results had not been harmonious. However, Government accepted the principle that there was need for the unification and re-organisation of mines in order to reduce working and management charges, and this could be done by dividing the country into areas, in each of which labour should be amalgamated for a limited period, and workers should be represented on a body controlling the policy of each area. The Government was preparing a scheme on these lines.

The Premier announced that the interim trade policy of trade restrictions would definitely terminate on the 1st September. They had been retained to shield the industries during demobilisation and transition from the war to peace. The only result of maintaining them after the 1st September would be artificially to increase the prices already too high.

Effective Measures Against Dumping.

The Premier announced that the Government would take effective measures against dumping, and the Board of Trade would be given power to shield unstable industries by prohibiting imports, except by license of the products of these industries and preventing the excessive imports of such products. Where import prices were lower than here an import duty would be charged for licences. Care would be taken that no undue profit was made at the expense of the community. The test whether an industry was unstable would be whether it was essential for war, whether the war had revealed an inadequate supply of such goods, whether the Government had to foster it during the war, and whether, if Government support were withdrawn, industry would maintain itself at the level of production which the war had shown to be essential for national life. The government would also submit a scheme for the utilisation of the water power of the country for industrial purposes. He emphasized the importance of fostering imperial trade, not with a view to increasing our trade, but from the important standpoint of Empire civilization. He had several communications from statesmen in the Dominions upon the importance of fostering trade by improving communication between the Dominions and the Mother Country, also between India and the Mother Country and chiefly in quickening transport.

An Imperial Investigation Committee would be constituted representing the British and Dominions Governments, also commercial interests, with a view to carrying out the scheme to improve and increase trade between the Dominions, India, and the Motherland by improving communications of the Empire.

Reduction of Military Expenditure.

He hoped that peace would be ratified at the beginning of September, till then it would be recklessness to reduce the army to a peace footing. He mentioned that the delay in concluding peace with Austria, Bulgaria and Turkey was owing to the fact that we were waiting to know whether America was prepared to take her share in guaranteeing the protection of peoples who, if unprotected, would be subject to terrorism, plunder and murder. The Government had received appeals from all quarters, including the Conference of the Internationals at Lucerne, not to withdraw troops from the Caucasus, and the inhabitants there had also appealed to the same effect, a fact of which he was proud. (Cheers.) There were also other places from which we could not withdraw all our troops at present, but he promised that the army estimates should be examined on the basis that the great menace in Europe was ended. Hence considerable reductions could be effected. They must remember, however, that soldiers' pay had been trebled and the cost of material doubled. The greatest economy could be effected if the great nations which had promoted the League of Nations trusted it. (Cheers.) If they increased their armaments the League was a sham. (Cheers.) Those who believed in it most trust it most. Britain was ready to trust it. Let the others do likewise. (Cheers.) Referring to the attacks on the Government, he asked was it wise, fair or generous when all systems of Government were being challenged, to give democracy the impression that Government was guilty of nothing but mistakes, scandals, and inefficiency, putting nothing to the credit side?

The Premier concluded by declaring that "with a clear eye, steady hand, and willing heart, the ship of state would reach calmer and bluer water." (Cheers.)

Demand for Clear Definitions.

LONDON, August 20. Neither the supporters of Tariff Reform, nor of Free Trade in the Lobby, are satisfied with the Premier's statement of future trade policy. Both demand clearer definitions of dumping and key industries. The action of the Board of Trade in carrying out its licensing powers will be closely watched.

Newspaper Comment.

LONDON, August 19. Commenting on Mr. Lloyd George's speech, the "Times" says the utterance is disappointing. The special pleading failed to command attention and left many matters unsettled.

The "Daily Mail" says the speech leaves the nation in a state of uncertainty. There are no new proposals except regarding the mines. We are told in the plainest terms that we are standing on the edge of a chasm, but all action is postponed. The new commercial policy and the Imperial Trade scheme remain in the realm of suggestions.

The "Daily Express" writes:—"The premier's survey was keen and his policy sound, but as regards economics, it is his duty to set an example in public expenditure."

The "Morning Post" observes:—"Mr. Lloyd George despite his warnings, does not appear seriously to intend decreasing the expenditure. As regards trade policy, he proposes to supersede the system of licenses by a new system of protection even more arbitrary, unscientific and capricious. We can conceive of nothing better calculated to paralyse industry and commerce."

The "Daily Telegraph" is disappointed at the absence of a reference to Ireland and other topics, but chiefly with the failure to recognise the strength of demand in all responsible quarters for the reduction of public expenditure. "This shielding of departmental prodigality," observes the "Telegraph" "will spoil the

effect of the Premier's warnings regarding the Nation's financial position." The "Daily Telegraph" welcomes the bold and imaginative sketch of industrial policy refusal of nationalisation of mines, and the sensible, modest and practical trade proposals.

The "Daily Graphic" says the country expected a more precise statement concerning the reduction of Government expenditure, not an announcement of new spheres of Government activity.

The "Daily Chronicle" says that though he did not deal with all the topics that the critics pressed before him, the Premier fairly redeemed the pledges when he last addressed the House of Commons, when he clearly indicated that he would not make a further statement on Ireland before the recess. The journal hopes that his appeal that the difference between the employers and the employed should be bridged, will not go unheard.

The "Daily News" says the speech is not merely disappointing but gravely disgusting. He insisted upon the need for commercial confidence, but an indispensable condition to the restoration of confidence is the enunciation of a bold and constructive Government policy, instead of that the Government offers a series of suggestions on which they would be glad to hear the House of Commons' opinion in two months.

Received by the King.

LONDON, August 18. The King to-day received at Buckingham Palace, Major-General Vere Fane, on whom His Majesty conferred a Knighthood, and invested him with the Companionship of the Order of the Indian Empire. His Majesty also received Brigadier General Costello, Commanding the Indian Contingent.

Dover Patrol.

Criticism by Admiral Bacon.

LONDON, August 12. Admiral Bacon, continuing the history of the Dover Patrol a narrative of the highest interest expresses the strong opinion that Germany might have dealt a mortal blow to the British Mercantile Marine had she used destroyers instead of submarines. The latter were insufficient for decisive effect. Relatively Germany was in a superior position for such action, our lighter vessel being tied to the Grand Fleet pending the chances of a general engagement. The Germans refused to risk their thought knowing that no general action was intended.

Ashore Germany risked men freely, but would not risk her vessels. Consequently she achieved nothing.

Admiral Bacon's account shows the inadequacy of the Dover force, had the Germans been more enterprising. His strength was one-eighth of the requirements for the various demands involved in the protection of the Channel. The blockade of the Flanders ports was absolutely out of the question.

The Patrol was constantly occupied with the danger of a German force landing behind Nieuport and taking the allied lines in the rear, an operation perfectly feasible. To prevent this the Patrol was obliged to maintain a nightly watch of the Belgian coast under orders in case of an attempt to think only of shattering the enemy flotilla.—"Pioneer."

The "Times" on Viceroy's Evasive Replies.

LONDON, August 18. The "Times," referring to the White Paper, comments unfavourably on the Government of India's replies to Mr. Montagu, describing them as dilatory, evasive, and unsatisfactory. The journal asks why Indian Medical stores sent to Mesopotamia were not replaced. It condemns the obsolescence of the aeroplanes on the frontier, especially in view of the special advantages of aeroplanes for such warfare. The "Times" proceeds to criticise the military Government of India, and asks, where is the evidence that it is genuinely progressive in its military ideas? The paper furthermore quotes incidents in Baluchistan. It believes that frontier warfare has not been properly studied and its lessons applied, and declared that the problem of Indian frontier must be approached in a spirit of radical reform.

Indian Affairs.

A Newspaper Accusations.

LONDON, August 18. The Morning Post commends the attention of the Joint Committee to the Katapur riot case also, the recent Amritsar judgment. The paper accuses the Committee of avoiding enquiry into the actual course of affairs in India, since it promised gradual realization of self-government.

British Labour Trouble.

Government Offer of Standard Wages.

LONDON, August 19. The Railwaymen's Union are considering the new Government offer of standard rates of wages representing an increase of a hundred per cent. in pre-war rates. There will be no three-days' strike in Liverpool.

A meeting last night of the Mersey Federation representing twenty-eight Shipbuilding and Engineering trades decided to ballot before striking.

A crowded meeting of warehousemen passed a resolution in favour of remaining at work.

Nationalisation of Mines.

A City Protest.

LONDON, August 18. A memorial signed by representative bankers, merchants and traders of the City of London has been forwarded to the Premier protesting against the nationalisation of mines and other industries until the people of the country have expressed an opinion on the question.

Britain and Persia.**An Unfounded Suspicion.**

LONDON, August 18.

In the House of Commons, Mr. Harmsworth stated that it was proposed to lend Persia two millions sterling at seven per cent. secured on the Persian revenues with a view to enabling Persia to initiate the contemplated reforms. The Government was pledged to assist Persia to re-establish herself on a sound basis. There was not the slightest foundation for the suspicion that the Government proposed or that the Persian Government would consent to the creation of anything in the nature of a British Protectorate. The attitude of the Persian Cabinet in negotiating the present agreement and the impending visit of the Shah to Britain were a sufficient answer to such insinuations.

Future of Syria.

LONDON, August 19.

PARIS:—The Press continues to criticise the Anglo-Persian agreement, and express its uneasiness about the future of Syria.

Export of Capital.**Removal of Certain War Restrictions.**

LONDON, August 19.

The Treasury announces the removal of certain war restrictions on export of capital. Remittances can now be abroad for the purchase of any form of property. Hitherto money could only be remitted for the purpose of buying merchandise. Securities held abroad can now be sold in stock exchange provided they have not been in enemy ownership since the outbreak of the war.

India in Parliament.**Burma Reform.**

LONDON, August 19.

In the House of Commons, replying to Sir J. D. Rees, Mr. Montagu said that the proposals of the Government of Burma as regards constitutional reforms arising from the Montagu-Chelmsford report, had just reached the Government of India.

Afghanistan Operations.

Replying to Colonel Yate, Mr. Montagu said he hoped to lay on the table papers regarding Afghanistan this week.

Replying to Mr. Terrell, Mr. Montagu said that the total British casualties in the Afghanistan operations were 747.

The Profiteering Bill.**Third Reading in the Lords.**

LONDON, August 19.

In the House of Lords the Profiteering Bill yesterday passed its third reading.

The House Wages Bill.**Introduced in the Commons.**

LONDON, August 19.

In the House of Commons, the Bill mentioned by Mr. Lloyd George in his speech, introducing a forty-eight hour week, with a few exceptions, and a living wage in all industries, has passed its first reading. The Bill covers all occupations except a few like domestic servants, seamen and agriculturists.

Outstanding Cotton Claims.

LONDON, August 19.

The Board of Trade announces that the outstanding claims in respect of payment for cotton cargoes "enroute to neutral destinations" taken over by the Government in April and May, 1915, must be presented with the bills of lading concerned before the 1st January next.

Indian Troops' Generosity.

LONDON, August 19.

The hospital for the sick children of London has affixed a mural plate recording gratitude to Major-General Brooking and officers and men of the 15th Indian Division of the Mesopotamian Force, who generously contributed £658 to the hospital funds.

Fratel Court Martial Case Adjourned.

LONDON, August 19.

Fratel's request for adjournment for the witnesses to come from India and Mesopotamia has been granted. The case is not expected to be resumable for two months.

Obituary.

LONDON, August 19.

The death is announced of Major General Nathaniel Barnardiston.

Indian Reforms Bill.**Joint Committee's Inquiry.****Mr. Welby's Evidence.**

LONDON, August 18.

At to-day's sitting of the Joint Committee, Mr. T. E. Welby, Secretary of the European Association, and former editor of the "Madras Mail," said that a great bulk of India was utterly incapable of forming a sound opinion on other than local questions. There was an increased number of Indians active in politics, particularly those in a somewhat hostile spirit, but he had not noticed an appreciable increase of interest, so far as the masses were concerned. There was no demand for self-government or anything approaching it, by the bulk of the people. It was for the Government to recognise that caste existed as perhaps the most important fact in India, and not to ignore it when providing for the representation

of the people. Witness regarded the present bill as reactionary in many respects. Mr. Welby said he thought the European Community felt that the work of administering India was being taken away from capable men who had been responsible for it and gradually handed over to a class, who had shown little administrative attitude. Europeans in India strongly felt that Parliamentary control of administration was rather a farce, and the average member of Parliament owing to pressure of other work and absence of direct knowledge of India was not disposed systematically to interest himself in Indian affairs. The class of Englishmen interested in India, the class in the services was to be eliminated by the Bill.

Replying to Lord Sinha, Mr. Welby said that his Association advocated communal representation.

Replying to Lord Ilington he said he did not think that the Government of India was not fully in touch with commercial enterprise. He did not think there was any strong opposition to women suffrage in India.

Sir Michael Sadler.

LONDON, August 19.

At today's Sitting of the Joint Committee Sir Michael Sadler, the vice-chancellor of Leeds University gave evidence in his individual capacity as regards education in Bengal. He stated that enthusiasm formerly manifested for western studies had considerably calmed down. More science and direct application to life were needed. He outlined the Calcutta university commission's recommendations. He thought education in Bengal should be treated as one National thing, under the supervision of one minister. The education of girls in primary and secondary schools should come within the ministers purview. Vernacular should be scientifically and thoroughly studied and there ought to be perfect mastery of English. Great effort should be made to teach the village community as a whole. There ought to be a wise system of adult education for the parents and elder people. It would be wiser to transfer education as a whole not in parts. Replying to Lord Sydenham, who asked if he had not got impression of the Indian education system top heavy because of the comparatively small extent of primary education the witness agreed, but said he wanted to see the base of pyramid extended, but the apex not whittled away.

Russia**A Naval Battle.****In Gulf of Finland.****Bolshevik Warships Sunk.**

LONDON, August 19.

HLSINGFORS:—A naval battle took place on the evening of the 18th instant in the Gulf of Finland, between the British and Bolshevik fleets. The Russian battleship "Andre Pervovanni," the battle cruiser "Petrovavlovsk," one Russian transport, and one Russian guardship are reported sunk. The British lost three motor boats, eight officers being killed and three wounded.

LATER: In addition to the Bolshevik warships previously mentioned as having been sunk, it is reported that a Bolshevik submarine and a depot ship were sunk in an action which occurred off the Tolbaken Light House.

British Admiralty Report.

LONDON, August 16.

The Admiralty confirms the news that the Russian battleships "Petrovavlovsk" and "Andre Pervovanni" were sunk in an action in the Gulf of Finland, and announces that a Russian destroyer was also sunk, while a Russian cruiser was probably seriously damaged. It confirms that three British motor-boats were lost, but does not mention the loss of a Russian transport or guardship, nor the loss of the British personnel.

Kronstadt on Fire.

LONDON, August 19.

STOCKHOLM:—A telegram from Helsingfors states that the reinforced British fleet has concentrated against Kronstadt, which is reported to be on fire.

Bolsheviks Losing Ground.**Ukrainians Advance.**

LONDON, August 18.

Reuter learns that the united Ukrainian troops are continuing to advance towards Kieff. They have completely cleared the district of Vinnitza of Red troops and quantities of munition have been captured. Armed peasants are expelling the Bolsheviks from the lower Dnieper districts. General Denikin's forces are marching down the Dnieper towards the estuary. Red troops are fighting bitterly at Mirgorod to cover the retirement westward from Kieff.

Esthonian Independence.**Agreement with N-W. Russia.**

LONDON, August 19.

STOCKHOLM:—The Svenska Dagblad confirms the report that the North-West Russian Government has signed an agreement with Esthonia, for a joint action against Petrograd, which is expected to begin shortly, also recognising the independence of Esthonia.

Danube Shipping Traffic.**Reopening of Steamboat Service.**

LONDON, August 17.

BUDAPEST:—After a month's patient labour Admiral Troubridge's Danube Commission has reopened navigation from Ratisbon to the Black Sea. The last great difficulty was the clearing of the minefield sown by Bela Kun between Pressburg and Baja. The Commission now controls the Danube shipping, and has forced the Rumanians to keep their hands off the Danube. The steamboat service between Budapest and Pressburg has been reopened, and 500 tons of sugar are now going to Belgrade. Traffic is now normal on the Danube, and this is bound to promote better relations amongst the seven countries bordering the Danube.

Fighting in Russia.

LONDON, August 18.

EXETERINODAR:—Reuter's special correspondent reports that Wrangle's forces have succeeded in joining

hands with the Ural Cossacks in the region of Lake Elton.

Bolshevism in Russia Waning.**Grave Prospects.**

LONDON, August 18.

The War Office states that Anti-Bolshevik revolts are reported in the whole area opposite the western portion of Gen. Denikin's front. The Bolsheviks are reported to have been driven out of Odessa by the populace and are evacuating Kieff and the whole of the Ukraine. The latter may be an optimistic conclusion, but in view of the success of Grigorieff's bands and other anti-Bolshevik elements, there is little doubt that the prospects of the Bolshevik cause in the Southern Ukraine are not very bright.

Fate of Maxim Gorky.**Reported to be Shot.**

LONDON, August 18.

COPENHAGEN:—"Vorwaerts" announces that Maxim Gorky has been captured and shot by the troops of the notorious Bolshevik Peters.

France**Future of France.****Brighter Outlook.****Reassuring Signs.**

LONDON, August 19.

PARIS:—The Havas Agency states:—The annual meetings of the General Councils of the French Departments began yesterday. In nearly all the speeches reference was made to the wonderful victory won since the meetings of last year. M. Barthou declared that if a strike was to become an instrument of oppression of the majority by the minority, it must be done away with. Other speakers pointed to the guarantee which the English and American alliance had given to France. M. Tardieu delivered a great speech, stating that the future outlook of France was most reassuring. There were, he said, already signs of rebirth visible in Alsace-Lorraine, with all the vast resources of the mineral wealth and fertile soil. The Cameroons and Togoland belonged to France. Morocco was liberated from political and diplomatic hindrances, devised by Germany. French exports in the first six months of the present year showed an increase of 114,604 million francs, compared with last year. In short, concluded M. Tardieu, the present situation warranted optimism.

President Poincare.**Visit to Alsace-Lorraine.**

LONDON, August 18.

PARIS:—The Havas Agency states:—President Poincare has left Paris for an eight days' visit to Alsace, Lorraine, where he will unveil the monument at Burville to the memory of the hostages shot by the Germans and confer the Cross of the Legion of Honour on Strassburg, Phalsburg, and Bitche.

Devastated France.**The Housing Problem.**

LONDON, August 18.

PARIS:—The Havas Agency states:—The French Government has signed a contract with a large firm in New York for the erection of 2,000 dwellings in the devastated regions of France.

French Waterways.**A Franco-American Commission.**

LONDON, August 18.

PARIS:—The Havas Agency states:—A Franco-American Commission will begin tours on the 21st September for the purpose of investigating the French waterways and their better utilisation from the point of view of navigation and water power.

America**Prince of Wales in Nova Scotia.****An Enthusiastic Reception.**

LONDON, August 18.

HALIFAX (NOVA SCOTIA):—The Prince of Wales landed to-day and was enthusiastically received by the Lieut-Governor and the military and naval authorities. There were the usual crowds along the route which was lined by war veterans.

Germany**Fall of Germany.****Ludendorff's Memoirs.****Remarkable Admissions.**

LONDON, August 19.

BERLIN:—Interesting extracts are published from Ludendorff's memoirs written after the armistice. Ludendorff complains that the Suffrage Decree of July, 1917, revealed our weak points to the enemy, showing our fears of revolution after the Reichstag Peace Resolution of 1917. Both he and Hindenburg tendered their resignations, which were withdrawn upon Bethmann-Holweg's return. He refers to Kuehlmann as a diplomatist, whose name will ever be associated with the Bolsheviks' entry into Berlin, and permitting Bolshevik propaganda from the Russian Embassy. Dealing with the critical days towards the end of 1918, Ludendorff says that even after President Wilson's second Note he urged a fresh national effort. Indeed, Hindenburg issued an Army order sharply condemning President Wilson. "This order," says Ludendorff, "brought about my fall." The Kaiser declared against the order, so Ludendorff, feeling that he had lost his master's confidence, resigned. The Kaiser in accepting his resignation, said,—"Your departure will make it possible for me to create a new"

ఆంధ్రనభలు.

(అనంతపురపు విలేఖరి.)

ఈ సాలన అనుగడుగునకు విన్నములే కట్టించినవి. సభల తేదలు మురూరు తుదకు ఈనెల 23, 24, 25 తేదలు సభిరపడినవి. కొందరు 20, 21, 1 నెవ్వెంబరు తేదలున, కొందరు నెవ్వెంబరు 6, 7 తేదలున తమ తమ పీఠాలకొంది దెల్పిరి గాని ఆహ్వానసంఘమువారు యిదివరకే చాల సాగులు మార్చినారు. ఇక మార్చిన వాహనసామ్రాజ్యం లగునమనియు, మదరాసు రాజధానినభి తిరుచూపూర్లలో జరిగినతర్వాత మన సభ జరుపుటకంటే మనము మార్చిని చున కృత్రిమము నేల గనుకతరవా దనియు, రాజధానియంతయు నేక కాలముననే రాచకొండ నిమగ్నయై యుండుట మేలనియు రిఫారంబిల్లినై తమ అభిప్రాయమును వెలునీడెంబుట మేలని ఎంచి నైతేయలనే స్థిరపరచిరి. ఇప్పుడు ఆంధ్రులు ఆంధ్రీసభకు ఆరణ్య రాజధాని సభకు బోవచ్చును. ఉత్సాహ మున్న ఎచటికేగినను మంచికే.

ఆంధ్రీసభకు సర్వేపల్లి వెంకట నరసింహారావుగారు, వారాహ్మిహో వారిసర్వోత్తమరావుగారుఆంధ్రీరాష్ట్రీసభకు దాక్తురు పట్టాభి నీతారాయయ్యగారు ఆగ్రాసవాధిపతులుగ నుండి ఆహ్వానసంఘమువారు రభింపించిరి. ఆంధ్రసభకు నరసింహారావుగారు రంగీకరించిరి. దాక్తురుగారు ముందుగనే వద్దనిరి. ఇంతలో రాష్ట్రీయసభకు వారిసర్వోత్తమరావు గారిని సభాభ్యుత్థులతేయమని కొందరు, టి. వి. వెంకట్రాయయ్యగారిని తేయమని కొందరు, ఏ. ఎస్. కృష్ణారావుగారిని తేయమని కొందరు, స్నేహితులకు, వారాహ్మిరత్తికలవ్రాసి కత్తికొంది ప్రయత్నించిరి. అనుబంధసంఘములవారు యిచ్చురచ్చిన వామములకెల్ల దెల్పిరి. నెవ్వలు ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారియెడను, యువకులు వారిసర్వోత్తమరావుగారి యెడలను అభిమానము కలిపించిరి. మోహ్యురొట్టు లభించిన కృష్ణారావు గారు ఎన్నుకో బ డిరి. వారా పదవికి ఆంగీకరించిరి. ఇంతలో యస్. వి. నరసింహారావుగారు తమకు పీఠతదని దెల్పినందుక ఆంధ్రీసభకు వారిసర్వోత్తమరావుగారు రభ్యకు లైరి. ఇప్పుడు మొదలు కావలసిన నరసింహారావుగారు, దాక్తురుగారు సభుకొనుటయు, కృష్ణారావుగారు, సర్వోత్తమరావుగారు అగ్రాసవాధిపతు లగుటయు తటస్థించినది. ఈ నియామకములు పెద్దలను, యువకులను సంకృప్తిపరచినవి. ఇవి కొంత నిరతృప్తవాదనలకు కాలవారణమునకు పోతునై నవి. ఈ సాలన రెండు సభలలో ఒకటి చాలదాయని చర్చ సాగినది. ఒకటి చేసినను, రెండు చేసినను అనంతపురములో జరుగవచ్చు సభలయందు నిర్ధారణకావలెనుగాని ఆహ్వానసంఘమువారికి గాని రాష్ట్రీయ వాతీమోక్షసంఘమువారికి గాని యధికార మున్నట్లు తోచదు. ఈ విషయమును సభలలో చర్చించి నిర్ధారణ చేయవలసి యున్నది. ఈ సభల విషయమై వర్తమాలు చాలకుతూ వాలముతో పనులను నేయవచ్చును. నలువైపులనుండి ప్రతినిధులు వచ్చుమని తెలియజేయుచున్నాడు. ఆహ్వాన సంఘమువారు పనుల నాలవ్యయంగా ప్రారంభించినను 4, 5 రోజులలో ముగింపగలిగిరి. అన్ని జిల్లాలనుండియు ప్రతినిధులు, ప్రభులు రాగలరని ఆనంతపురవాసులు ఆతురతతో నున్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతిక్షేపణ సభకు రావలెనని, చర్చ జరుగవలెనని, వాంఛగలదు. నిన్నటి వారాహ్మిరత్తికలనుబట్టి కేక వదిల్గారు తిరుచూపూర్ల వెల్లెడ రేమా యని నందియ దుగుచున్నది.

మహారాజ శ్రీ బందరు డి||ము||కోర్టు

సాక్షి-తమ్మన కృష్ణమూర్తి గారికోమర్టు గోపాలరావు. ప్రతివాది:-గడ్డం వెంకటరత్నం. యీ నెంబరులో బందరు శాపురస్తులు సదరు వాదులు సదరు నెంబరును రు 126-5-6 అట్ల సదరు ప్రతివాది మీద యీ కోర్టులో దావా తెల్పిరి. సదరు దావా 27-8-19 తేదికి వాయిదా అయివున్నది. గడత సదరుదావాలో ఏరు యినా అక్షేపణలు వున్నయెడల సదరు కోర్టువారిపేరుకు వా జరై, వాటికోసన 11 ఘంటలకు చెప్పికావలెను. తదియెడల యెక్కువార్చి డిక్రి ఆవునని యిందుమాలముగా తెలుగుకోవలెను. తీర్తగించవలెను. మ. వెం. రామానుజరావు. వాదితరపున వకీలు.

పురాణం కనకయ్యకాశ్రి గారు -గుంటూరు పురమున గడిచిన ఆగష్టు 10 వ తారేఖకు బవున్ మోహూర్ హాలునందు బ్రహ్మశ్రీ పురాణం కనకయ్యకాశ్రి గారిచే గాన సభ గావించబడి తత్సమయమున వారి సంగీతకాలమునకు పాత్రోపేక్షముగా ఒక నువర్ణపతకము వారికి సెంసంగబడినది. ఈ విధముగానే అనేక గాయకభిక్షామణులకు బహుమానముల నొసంగి గానవిద్యకు పోషించ వాంఛజేయుటకు ఉద్దేశించుచున్నాము. - గుంటూరు పురవాసి:

శ్రీభారతపుస్తక భాండాగారము తాడికొండ:- మేమీ భాండాగారమును 27.5-19 తేదిన, మ. రా. 12 వొంత రాజు వెంకయ్యగారిగృహమందు నెలకొల్పితిమి. కాని పాఠుల నిరుత్సాహకరములగు మాటలవలన నిబరబడ నేరకుంటిమి. పిమ్మట మావెంకటప్పయ్య గారు నడుముకట్టుకొని మాయుద్యయమునకుఁ దొడ్చడిరి. 16-6-19 తేదిన, గీర్వాణవిద్యా వికారయలగు బ్రహ్మశ్రీ ముదిగొండ వాగలింగ శాస్త్రిగారి యాధిపత్యమున సొకసభ, జరుపఁబడెను. అశ్రమిర్విక్రమా కాని తల్పమునుబందె పురజనులందఱుగలసి, నూటయేబది రూప్యములు వార్షికచందాలు చేసిరి. కొందరుప్రతికల దెప్పి చెదమని వాగ్ధత్త మొనంగిరి. మరికొందరు గ్రంథములకు దెప్పి చెదమని నుడివిరి. ఆతరుణముకే, బ్రహ్మశ్రీ, తాడికొండ, శేవార లింగముగారు ప్రసిద్ధులుగాను, రాజశ్రీ త్రిపురనేని సోమయ్యగారు కైకటగారు రాజశ్రీ, గోగనేని వెంకటప్పయ్యగారు, ప్రజరుగారు, నిమమింకలవిరి. పిమ్మట జనుబయేటి థ్యానము లతో సభ ముగింపఁ బడెను. చుదాధము నందర్శనమునకు రెండు పర్యాయము లిచ్చునటుల నియమింకలదుటకే, నివృత్తికందకు ఆగధ్య మొనంగిరి. పత్తిక వాగ్ధానపరులు వారి వాగ్ధత్తములకు తెల్లించుకొనిరి. గ్రంథములు వచ్చుచుండెను. బ్రహ్మశ్రీ, ముదిగొండ జోగయ్యగారును మ-రా-శ్రీ దొంతరాజు రామకృష్ణయ్యగారును చెయ్యి: బీరువా నొసంగిరి. పదిగ్రంథములతో స్థాపించబడిన యీ భాండాగార మిత్తుకు ఆరువందల గ్రంథములతో నలంకరింపఁబడి, దినదిన ప్రగర్భమానమగుచున్నదని విన్నవించుటకు సంతసిల్లుచున్నారము. మరగ కృష్ణమూర్తి. దొంతరాజు వెంకట్రాయయ్య.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస ఈశ్వరీవాక్యములు. తెలిసులభయ. ప్రతిదినము పఠించదగినది. కొద్దిప్రతులుమాత్రము మిగిలియున్నవి. కృష్ణపదము. ప్రతి 1-4 రు 0.12-0, పోస్టేజి రు 0-8-0. శ్రీ రామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం. (1700)

మలయ చందనము (1251) పెగరోగమునకు మోక్షకాములందు పుచ్చికోమరమ్మమ్మ ఎవరికిని తెలియదు. ఆశ్చర్యము లేదు. వివేకాగ్రహమును కలిగితిరికలకు వదిలేదు. ఈవచ్చు మేర మా మలయచందనము ఎటువై తెలుపు, వచ్చు అను మాము పిక్కముం పెగరోగమును మాను ప్రాటల తో మామును. దర్శి 1-3 2.0-0 గంధగంపార్వతి. గానమంత్రి.

1696వ పాకెట్ గడిమారము మిగుల మేలైనది. అందమైనది. ఈనెల లోపుగ తెప్పించుకొనుచాకి ఒక ఫోటో టెక్ సేవా క్లిప్పతో సహా బహుమానము ఇర్పబడును. గడిమారము బహుమానముతో సహా వెల 8-8-0. ముంజేతిగడియారం తోలుబట్ట సహా రు. 6-0-0 V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

వికొరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ. అంతరక్షణములు బహువిధములగా కాగుజేయబడును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముచే వాధ వకీ నను, తిరిగి దృష్టిని (మాపు) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలు వగైరా సమస్త శ్రేణిరోగములు తుదర్పబడును. కడు బీడకు బిరితము. (1568) 1. ఆంగ్లీకు వైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. వెల రు 1-4-0. 2. ప్రైఫాయిడు ఫీటరు అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. వెల రు 1-0-0. వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. స్పర్జను.

పాశ్యపు వేంకటాచలవణ్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

- 1. లక్ష్మీవిలాసరసము:- లక్ష్యముల పైను రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములను నిరోగులై యున్నార. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల నీపా తమయెద్ద నుండెనేక వైకుంఠ సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము తోగట్టి తదని వాడు సంతోషముగ బలగలరు. దినబద్ధము, మూడేక వాద్ధుల బద్ధములు, నన్నిపాఠము మొదలగునవి తప్పక నుణచును. నీపా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం. (594) 2. శ్రీనివాస తెలుఁ:- శ్రేణు గడ్డను, నందుల నొప్పి తోపుటకు నుంచుచును. నీపా 1-3 0-8-0, 5-3 1 ఇళాం 3. శైశవాన రాసనం:- వీనిని నేనించుకొనుటకంటె ముఖ్యము కట్టక (కలరా) వాంతిదేది, కీరదేది, అతీర్ణ దేదులు నుణచు కాగలరు. నీపా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం. 4. బాలగుహోదయము:- బిడ్డలకు బలవారి; దియ్యదీని మందు. మందులు, మలబద్ధము, అతీర్ణ దేది, కృత్రిమము, కడు త్రిష్టియునును. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి నుణచుము తిడ్డులు పుష్టిగలవారగుచురు. నీపా 1-3 0-12-0, 5-3 1 ఇళాం 5. జోకానుజహర కస్తూరిమాత్రము:- బిడ్డలకు నంది నుచునదినివారి, బాలింతలకు ఉత్తమ నుణ చా. మువము, నడికము, దర్దు, అతీర్ణము, కీర వాదం, పూర్వకాయువు, మలబద్ధం, క్వరం, చిరబద్ధము, దుర్బలము మొదలగు యొక శరీర రోగములకు నుణచు దేయును. (801) 6వో మోతము గల నీపా 0-4-0 తపాలా కర్చతో 6-3 1-8-0 7 " " 12-3 2-18-0 8 " " 25-3 3-8-0

శ్రీ వైద్యమహర్షి నాద అనురాధా తెలుగున పంతులు... శ్రీ సీతారామచంద్ర వైద్యశాల, మైసూరు

నవనము 1 వరిమళద్రవ్యముల రాజా నవనము 1

ఆటో దిల్ బహార్ మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అల్పాంశ వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బోర్తికాల్గును. చేతిగుడ్డలో గాని వా కామయి వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచివంతుకు ఒక నందక తనము మధ్యలోనుంటే యెంత శుభమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు నీ వేసముండినా యీ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒక బుడ్డికి వ్రాసిపంపును. వెల 1/2 ద్రామ బుడ్డి 1-3 రూ. 0-8-0 వి. పి. చాన్ 1 ద్రామ బుడ్డి 1-3 " 0-12-0 రూ. 0-4-0 1/2 అవున్ బుడ్డి 1-3 " 2-0-0 ప్రకృత్యము. 126 అద్భుత నివారిణి. 100

ప్రాఫెసర్ శేముగారి ఎల్లొ బాన్ పెరల్సు ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నుండుట, కనియం దెంతమాత్ర మిచ్చ లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లవర్ణము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గుమస్తాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగువాటికి ప్రతీ స్తమైన మందు. బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బ్రాగువడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు వరీషింపుము. 25 మార్ల బుడ్డి 1-3 రూ. 1-4-0 40 " " " 2-0-0 ఆంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్ అండు తెమికల్ కంపెని. నెం 188, నామ్మకపేట పిథి, శాంతాంబ.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల న్వల్పము

తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువానన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి. డి.

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బాంబాయి

ప్రకటన

మహా మహాపాపాధ్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్నకవి విరచితములైన అమృతాంజనములైన ఈ క్రింది గ్రంథములు గలవు. అంధ్ర భాషాభిమాను లెవరైనను గ్రంథముల నయ్యకేయించదల వెల్లెదరేని వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయ మానలేని గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వాంత్యములను బడ యగలరు. అందువలన భాషా సేవకు జేయుటయను నిశ్చయము న్నిత్యమును వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము జేయుటయను రెండు ముక్కరములును గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కా చలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము,) 3 లజ్జామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము,) 4 సత్యనారాయణపాద్యనము (ప్రబంధము.)

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోదవారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్నకవి గ్రంథములు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లదినుసులు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గేవ్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లదినుసులు యింక అనేక విధము లయిన మొక్కల దినుసులు సీమ, నాటు, కామరూరము, విత్తనములు సర్వ సమగ విక్రయంబుచును. కావలసిన వారు ఆర్థజ్ఞా స్థాంతు పంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు లేదా గుర్జరీ భాషా పత్రము. కాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరాసాహేబు (1718) విత్తనములు, మొక్కపర్తకుడు, నేలం.

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇంకా శిశుపావణము, దాడి, పోతపాళు, బాలశోగ ములు, శిశిర్మల వివరింపబడినవి. దాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీ కతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. వెల ర. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటురోడ్, మద్రాస్.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామ్యూజిమ్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ప్లీట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూజిమ్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజంటలే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

222

మదరాసు

(మీ కామ్యూజిమ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రికపేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

అశోధ

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గణప ముకుకుల ఒహిష్ఠి కావండుట, అకాలనిహిష్ఠి, మెలబాడి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభావనానర రక్షనీనర, మలబద్ధకము, సూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధు లను మెరుగును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, ముఖసంకటములు, నిస్సర్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని యుగమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు 1-10-0

అరగ

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0

కేసరికుటీరం, అయుర్వేద జ్ఞాపథశాల, 88, పోలీసుకమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్. 186

(రాంచి:— 9, బందరు వీధి, మద్రాసు.

అమృతమునకు 1710

ఒక స్క్విజ్ మేడ్ కార్ 5వ బాయిలర్ 18 గుట్టలను పడవగులది. వెల రు. 8000

వై బాయిలరుకు తగినట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్క్విజ్ ఇంజిన్. వెల రు. 1500

ఒక స్క్విజ్ మేడ్ కార్ 5వ బాయిలర్ 7 గుట్టలను పడవగులది. వెల రు. 8000

డబ్బు, కాలికట్.

Apply to- Dutts, Calicut

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాక్రమమునకు పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల అనునదియునుకలనే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ యాద్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశానుగా సిద్ధపడును. పోస్టుచార్జి యు మీ మీ ధరించి పంపెడి మా. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంగనగర జ్ఞాపథశాల, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

మేలైన వర్కులు 1895

మా వర్కులు, చాల. అనుభవముగల పెయిలర్లచే కట్టిబడినవి.

ట్యూబ్ వర్కు	1-కి రు	2-4-0.
డబ్బు	1-కి రు	28-8-0.
కాక్ వర్కు	1-కి రు	2-8-0.
డబ్బు	1-కి రు	29-8-0.

వర్కులకు వ్రాయునప్పుడు గొంతు కొలత వ్రాయవలెను. 12 వర్కులు ఒకేసారి తెప్పించువారికి 1 వర్కు ఇవాల. 1896) బసోనియ (పేడింగు కంపెనీ, సాపుకారుపేట, మద్రాసు.

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ పేనాలు వచ్చినవి.

క్రొత్తగా భరణు తగ్గించబడినవి. బ్లాక్ బర్డు రు. 8-4-0. స్కెల్టోన్ నెం. 210 రు. 8-12-0. స్వాక్ రు. 6-8-0. వాటర్ మెక్ నెం. 125, 6-12-0. అలెగ్జాండ్రా రు. 2-8-0. గిరి బ్రదర్లు, వైషనర్లు, ట్రిప్లికే, మద్రాసు.